

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglasi po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 2.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čeku
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 18. oktobra.

Na današnji seji narodne skupščine je bil prečitan ukaz o zaključitvi izrednega zasedanja in o sklicanju rednega zasedanja na dan 20. oktobra. Ta kraljev ukaz je s podpisalo Davidovičeva vlada, ki se nahaja v ostavki. Dosedaj se je strogo pazilo na to, da vlada v ostavki ne prevzema niti nih novih formalnih odgovornosti, in vsled tega ministri v demisiji normalno ne podpisujejo nobenih ukazov. Včerajšnji slučaj je parlamentarno-politična abnormalnost, za katero so bili gotovo merilni važni razlogi.

«Slovenec» pravi, da je vlada podpisala ukaz zato, da za državo ne postane «ex lex» stanje. Ta razlaga je povsem neutemeljena. Kraljev ukaz, ki bi ne bil podpisan od vlade, bi se naravno ne mogel objaviti, ker bi bil protinustaven. Na drugi strani pa ukaza glede zaključitve zasedanja včeraj sploh ni bilo treba. Kakor smo včeraj razložili, pričenja redno zasedanje narodne skupščine avtomatično z 20. oktobrom. Ustava sama pozivlja za ta dan poslance v Beograd in zasedanje bi se tudi moralo pričeti, ako bi nobenega ukaza ne bilo. Seveda pa ni nikakega razloga, da bi na sam dan rednega zasedanja t. j. 20. oktobra ne mogel iziti pozivni ukaz, ki je, kakor rečeno v tem slučaju zgolj formalnega pomena. V istem ukazu bi moglo biti tudi proglašeno izredno zasedanje za zaključeno.

Tako se je v praksi tudi že večkrat zgodilo. Če bi 20. oktobra bila vlada še vedno v demisiji, bi mogla pač takrat izjemoma storiti, kar je storila včeraj, t. j. s podpisati ukaz. Za formalno zaključitev zasedanja torej včeraj ni bilo nobenega nujnega ustavnopravnega razloga. Pač pa je morda razlog v tem, kar smo omenili v včerajšnjem našem članku. S tem da je izredno zasedanje formalno zaključeno in formalno tudi že sklicano redno zasedanje za ponedeljek je, kakor smo izvajali, odprta možnost odgoditve ponedeljkove seje po starostnem predsedniku — za slučaj, da bi rešitev krize še ne bila perfektna.

Na ta slučaj se je očitno mislilo, ko sta se vlada in opozicija sporazumeli za včerajšnji postopek.

Od sklicanja rednega zasedanja s kraljevskim ukazom je strogo ločiti kraljevski ukaz o otvoritvi rednega zasedanja. Naša ustava predpisuje, da se mora vsako redno zasedanje otvoriti s posebnim kraljevim aktom in to ali s prestolno besedo, t. j. osebnim nagovorom kralja na poslance v svečani seji narodne skupščine, ali s kraljevo poslanico, kraljevim programatičnim pismom, ki ga prečita vlada v parlamentu, ali pa s ukazom, v katerem vladar enostavno proglašja zasedanje za otvorjeno.

Otvoritev zasedanja se izvrši, čim je zbornica konstituirana, t. j. čim je izvolila svoje predsedništvo. Naravno je, da se otvoritev zasedanja ne more izvršiti, dokler je vlada v krizi. Konkretno povedano: Ako v ponedeljek še ne bi bila imenovana nova vlada, bi mogla narodna skupščina sicer izvoliti novo predsedstvo, ne bo pa mogla nadaljevati dela, ker ne bo ukaza o otvoritvi zasedanja. Otvoritveni ukaz, odnosno prestolni govor ali pa kraljeva poslanica, je namreč po ustavi predpogoj, da more parlament pričeti z rednim zakonodajnim delom.

Včeraj smo že povdarili, da redno zasedanje ne more biti zaključeno prej, dokler ni izglasovan redni proračun za bodoče budžetno leto. Odbor, ki razpravlja o proračunu, je finančni odbor, edini odbor, ki mora biti v vsakem rednem zasedanju znova izvoljen. Vlada je po ustavi dolžna predložiti proračun. Narodni skupščini najdale do 20. novembra vsakega leta. Vse to nujno pritiska na čim hitrejšo rešitev vladne krize.

LJUBA BOŽINOVIC

Beograd, 18. oktobra. r. Dava je umrl v Knjaževcu industrijec Dragoljub M. Božinović, ki je bil mnogo let poslanec. Bil je mlajši brat pokojnega Ljube Božinovića, radikalnega prvaka, ki je bil leta 1883. ustreljen v Kraljeviču. Ze v svoji zgodnji mladosti se je povzpel Dragoljub Božinović na vodilna mesta v radikalni stranki v timoškem okrožju. Svoje okrožje je zastopal v narodni skupščini do predzadnjih volitev.

ZBOROVANJE RUSKIH ARHIJEREJEV.

Šremski Karlovič, 18. oktobra. r. Tudi se je otvorilo zborovanje ruskih arhierejev. Zborovanja se udeležuje 16. arhierejev, med njimi eden iz Carigrada in eden iz Amerike.

Odločitve še ni

SITUACIJA SLEJ KO PREJ NEJASNA. — RAZŠIRJAJO SE VSE MOGOČE VERZIJE. — STALUŠE SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV.

Beograd, 18. oktobra. p. Politična situacija se je po današnji konferenci na dvoru presojala z vidika najrazličnejših verzij. V vladnih vrstah so bili rocoj zelo različni posmislili kar se tiče koncentracije kabineta, dočim so presojali radikalni situacijo še precej optimistično. V vrstah samostojnih demokratov pa je prevladalo, da je sedaj glavna stvar, da se situacija razčisti v pravcu narodnega in državnega edinstva. Samostojni demokrati bi sicer ne hoteli sodelovati v kombinaciji, ki bi ne nudila dovolj garancij v tem pogledu.

Sodeč po vseh posvetovanj poedinih klubov ni mnogo upanja na koncentracijo, na drugi strani pa se smatra, da se tudi vlada g. Davidovića ne more več povrniti na krmilo, ker da je ta politika popolnoma propadla. Vladni listi ven-

darje še pišejo, da je ostala kombinacija z Ljubo Davidovičem neizpremenjena doh. Po verziji nekaterih politikov bi se mogel najti izhod iz situacije tudi na ta način, da dobi Davidović predsedstvo vlade, Jovanović pa predsedstvo skupščine, ali pa obratno. Nocoj se je tudi govorilo, da, ako ostane sedanja vlada, prevzame vojno ministristvo general Pera Živković. Zlasti v vladnih krogih pa jih je večko, ki vidijo kot edini izhod nove volitve. Pojavili so se nocoj celo glasovi o vojaški ali nevtralni volitvi, ali poslovni vladi. Situacija je torej povsem nejasna in nihče ne ve kako se še razvije. Vse so samo ugibanja. Precej verjetno je, da vlada jutri še ne bo sestavljena in da se bo morala skupščina 20. oktobra sporazumno odgoditi, dokler se ne sestavi novi kabinet.

Včerajšnja konferenca na dvoru

OBE STRANKI VSTRAJATA NA SVOJIH ZAHTEVAH. — KOROŠEC BRANI RADICA. — KONFERENCA SE DANES NADALJUJE.

Beograd, 18. oktobra. p. Popoldne od 5. do 7. ure se je nadaljevala na dvoru pod predsedstvom kralja konferenca zastopnikov parlamentarnih skupin, katero so se udeležili za demokrate Davidović, dr. Kumanudi in dr. Marinković, za radikale Jovanović, Trifković, Gjurčić, dr. Srskić in Uzunović, za klerikalce dr. Korošec in za muslimane dr. Spaho.

Kakor izve Vaš poročevalec, je Davidović tudi na današnji konferenci zahteval, da dobi od ministrsko predsedništvo. Radikali so vztrajali, da morajo dobiti oni predsednika vlade, ker je to potrebno za njihov prestiž. To vprašanje se danes ni rešilo, izgleda pa, da bo v tem pogledu odločil kralj. Davidović je namreč izjavil, da prepuča kralju, naj določi sam ministrskega predsednika, ker je to stvar krone. Te Davidovičeve besede pred kraljem so izzvale različno mnenje v političnih krogih. Eni mislijo, da Davidović ve, da radikali ne morejo odnehati od svojih zahtev, ker imajo do njih pravico, drugi pa si razlagajo stvar tako, da pričakuje Davidović na ta način od kralja, da pokaže, da je za tako politiko sporazuma, kakor si jo zamišlja vlada.

Ljuba Jovanović je zahteval, da vstopijo v vlado tudi samostojni demokrati. Pri teh besedah je Davidović ostro napadel samostojne demokrate češ, da niso za sporazum. Zanimivo je, da sta ostala Korošec in Spaho popolnoma mirna. Vprašanje še ni razčiščeno, ker bodo o njem končno veljavno sklepali poedini klubi.

Radikalec Uzunović je načel vprašanje vstopa radičevcev v kabinet. Nagla-

šal je, da se radikali temu protivijo. Ako pa bi hoteli v vlado, stavlja njegova stranka za njihov vstop v vlado posebne zahteve. Dr. Korošec je tu vztrajal na zaščiti. Dejal je, da III. internacionala ni komunistična organizacija. Trdil je tudi, da so radičevci za monarhijo, kar da se vidi iz nekaterih Radičevih izjav. O defetizmu in vmešavanju radičevcev v vojsko ni hotel dr. Korošec govoriti v prisotnosti kralja.

Končno je Davidović zahteval, da se danes ničesar ne sklene ter da se jutri nadaljuje konferenca na dvoru. Jutri popoldne naj bi se sestali poedini klubi, ki naj bi razčistili vsa sporna vprašanja in definitivno formulirali svoja stališča za konferenco na dvoru.

Po konferenci na dvoru je kralj dal čas govoril z Ljubo Jovanovičem. Radikalni delegati so šli z dvora v svoj klub in poročali tovarišem o poteku seje na dvoru. Po tem poročilu so radikali še enkrat formulirali svoje znane zahteve. Davidović se je po seji s svojimi tovariši povrnul v ministrsko predsedništvo. Bil so zelo nervozni in so odklonili novinarjem vsako informacijo. Seje zastopnikov bivšega vladnega bloka sta se udeležila tudi radičevca Maček in Predavec. O situaciji sta se telefonično razgovarjala tudi z Radičem. Nocoj sta se povrnila v Zagreb. V ministrskem predsedništvu je bilo nocoj še posvetovanje z ostalimi radičevimi delegati, ki so še ostali v Beogradu.

Nocoj se je govorilo, da bo kralj jutri najbrže povabil k sebi na kosilo vse delegate, ki se udeležujejo konferenc na dvoru.

Radikalni pogoji za koncentracijo

ZAHTEVAJO DOLOČNO OPREDELITEV RADICA. — V NAČELU SO ZA VSTOP V KONCENTRACIJSKO VLADO.

Beograd, 18. oktobra. r. Danes popoldne so vsi parlamentarni klubi imeli seje; glavna pozornost politične javnosti je bila posvečena seji radikalnega kluba, kjer je težišče situacije, ker tu gre za odločitev o vstopu nacionalnega bloka v vlado. Seja je pričela že ob 8. zjutraj in je — prekinjena s kratkim zasedanjem Narodne skupščine — trajala do 13. ure. Na seji je predvsem referiral Ljuba Jovanović o včerajšnji konferenci političnih šefov pod kraljevim predsedstvom, za njim pa so se izvršili številni govorniki. Prvi je govoril poslanec Toma Popović in naglašal potrebo, da nacionalni blok ostane kompakten in da kot tak izstopa v vseh akcijah. V istem smislu so govorili tudi ostali govorniki: Rade Bojović, Mihailo Ranković, Boksa Milašinović, dr. Dušan Zrgin, Milan Stepanović, dr. Laza Marković in drugi. Glede koncentracije se je vršila prav ostra debata, ki se je končala v sledečih sprejetih pogojih za vstop radikalne stranke v koncentracijsko vlado.

1. Radikali zahtevajo predsedstvo vlade.
2. Predsedstvo narodne skupščine.
3. Samostalni demokrati se ne smejo izključiti iz koncentracije.
4. HRSS ne pride v koncentracijsko vlado; odnosno samo pod sledečimi pogoji: a) da se s posebno izjavo odreče republikanstva, b) da se odreče vseh zvez s kosovski in makedonskim komitetom, c) priznati mora monarhijo in odreči se agitacije v vojski, d) odreči se mora konfederacije in e) Radič mora osebno priti v Narodno skupščino.

V tem smislu so bile tudi dane instrukcije delegatom za popoldnansko posvetovanje skupščinskih šefov pod kraljevim predsedstvom na dvoru.

SEJE KLUBOV BIVŠE VLADE.

Beograd, 18. oktobra. r. Na popoldan-

Marx ne more z mrtve točke

DEMOKRATI ODKLANJAJO KOOPERACIJO NACIONALCEV. TI PA ZAHTEVAJO POLOVICO MINISTRSTEV. — VOLITVE SO ZOPET V OSPREDJU.

Berlin, 18. oktobra. s. Razgovori nemških nacionalcev z državnim kancelarjem so se nadaljevali tudi danes popoldne, vendar pa niso prinesli uspeha. Nemški nacionalci so izjavili kancelarju, da vztrajajo na svojih zahtevah in zahtevajo štiri mesta v novem kabinetu. Imenovali niso nobenih določenih oseb za mandatarje. Državni kancelar je izjavil, da bo stopil še enkrat v stik z demokrati ter se nato glede solucije posvetoval z državnim predsednikom.

Berlin, 18. oktobra. s. V popoldnanskih urah je sprejel državni kancelar dr. Marx demokratske poslance. Kakor doznajata «Vossische Zeitung» in «Berliner Tageblatt», so poslanci pri tem sprejemu naglasili znane sklepe demokratske frakcije in izjavili, da jih ni mogoče spremeniti. Demokratska stranka odklanja udeležbo v desničarski koaliciiji in ne more pristati, da bi njeni ministri sodelovali v desničarski vladi. Tej izjavi se je pridružil tudi državni obrambni minister Gessler, ki je sedaj kot zastopnik demokratov v vladi.

Berlin, 18. oktobra. j. V oficijemnem komunikatu, ki je bil izdan nocoj, se ugotavlja, da pogajanja državnega kancelarja o razširjenju kabineta na desno še niso imela zaključnega uspeha ter da namerava državni kancelar dokončati pogajanja do ponedeljka zvečer. Demokrati so odklonili udeležbo in ne bodo v primeru, da se sestavi desničarska vlada, pustili v frakcijskega člana dr. Gesslerja. Češki državne obrambne minister dr. Gessler se je v razgovoru z državnim kancelarjem izrazil solidarnega z demokratskimi voditelji. S tem je izčrpana zadnja možnost razširjenja in je nastopil skrajni slučaj, za katerega je zahteval centum apel na narod. Na današnji popoldnanski seji kabineta je misel na razpust državnega zbora zadelo na mnogo manjši odpor. V ponedeljek zvečer se bo vlada še enkrat posvetovala ter storila končni sklep. Prišlo bo najbrže do tega, da bo zaprosila državnega predsednika za pooblastilo, da sme razpustiti državni zbor.

Mosulski konflikt med Anglijo in Turčijo

SKLICANJE SVETA ZVEZE NARODOV NA IZREDNO SEJO. — PESIMISTIČNA PRESOJA V RIMU.

Rim, 18. oktobra. s. V tukajšnjih diplomatskih krogih zatirajo, da za prijateljsko rešitev angleško-turškega spora glede obmejne regulacije v Iraku ni izgledov. Angleška vlada je sprejela turški predlog, da naj se zadeva izroči Zvezi narodov, samo iz notranje-političnih razlogov. Ta politični akt ima samo vizorizirani značaj, ker se je hotel angleški ministrski predsednik Macdonald v političnem boju izogniti očitkom, da je ravno delavska vlada ona, ki izživa vojne nevarnosti. Turčija smatra sprejem svojega predloga s strani Anglije za uspeh, ki ga hoče izrabiti v notranje-politične namene. Po semkaj dospelih informacijah se zdi, da sta Francija in Amerika na rešitvi an-

gleško-turškega konflikta posredno zainteresirani in da bosta nastopili za turško stališče.

London, 18. oktobra. j. Turška vlada je pristala na angleški predlog, po katerem naj pri sedanjih mejah pri Mosulu podeli zvez narodov izjavo, katerih mej naj se držita obe državi do končno veljavne ureditve mosulskega vprašanja.

Pariz, 18. oktobra. j. Pariški delavski listi javljajo, da bo belgijski zunanji minister Hymans v svoji funkciji kot predsednik Sveta Zveze narodov sklical slednjega za dne 27. t. m. v Bruselj, da se posvetuje glede angleško-turškega konflikta o Mosulu.

Volitve v Angliji

Brez protikandidatov izvoljeni poslanci.

London, 18. oktobra. j. Do danes je smatrati 33 kandidatov za spodnjo zbornico izvoljenim. So to kandidati v onih volilnih okrožjih, kjer druge stranke niso postavile protikandidatov. Od izvoljenih odpadne na konservativce 16, na liberalce 6, na delavsko stranko 10 in na irske nacionaliste 1. Brez protikandidata so bili izvoljeni med drugimi kolonijalni minister v Baldwinovem ministristvu Wood, generalni tajnik Jacksonove stranke, oba poslanka za City, angleška velebankirja Granfell in Stittard, pri liberalcih Whitley, pri delavski stranki poštini minister Hartshorne.

Pogreb Anatola Francea

Pariz, 18. oktobra. s. Danes se je vršil na svečan način pogreb Anatola Francea. Številno vojaštvo je izkazalo pesniku poslednjo čast. Zalne ceremonije pred poslopjem akademije so se udeležili predsednik Doumergue, ministrski predsednik Herriot, predsednika zbornice in senata, vsi ministri, vsi člani diplomatskega zbora in številne literarne in politične osebnosti. Caillaux, ki se je pojavil med gosti, so prijatelji živahno pozdravljali. Član francoske akademije Hannotaux in minister za prosveto Albert, kakor tudi številni drugi govorniki so slavili literarno in socialno delovanje umrlega pisatelja.

POGAJANJA S HLINKO.

Praga, 18. oktobra. s. «Narodni listy» javljajo, da se bila pogajanja s slovaško ljudsko stranko glede vstopa v vlado ob priliki poseta predsednika Masaryka v Topolčanin in navzočnosti češkoslovaškega pariškega poslanika dr. Osudskega odgodena. Slovaška ljudska stranka zahteva kot predpogoj za pogajanja priznanje pilsburškega sporazuma. Vrše se nadaljne priprave, da se bodo pogajanja zopet pričela.

MADŽARSKA DIPLOMATSKA AFERA.

Budimpešta, 18. oktobra. j. Današnji uradni list objavlja odpoklic londonskega poslanika grofa Szaparija. Kakor poroča «Magyar Orszaga», je poslanik sam zaprosil za odpoklic, ker z dovoljenim reprezentacijskim pavšalom (6000 angleških funtov letno) ne more kriti potreb in primanjkljaja tudi ne more plačati iz lastnih sredstev. Ker z ozirom na nacijo za londonsko poslanništvo ni mogoče dovoliti višjega zneska, bo ostalo londonsko mesto začasno nezasedeno.

Državljanska vojna na Kitajskem

London, 18. oktobra. s. Posebni poročevalec «Daily Maila» javlja iz Mukdena: V četrtki je več letal Tsolinove armade napadlo vojno mornarico Vu-Pej-Fuja v pristanišču Cing-Vang-Tau in skušale ugotoviti, na kateri ladji se nahaja Vu-Pej-Fu. Letala so vrgla nekaj sto bomb, od katerih sta bili zadeti dve ladji, ki sta se goreči potopili. Vojne ladje Vu-Pej-Fuja so odplule na odprto morje. Vu-Pej-Fu sam je preložil svoj glavni stan b morarice v bližino Velikega zidu.

«Chicago Tribune» javlja iz Hongkonga: Dve ameriški manjši bojni ladji sta bili odposlani v Kanton, ker je ameriški konzul poročal, da je življenje inozemcev vsled neprestanih bojov ogroženo. Doznavajo se tudi, da razni ubežniki in posamezni deli premaganih čet plenijo po mestih in napravljajo posebno trgovcem ogromno škodo.

London, 18. oktobra. j. Položaj tujcev v Sanghaju je postal zelo kritičen, ker se je 10 tisoč oboroženih vojakov Tsingove armade brez poveljnikov nekako pol milje od Sanghaja zakopalo. Čete se nočijo udati in se je bati, da bodo vdrle v mesto.

NEMŠKO POSOJILO V LONDONU

London, 18. oktobra. s. «Times» prinaša, da so podpisani zneski angleškega dela za nemško zunanje posojilo dosegli okroglo 150 do 160 milijonov funtov. Podpisani znesek je 13 krat večji od razpisane.

ZANIMANJE ANGLEŽEV ZA MAKEDONIJO.

Štip, 18. oktobra. r. V četrtki je došel semkaj iz Velesa načelnik političnega oddelka angleškega zunanjega ministristva Lompson, ki je ostal tukaj en dan in se potem povrnul v Veles. Gospod Lompson se je zelo zanimal za razmere na levem bregu Vardarja.

Borza

18. oktobra:
NEW-YORK: Beograd 144, Berlin 23.80
Rim 435.75, Pariz 523.25, Curih 19.21, Dunaj 0.1412, Budimpešta 0.1312, London 449
Praga 298.125.
LONDON: Beograd 315, Berlin 18.890, Pariz 85.75, Rim 102.85, Curih 23.38, New-York 449, Dunaj 319.000, Budimpešta 345.000, Praga 150.75.
CURIH: Beograd 7.45, Berlin 1.231, New-York 521, London 23.39, Pariz 27.25, Milan 22.72, Praga 15.50, Budimpešta 0.0068, Bukarešta 2.875, Sofia 3.75, Varšava 100.40, Dunaj 0.00735.

Radićeva dvoreznost

Radićeve izjave o monarhiji in o Jugoslaviji, ki jih v novem času daje raznim inozemskim časnikarjem, so karakteristične za neiskrenost tega politika. Kmalu bo tega mesec dni, kar je Radić povedal korespondentu praškega «28. Rijen», uredniku Vichu, da ni republikanec, češ, republikanska propaganda mu je bila le sredstvo, da je izbil iz hrvatskega ljudstva habsburškega cesarskega duha. Ko so mu naši listi to senzacionalno izjavo ponatili, se je oglasil gosp. Radić z najostrejšim demantijem. Proglasil je g. Vicha za lažnjivca in lopova ter slovesno naznanil, da v znak protesta ne sprejme nobenega češkega novinarja. Gosp. Vich ni ostal dolžan odgovora: konstatiral je, da si je vse Radićeve izjave in tudi ono o republikanizmu sproti stenografiral.

Par dni po svojem demantiju je sprejel Radić navzlic slovesni izjavi drugega češkega novinarja gosp. Hudca, kateremu je za bratslavski «Slov. Denik» dal skoro natančno iste izjave kakor gosp. Vichu. Zdaj se oglašuje urednik pariškega konservativnega «Journal des Debats» gosp. Begouen, ki je nedavno na svojem potovanju skozi Zagreb obiskal Radića ter objavlja v svojem listu, da mu je predsednik HRSS izjavil, da je za državno edinstvo in monarhijo. Njegovo republikanstvo je le sredstvo za pobijanje in uničevanje avstrijskosti med hrvatskim narodom. Če poslanci HRSS vstopijo v vlado, položijo kralju prisego zvestobe, ki jo bodo tudi lojalno izpolnjevali. Kralj Aleksander je spoštovan med Hrvatji, ljubljen med Srbi. Mi hočemo, da ostane vedno ljubljene in spoštovan. V zadnji krizi je bil kralj lojalen, nastopil je proti korupciji in za parlamentarizem. To mnogo velja. Mi želimo gotovo avtonomijo. Ta ne ruši niti zdaleka državnega in narodnega edinstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Gosp. Radić torej napram g. Begouenu ni le monarhist, temveč tudi jugoslovenski unitarist! Kaj naj pomenijo njegove izjave zunanjim listom, ki jih potem doma tako ostro demantira? Radićeva špekulacija je precej prozorna. Koderkoli je hodil po Evropi, povsod so mu trezni ljudje, ki naši državi niso sovražni, nujno nasvetovali, naj spravi svoj program v sklad z državnimi interesi Jugoslavije in z njeno urediteljstvom. Politika, ki jo vodi, odkar se je vrnil domov, pa je vsaj v Evropi pokazala, da se ž njo Jugoslavija, če hoče živeti, ne more pomiriti. Sedaj si Radić nabira nove argumente za svojo protidržavno propagando po svetu: on daje izjave, iz katerih bi sledilo, da je pripravljen k popolnemu sporazumu z narodno državo in dinastijo — a navzlic tej pripravljenosti da ga Srbi odbijajo in da se ga smatra za neprijatelja. On hoče vzbuditi vtis: glejte, Radić je bil pripravljen k najkrajnejšim koncesijam, toda Beograd ni hotel. Radić ima torej prav, če nadaljuje borbo proti Beogradu in državi. — Prepričani smo, da se Radićeva špekulacija ne bo obnesla.

Nemirni orijent

Pričakovalo se je, da se bodo Vahabiti po abdikaciji kralja Husejina pomirili in da ne bodo dalje napadali Meke. To pričakovanje pa je bilo malo utemeljeno, zakaj Vahabiti se s svojim napadom niso obračali le zoper kralja Husejina samega, marveč sploh zoper njegovo rodovino. Oni so in ostanejo bržkone dedni sovražniki Hašimitov, zato so se obračali prav tako zoper Hedžasa, kako? tudi zoper Transjordanijo, kjer gospoduje Husejinov mlajši sin Abdulah, in tudi z Irakom, kjer kraljuje Husejinov drugi sin Fejzal, ne vlada najboljši razmerje. S tem da je Husejin kraljevski prestol preprstil svojemu starejšemu sinu Aliju, se je tedaj le malo spremenilo v Hedžasu, dasi je bil ta toliko previden, da je prevzel le kraljevsko dostojanstvo, ne pa kalifata. Glede kalifskega dostojanstva sploh ni sedaj bilo nikakih poročil; podoba je, da se mu Husejin ni odpovedal, dasi si je težko predstavljati, kaj bi mu mogel še koristiti sedaj v eksilu ta naslov.

Vahabiti kot verska sekta, ki imajo pristašev tudi v Hedžasu in ki se obračajo proti osovraženim Hašimitom sploh, se res niso zadovoljili z abdikacijo Husejinovo, marveč so nadaljevali svojo ofenzivo ter naposled vkorakali v Mekko. Vlada novega kralja Alija ni poskusila nikakega odpora, baje zato, da se ne bi prelivala kri. Ali pa je sedaj verjetno, da bodo Vahabiti mirovali, in če se ne bodo obrnili proti Džadi, kamor se je umaknil Ali, to je drugo vprašanje. Ako se to zgodi, tedaj težko da bi se mogla britanska vlada, varuh Hedžasa, še zadovoljiti s pasivnim zadržanjem, češ, da se ne mara vtičati v verske spore muslimanov v Arabiji.

Istovrstno prihaja še druga vest, ki se ne sme prezreti. Vahabiti so se pojavili z drugimi oddelki na drugem koncu Arabije, in sicer istotako ofenzivno. Reuterjeva brzojavka naznanja, da se bližajo Vahabiti mestu Akaba, ki leži ob najsevernejšem zatoku Rdečega morja. Akaba spada še k Transjordaniji, torej še pod gospod-

stvo emira Abdulaha, katerega glavno mesto Aman so bili napadli že v avgustu, a so jih pri tem Angleži pravčasno odgnali. Akaba leži vrh tega tik ob vzhodni meji Sinaja, ki spada politično še pod oblast Egipta; radi tega je razumljivo, da je vest o vahabitskem napadu vznemirila tudi egiptovsko vlado ter jo prislila k primernim varnostnim odredbam ob meji.

Podoba je, da arabske države same niso dovolj močne za odpor zoper Vahabite. Pričakovati je tedaj, da se njih uspehi nadaljujejo.

Politične beležke

Mar je kdo zahteval od vas čudežev? SLS se čim dalje bolj zaveda, da njeni poslanci niso ničesar izpolnili, kar so njeni agitatorji ljudstvu obetali pred volitvami. Zlasti boli klerikalce očitek, da tudi tigrovski ministri niso ničesar storili za ljudstvo, pač pa mu še bolj zagrenili življenje. «Slovenec» se včeraj hinavsko izgovarja, da tigrovska vlada ni mogla «delati čudežev». Ljudstvo ve, da je pri nas delala čudeže vodiška Johanca, od tigrov pa tudi najbolj lahkovoren klerikalec ni nikdar pričakoval čudežev. Ljudstvo bi bilo veselo, če bi klerikalni ministri in poslanci vsaj nekaj tega v dejanjih pokazali, kar so pred volitvami tako gostobesedno obetali. «Slovenec» tudi pravi, da je «vlada morala pripravljati šele svoj proračun, s katerim bi mogla materialne zahteve svojega programa udeležiti». Kako «Slovenec» znova vara javnost, zadostuje, ako povemo, da je tigrovska vlada res hotela dvigniti proračun na 12 milijard Din in ž njim seveda tudi povečati davke, in da je med temi poviki določila samo za vojsko 4 milijarde. Kakor znano, so klerikalci pred volitvami ljudstvu govorili in pisali, da so antimitaristi, pacifisti itd. Ko pa so sedli na ministrske stolčke, pa so ravnali ravno nasprotno. Klerikalci so mojstri v goljufanju ljudstva, zato je tudi njihov izgovor z «delanjem čudežev» le prosto varanje prikrajšanih volilcev.

Dva intervjuja. Cievaričev «Dnevnik» beleži nastopno kratko epizodo: Za dr. Spahom je s konference šefov bloka sledil dr. Korošec, ki je bil strašno ljut, da se mu je tresel čipčipnik na nosu. Na vprašanje novinarja, kaj je novega, je zamahnil z roko: «Nič! Ne vem!» — Kam pa zdaj, ali greste na dvor? — Ko vpraševali novinarji, videc, da dr. Korošec jeznost išče šolerja. — «Kaj vas briga, kam grem!» se je ministrsko odrezal dr. Tone in zdirjal nekam z avtomobilom. Dr. Koroševi intervjuju so torej prilično kratki in imajo edini pravilni refren: Ko brez miru okrog divjam... Za dr. Korošcem je s konference sledil Nastas Petrovič. Ta je radodarnost izjavami in je pokajšal, da bi ga novinarji opazili: «A, Nastas! Ni več interesanten!» so se razgovarjali novinarji. Vendar jih je par pristopilo k avtu: Tudi Vi v dvor? «Ne pojdem. Nimam tam opravka!» je razložil Nastas, se počel hujati za ušesom in se odhujal domov...

Klerikalni korupcionisti. Kadar se ljudje naveličajo drugih «Slovenčevih» melodij, začno klerikalci zopet pisati o korupciji, četudi je SLS tekom trimesečnega ministrotovanja dokazala, da je v korupciji hudčica izganjala z Beicubom. Ze samo to, kar je javnost mogla videti, zadostuje, da se tigrovska politika žigosa za korupcionistično. Mar ni korupcija, če se meče pošteno in državi zvesto uradništvo z najboljšimi kvalifikacijami brez disciplinarnega postopanja na ceste, samo radi partizanstva in le zato, da poedina mesta zasedejo nekvificirani klerikalni koritarji? Mar ni korupcija, če so tigri vse tri mesece imeli odprto roko le za škofe, politikujočo duhovščino in njih petoltnike, za splošne keristi ljudstva pa kvečjemu migliti z mezincom? Ali ni korupcija, da je klerikalni minister s svojo poslansko imunetostjo ter ministrsko avtoriteto krl gorostasne lopovščine škofskega lista? «Slovenec» je edini list, ki je dobil kot vladni reptil za izlet v Švico težke franke iz reptilskega fonda ter že samo s tem v bengalski luči poljsnil, kako klerikalci na vladi pojmujejo korupcijo. Zato pa bi «Slovenec» boljše storil, ako bi svojo zmešano lajno o korupciji vrgel v repotarnico. V hiši obešenjaka je vedno opasno govoriti o vrvi, posebno še, če je — v žlahti.

Bruselj lahko farbajo, nas ne morejo. «Slovenec» navaja, da je v bruselskem dnevniku «Le XXe Siecle» neki p. Kozelj priobčil članek o verskem položaju v Jugoslaviji, v katerem piše o naših katoličanih tako-le: «Katoličani imajo občudovanja vredne episkopate, ki ga podpira na splošno zelo dobra duhovščina; njihovo versko življenje je bogatejše in globlje. Treba pa je razlikovati med Slovenci in Hrvatji. O slovenskih klerikalcih pravi pisatelj: «Moderno organizirani, strogo disciplinirani, bistrega duha, goreči, a ne izjavajoči, so slovenski katoličani vedno pripravljeni na boj in sposobni, da na celi črti odbijajo napade sicer maloštevilnega, žilavega nasprotnika». Clankar piše tudi o «vsega spoštovanja vredni laiki eliti». Pater Kozelj predvsem zamenjuje katolicizem s klerikalizmom in SLS, in zato tudi versko življenje s političnim divjaštvom naše duhovščine. Ne vemo zakaj naj bi bil episkopat «občudovanja vreden»? Mar zato, ker izhajajo v škofovi tiskarni in pod škofovim nadzorstvom tako podvija-ni in lažnjivi listi kot sta «Slovenec» in «Domoljub», ali morda zato, ker se vsako

leto v škofovih zavodih kuha silovka in brinjevec? Versko življenje bi med Slovenci lahko bilo «bogatejše» in «globlje», če bi politikujoča duhovščina sama ljudem ne ubijala verskega čuta in z dejanji ne dokazovala, da smatra ona samo vse to, kar pridiguje, le za humbug in slepilo omejenih ljudi. Ko že govori pater Kozelj, da so naši klerikalci vedno pripravljeni na boj, bi moral tudi povedati, da je najpriljubljenejše njihovo orožje kol in pa sekira. Toliše podvija-nosti, kakor je je med našimi klerikalci, je le v malokateri deželi, kar dokazuje dejstvo, da sedi samo v Mariboru 16, radi umora na smrt obsojenih delinkventov iz dr. Koroševih vilajetov. Pijancev je toliko pri nas kot nikjer drugod in nezakonskih porodov 10 odst., kar dovolj jasno ilustrira jezuitstvo in pokvarjenost našega katoličanstva ter kvarno delovanje politikujoče duhovščine med narodom. Bister duh in elito kažejo naši klerikalci samo, kadar oznanjajo preprostemu ljudstvu zlate obljube, ga varajo in ciganijo. Nas niso in nas ne bojo! Zato so pa sedaj zlegli kukavičje jajce v Bruslju, ker vedo, da je to mesto daleč in da se dajo tamošnji «katoličani» bržčas ravno tako farbat, kot farbajo naši klerikalci svoje vollice.

Pater Kozelj o Radiću. V drugem delu p. Kozeljevega bruselskega članka, ki ga povzema včerajšnji «Slovenec», pa beremo žalostna razmišljanja o — hrvatskih katoličanih. «Ali ni čudno, da se da-jio Hrvatje že leta voditi v politiki od voditelja, kakršen je S. Radić? Dolžan, da na svojih velikih shodih spoštuje versko čuvstvo svojih rojakov, začena Radić svoje govore s staro krščansko formulo: «Hvaljen Jezus» ter prekine govor, ako slučajno zavzvi angeljsko češčenje. Toda drugače pa na prikrit in periden način povsodi izpodkopa vero». Tako torej pravi o Radiću pater Kozelj tam daleč v Bruslju, kjer seveda lahko previdno zamolči, da se ravno njegovi duhovni sobratje najhujše ogrevajo za «prikrtega in peridnega» rušitelja vere med hrvatskim ljudstvom in da vsakogar, ki ožigosa ton Radićeve demagogije, vstevši naravno tudi versko, stigmatizirajo za «in-triganta» in nasprotnika «sporazuma»! «Slovenec» smo za ponatis p. Kozeljevega članka hvaležni. Tak avtentičen dokument najbolje tolmači klerikalno moralo, ki je dvorezna, jezuitska in gnila do skrajnosti.

Gorostasna razkritja. Prilčno dobro aranžirana povodom sedanje nervozne krize, objavlja včerajšnji «Hrvat» pod strašnimi naslovi: «Odkrite priprave za pokol in za meščansko vojno!» Nato pa navaja: V petek je dospel v Glino zastopnik pokrajinskega namestnika dr. Gojkovič v spremstvu poslancev (radićevcev) dr. Pernerja in Eda Markovića. Vsi trije so se podali naravnost na občinski urad, kjer jih ni nihče pričakoval. Povod temu obisku je dala prijava poslancev Markovića, da se na občini v Glini nahaja večja zaloga pušk in streliva. Na dr. Gojkovičev poziv so občinski uradniki priznali, da se v občinskem poslopu nahaja skrito orožje. Da pa se opravičilo so predložili dopis vojne komande, s katerim se je občini dostavilo orožje, da se razdeli med dobrovoljce in zanesljive ljudi. Vsi trije gospodje so nato preiskali občinsko poslopje in našli več(1) zabojev vojaških pušk in municije. Zaloge je dr. Gojkovič zaplenil. K razkritju naravno dodaja «Hrvat» komentar o Pašiču, Pribičeviću in Hadžiću. Koliko pa je resnice na njegovi površni skrupcunski senzaciji, bo ugotovilo šele nepristransko poročilo.

O Radićevem pasosu. Še nadalje razpravljajo zagrebški listi. Posebno je «Riječ» vjela Radića na laži. Radić je namreč v svojih novinah začel zatrdjevati, da pasosa ni nameraval potrebovati za beg temveč za obisk svojega bolnega zeta na Švicarskem in da je pasoš zahteval že pred daljšim časom. «Riječ» pa ugotavlja, da je Radić zahteval pasoš šele 16. oktobra, torej minuli četrtek dopol-

Colombo Ceylon Tea

je valed svoje izredne jokosti in fine srome cenejši od vsake druge znamke; zahtevajte ga pri nakupu v lastno korist. 1924

TURISTI

prepričajte se, da se edino v pravih predpisanih dvojniševih Special-Chrom-Golserer-čevljih najlaže hodi, ker oslonejo vedno meki ter so nepremakljivi. Izdeluje jih edino priznano naizolirana čevljarna MARNER & DRUG, Ljubljana, Mirje 2. Istotam dobite tudi nepremakljive luskave in štrpavce in vsakovrstne suzne moške in ženske čevlje. Razpoložimo franke vsake postaja pro d povzraj! Trgovci s čevlji znatez postaj! Postrežba točna! Cene strogo stalne!

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

dne, neposredno po demisiji vlade, ki je padla prejšnji večer. Radić je pasoš takoj dobil. Vse to znači, da je Radića resnično zopet začela stresati stara strahopetnost, ne pa želja za zetom. Vest o Radićevem pasosu je, kakor doznava «Riječ», tudi v Beogradu izzvala živahne komentirje. Ve se tudi, da je notranje ministstvo v četrtek dopoldne brzojavno naložilo zagrebškemu policijskemu uradu, da se Radiću takoj izda zahtevani pasoš. Brzojav pričenja: «Veome hitro, uspeš svaga!»

Povsem svojevrstno informacijo o Pašiču objavlja z debelimi črkami «Jutarnji list». Poroča: Doznava se najzaupejše, da je g. Pašić povodom svoje avdience v četrtek, ko mu ni uspelo dobiti mandata za radikalno volilno vlado, izrazil svoje uvidevanje, da ni več pozvan odločevati v aktualni politiki. Nasprotno pa vlada prepričanje, da je Pašić pripravljen prepušiti vodstvo politične akcije svojim mlajšim ljudem. Govori se, da se Pašić namerava za dlje časa odpraviti v tuzemstvo na odhiti. Pašičev umik bi obenem pomenilo tudi umik nekaterih osebnosti, ki so obeležene kot najhujši prijatelji in pristaši Pašičeve politike. — Vest «Jutarnjega lista» je očitno le «retourkuca» za Radićev «pasuš»; češ: ne beži le Radić, temveč tudi Pašić.

Kupi Mirim-čokolado in jo jej. In nikar v izložbah jo samo ne glej!

Po svetu

Mussolinijev kompliment papežu. Iz Rima poročajo: Ministrski svet je sklenil izdati za Sveto leto serijo raznih poštinih znamk, ki bodo predstavljale fasado štirih bazilik in prizore pri otvoritvi svetih vrat. Znamke se bodo prodajale nekoliko dražje v prid odboru za prireditve svečanosti ob priliki Svetega leta.

Francoški poslanik na Dunaju bo postal po zatrditvi pariških listov Caron de Beaumarchais, doslej referent za afriške zadeve v zunanjem ministertvu.

Avstrijski indeks za oktober je bil po daljših debatah v četrtek določen s 119, nampr 118 v septembru. Draginja se je torej povečala od septembra za 1 odst., od stabilizacije krone leta 1922. pa za 19 odst.

Minimalne uradniške plače na Francoskem. Iz Pariza poročajo: Ministrski svet je odobril ekspozé finančnega ministra Clementela, po katerem bo vsak državni uradnik in nameščeneec, ki bo delal polne določene ure dnevno, dobil najmanj 6000 frankov (22.000 Din) letno. Ministrski svet je izdelal nove določbe za uradnike ter na novo uredil uradne ure.

Iz Primorja

Pošne razmere v Julijski Krajini so že odkar so zasedli primorske kraje Italijani, zelo neradne. V zadnjem času pa se množe slučaj, ki naravnost vpljejo s svojo škandaloznostjo. Pošto ravnateljstvo namešča na slovenskih tleh za poštarje in poštarice ljudi, ki nimajo ne izobrazbe, ne potrebne točnosti, torej vsega, kar je za tako važno službo kot je pri pošti, neobhodno potrebno. Slovenske prošice odbijajo, ker se jim ne zde dovolj fašistovski in krivohrbni ter nastavlajo Italijane, ki znajo komaj čitati in pisati ter uradujejo kadar in kakor se jim hoče. Fašistovski Italiji se menda res zdi, da leži Julijska Krajina nekje v afriški koloniji.

Brezposebnost v Gorici. Italijanski listi tožijo, da je v Gorici od dne do dne večja brezposebnost. Brez kruha so sedaj kar trije diplomirani kemiki, štirje profesorji, dva diplomirana agronomi in dva zdravnika. Tako daleč je zabredla goriska dežela pod fašistovsko črno srjalo.

Učiteljstvo v novem šolskem letu. Slovenski listi iz Julijske Krajine ugotavljajo, da se je položaj našega učiteljstva pod Italijo z novim šolskim letom nekoliko izboljšal. Medtem ko je moralo zadnja tri leta učiteljstvo prenašati samo preganjanje, je šolsko skrbništvo letos sistemiziralo 522 definitivnih slovenskih in hrvatskih učiteljskih mest, od katerih je 435 že oddanih služb. Na novo je bilo imenovanj za definitivne učitelje 250 dosedaj provizorično nameščenih učnih sil.

Plebscitne volitve. Prošlo nedeljo so se vršile zelo značilne občinske volitve v Piranu. Fašisti so se poganjali, da bi zasedli vsa mesta v občinskem svetu sami, kar se jim je tudi posrečilo. Toda s kakšnim uspehom? Volilo je samo 20 odst. volilnih upravičencev... Fašistom tudi v Istri odzvanja.

Najdena tisočaka. Dandanes se težko zgodi, da dobi človek izgubljeni denar nazaj. Kakšen raztrgan dežnik se še najde, denar pa povečini ostane v rokah srečnega a nepoštenega najditelja. Da pa se tudi v tem oziru bližamo boljšim ča-

som, izpričuje slučaj ge Ivanke Kulot, ki je našla v Šempetru pri Gorici dva tisočaka lir ter je denar vrnila Izidoru Sulčiću iz Prvačine, ki je bankovca izgubil. Lahko si mislimo, kakšno je bilo veselje revnega moža, ko je dobil denar zopet v svoje roke!

Trojen vlom v Vel. Zablah na Vipavskem. Koncem prošlega tedna je več neznanh zlikovcev vlomilo v troje žabljških hiš. Najprej so se tatovi oglasili pri krojaču Kerkiju, potem pri trgovcu Stokiju in slednjič so vdrli v cerkev. Krojača in trgovca so oledčali za nekatere predmete, ki so bili v delavnici oz. prodajalni, iz cerkve pa so odnesli ciborij in kelih. O tatovih ni sledu.

Obešil se je v Trstu 50 let stari mlekár Andrej Glavina. Vzrok samomora je baje strast od alkohola, katere se mož ni mogel iznebiti.

V zalogi prvovrstni 1908a III šapirograf-aparati pri tvrdki Franc Bar, Ljubljana, Cankarjevo nabrožje 5.

Za slabotne otroke se uspešno uporablja emulzija norveškega ribjega olja

Izdeluje in razpošilja lekarna Bahovec v Ljubljani (pri čevljarskem mostu).

Išče se

prvovrsten pianist

Naslov v upravi „Jutra“

SVILENE JUMPERJI NOGAVICE

PLETENINE LEPA IZBERA!

F. & M. ROZMAN

Zidovska ulica 4.

Višja pedagoška šola v Beogradu

12. t. m. je bila po dolgem oklevanju otvorena višja pedagoška šola v Beogradu. Zasnovana je bila s krajevo uredbo že 30. avgusta 1920, toda zaradi raznih neprilic, težko in zavlačevanj je bila otvorena komaj sedaj. Otvoritvi so prisostvovali poleg gosp. ministra prosvete, rektor te šole gosp. Milivoj Simić, rektor viš. pedagog. šole v Zagrebu gosp. dr. Stjepan Bosanac, inšpektor prosvete, oddelka v Zagrebu gosp. St. Ratković, glavni osnoveatelj ter inicijator te šole gospod Milivoj Jovanović, zastopniki UJU in mnogo drugih prosvetnih delavcev.

Beograjska višja pedagoška šola bo v prvi vrsti izobraževala učiteljstvo v splošni pedagoški nadaljni izobrazbi in bo tvorila kot taka podlago za splošno eksperimentalno pedagoško in bo temelj za potrebne naučne reforme v naši državi, kakršne so že izvedle druge kulturne države. Za take reforme je pa treba najprej sposobnega učiteljstva. In tako učiteljstvo naj vzgaja ravno ta ustanovljena višja pedagoška šola. V drugi vrsti ima ta šola nalogo, da usposablja profesorje na učiteljskih, šolske nadzornike in učitelje na meščanskih šolah.

Na višjo pedagoško šolo se sprejemajo oni učitelji, ki so odlično delovali v osnovni šoli najmanj tri leta in želijo razširiti svoje znanje ter ga v nadaljnjem študiju poglobiti.

Višja pedagoška šola bo vzgajala in usposabljala učiteljstvo meščanskih šol. V tem oziru smo v naši državi še na zelo slabih nogah. Danes smo glede tega pri nas daleč za drugimi modernimi državami. Naša kraljevina je štela v preteklem šolskem letu 147 meščanskih šol, in sicer Slovenija 34 (pred vojno 2), Vojvodina 27, Dalmacija 18, Bosna in Hercegovina 14, Hrvatska in Slavonija 54, Srbija nobene, dočim šteje napredna Češkoslovaška 1564 meščanskih šol.

Višja pedagoška šola bo vzgajala tudi učiteljstvo za splošne predmete na vseh nižjih in višjih strokovnih šolah.

Na višji pedagoški šoli se bodo predavali nastopni predmeti: splošna pedagogika, matematika, srbska književnost, geografija, zgodovina, francoščina, geologija, opisna geometrija, mineralogija, botanika, zoologija, nemščina, higijena, fizika in kemija.

Vesokor pomeni otvoritev višje pedagoške šole velik korak naprej na polju splošne narodne prosvete vobče in izobrazbe narodnega osnovnošolskega učiteljstva posebe in je v tem smislu njeno otvoritev le toplo pozdraviti.

Naši kraji in ljudje

Joško Rajh

Prinašamo sliko odličnega štajerskega narodnjaka, ki je pred tednom dni tako tragično preminul. Fotografija kaže poštvovalnega Sokola v času tik pred vojno.

Proslava jubileja prof. Cvijića

Včeraj, v soboto, so imeli v naši prestolici lep dan: vršila se je oficijelna proslava 30-letnega znanstvenega delovanja znanega univ. prof. dr. Jovana Cvijića, ki se je s svojimi imenitnimi deli iz geografske stroke proslavil pred celim svetom.

Svečanost je aranžirala beograjska univerza, ki je v ta namen sklicala posebno sejo, na katero je povabila tudi kralja in kraljico ter člane celokupne vlade. Dalje so bili na prireditve vabljivi vsi kulturni in drugi znani javni delavci iz Beograda in drugih krajev. Rektor beograjske univerze je otvoril svečanost s primernim nagovorom, v katerem je poudarjal zasluge prof. Cvijića za našo znanost. Omenil je tudi, da je odlični učenjak s svojim znanstvenim delom pomagal v svetui utrajiti zavest, da nam gre kot Jugoslovenom pravica do skupnega življenja v državni zajednici.

V imenu Znanstvene akademije je nato izpregovoril prof. Nedeljko Košanin, v imenu društva geografov pa univ. prof. Jovan Erdeljanović. Sledil je še nagovor prof. Milojevića, ki se je oglašil kot pooblaščenec profesorskega zbora beograjske univerze. V imenu Cvijićevih dijakov je govoril še fakultetni slušatelj M. Radovanović.

Posebna deputacija je nato izročila jubilaru »Zbornik radova, posvečenih u počast gosp. Jovanu Cvijiću povodom 30 godišnjice njegovog naučnog rada«. Knjiga je natisnjena na finem papirju v raznih evropskih jezikih in obsega 650 strani velikega formata. V zborniku se nahajajo članki naših in inozemskih znanstvenikov, najboljših geografov Francije, Velike Britanije, Amerike, Češkoslovaške, Poljske, Italije, Rusije in Jugoslavije. Publikacija je natisnila državna tiskarna v Beogradu, ki je s tem pokazala, da je kos najtežjim tehničnim nalogam moderne grafike.

Zvečer se je vršil na čast jubilaru velik banket, katerega se je udeležilo večje število povabljenih gostov. Izrečene so bile številne zdravice. Slične proslave kakor v Beogradu so se vršile tudi v Sarajevu, kjer je aranžirala slavje »Prosveta«, in v Skoplju ter v Novem Sadu, kjer so se za jubilej zedinile vse tamošnje kulturno - prosvetne organizacije. Prof. dr. Cvijić potuje dne 25. t. m. v Pariz, kjer bo na poziv Sorbonne predaval ves zim. semester tekočega vseučiliškega leta.

Ameriški Slovenec — dobrotnik slovenskih srednješolcev

Pred letom se je na ljubljanskem magistratu zgledil gospod dr. Franc Sergij Košmerl, ameriški državljani in advokat iz Chicago, ter z magistratnim ravnateljem sestavil ustanovno pismo, glasom katerega danije glavni eo 100.000 dinarjev, da bosta iz njenih obresti dobivala študijsko ustanovo dva slovenska srednješolca. Eno mesto pripada gimnazijcem (humanističnim ali realnim), drugo pa dijakom višjega odd. sred. tehn. šole v Ljubljani. Obe ustanovi podeljuje ljubljanski občinski svet. Denar je sedaj pravkar dospel iz Amerike v roko mestnemu magistratu, ki ga je v smislu ustanovnega pisma takoj naložil pri Mestni hranilnici in dal knjižico vinkulirati na »Dr. Košmerlovo dijaško ustanovo«. Razume se, da se moreta ustanovi razpisati šole ob prihodnjem šolskem letu, ko bodo že dotele prvoletne obresti. Po bosta vsaj ustanovi, od katerih bodo dijaki res kaj imeli: saj je računati, da se bo dalo vsako leto dotirati v letnim zneskom 4000 do 4500 dinarjev ali celo malo višje! Rojak dr. Košmerl se nam je torej izkazal kot pravi ameriški dobrotnik.

Javnost bo gotovo zanimala, kdo je ta plemeniti mož, o katerem je do danes naš malokdo kaj vedel.

Rojen se je 23. junija 1864 na Jese-nicah, hiša št. 54, od prav revnih staršev. Njegov oče Janez je bil hčitar, materi je bilo ime Mina, in se je po svojem rojstvu pisala za Kristanovo. Na kateri gimnaziji v stari domovini je mladi Franc dovršil srednjo šolo, kje si pridobil doktorat inuris in kdaj se je za stalno preselil v Zelenino državo ter postal tamošen državljani, ni znano. Živi že dolgo let v Chicagu v svoji vili ob Michiganem jezeru, odtegnjen hrupu življenja. To pa tem bolj ker ni samo advokat, nego tudi znanstvenik. Kalji je profesor rimskega prava na čicaški univerzi. Pred letom je privrkal po svetovni vojni zopet obiskal rodne kraje. Dr. Košmerl je v osebnem občevanju ljubozniv, a resen, tih in skromen mož. Naša mladina in ves narod bosta obdržala njegovo ime v svojih arcih.

Rimske izkopine v Ljubljani

Ljubljana, 18. oktobra.

Ob novi Aškerčevi ulici, ki bo spajala Sv. Jakob s Tržaško cesto in bo ena najdaljših ljubljanskih ulic, so zadeli delavci pri izkopavanju temelja za poslopje konfekcijske tvornice g. Derende, ki bo ena največjih in najmodernejših tvornic te stroke v naši državi, v petek popoldne na ostanke zidovja stare rimske hiše. Prostor se nahaja na ozemlju starodavne Emone na Mirju.

Po dosedanjih izkopinah sodeč, se je nahajalo tamkaj najbrže dvorišče takratnega rimskega hišnega posestnika. Temelj je nizek in zgrajen iz podobnega kamena, kakor stari rimski zid na Mirju. Pri nadaljnjem kopanju so našli v globočini poldruga metra ostanke tlaka, v katerem so vdelani črni mozaiki. Na enem kosu je videti tudi bel marmornat pas. Žalibog pa ni zraven nobene ornamentike kar bi dragocenost najdenine znatno povečalo. Včeraj dopoldne so izkopali med drugim tudi več školjk, ki so jih prinesli

Neprekosljivi so le
EXCELLA
šivalni stroji.
Nedostaj v
konstrukciji in mate-
rijalu. Izredno nizke
cene. 1923a

Oglejte si jih pred nakupom!
J. GOREC, Ljubljana
(palaca Ljublj. kred. banke).

Rimljani v Emoni s seboj z morja, masivno bronasto držalo za nož in malo srebrno žličico, kakršne imajo zdravniki in lekarnarji. Velik bronast novc, če jako dobro ohranjen, izvira iz dobe cesarja Klavdija v prvem stoletju po Kristovem rojstvu. Na prednji strani je cesarjeva glava in napis »Claudius Caesar«, na drugi strani pa je alegorija z napisom »Augusta Libertas«. Cesar Claudius je na stopil vlado l. 41. p. K. po Caligulovi nasilni smrti in ga je l. 54. po Kristu zastupila njegova nečakinja in poznejša žena Agrippina, ker se je bala, da bi odvzel nasledstvo njenemu sinu Neronu na korist svojemu sinu Britaniku. Včeraj popoldne so naleteli delavci v globočini dveh metrov tudi na rimski kanal, pričakovati pa je, da pridejo na dan še druge zanimive izkopine, nakar bo mogoče dobiti jasnejšo sliko, kaj je pravzaprav ležalo tamkaj.

O stvari sami, ki je vzbudila med prebivalstvom veliko zanimanje, bomo še poročali.

S ko'esom okoli sveta

Potovalec okoli sveta, Dewar, se je mudil dva dni v Ljubljani, nato pa odšel na svojem kolesu v Trst. Rodom Indijec iz Bombaja, slušatelj vseučilišča v Kalkuti, učenec slavnega pesnika in indijskega modrijana, Tagoreja, je zapustil prijetno življenje v dobro situirani družini in se napotil v svet. A kot pravi skavt hoče spoznati zemljo le tako, da pride ž njo in njenimi prebivalci tudi v resnično dotiko. Na svojem potovanju se poslužuje močnega kolesa, na katerem je do danes prevozil silne daljave od rodnega mesta Bombaja, preko staroslavne prelaza Kabula, Afganistana, Perzije, Kavkazije, Male Azije, severnega Egipta in zopet proti severu preko Carigrada, Sofije, Beograda in Zagreba do Ljubljane. Povsod je bil dobrodošel gost in sprejemali so ga najvišji predstniki držav. Sprejeta sta ga tudi naš kralj in bolgarski vladar. Le v Tiflisu so mu boljševiki vzeli samokres in fotografski aparat, za katerim žaluje.

V Ljubljani je bil dobrodošel gost starešine slovenskih skavtov, ki so mu razkazali mesto in njegove zanimivosti. Posebno se je zanimal za naše gore in znani planinski fotograf Jos. Kunaver mu je daroval veliko zbirko najlepših slik iz planinske Slovenije. Dewar je skavt skozi in skozi. Pomagati si zna v vsakem

slučaju, je zadovoljen z dobrim in slabim. Tih in miren je, a globok; indijska filozofija preveva njegovo dušo. Svoje vtise s pota si zapisuje sproti v materinščini. Zapiske pošilja od časa do časa očetu in časopisom v Bombaj. Znanl Reuterjev biro mu brezplačno pošilja brzojave v domovino.

V Trst je odpotoval 15. t. m. Na dan prevozi okoli 120 km. Iz Trsta se bo odpravil preko Gorice in Predila na Korosko in na Dunaj, od tam pa v Prago, kjer bo najbrže prezimil. Na svojem potovanju je srečal Čeha Klimo, ki potuje peš okoli sveta. Iz Prage bo šel na Francosko in Angleško, nato s parnikom v Newyork in s kolesom do San Franciscu, nato zopet s parnikom do Jokohame in Sangaja, od koder, se bo s kolesom peljal preko vzhodne in južne Azije do Bombaja.

Pr varani izseljenci

V Praputniku na Hrvaškem si je dovolil te dni nezaposleni parniški strojar Frančišković nenavadno šalo, ki k sreči ni imela za osleparjenje nikakih resnejših posledic.

Kakor znano, naši ljudje še dandanes naravnost silijo v Ameriko in se v strasti želijo po tem eldoradu ne strašijo nobenih žrtv, samo da bi prišli na zaželeni cilj. Tako je imenovani Frančišković razširil po vasi Praputnik vest, da se nahaja njegov parnik v sušaški luki in da odpotuje te dni v Južno Ameriko. Prebivalstvu se ni niti sanjalo, da je »Amerikanec« razširjal laž samo z namenom, da prevara lahkovrneže kakor znani »Kopeniški stotnik«, ki je dve leti pred vojno neumisljeno blamiral ošabni pruski militarizem in o čegar duhovitem dejanju so bili takrat polni vsi evropski časopisi. Naš »Kopeniški stotnik« je imel drugačen načrt. Prišel je z vso energijo zbirati ljudi, ki so se hoteli izseliti v Ameriko. Da bi imeli v njea čim večje zaupanje, ni hotel od nikogar sprejeti nobenega predjuma ali nagrade. Se več, plačal jim je celo sam več litrov. Čim je uvidel, da si je pridobil neomejeno zaupanje, je zbral okoli 15 mlajših in starejših oseb in določil enega izmed njih tudi že za kuharja na svojem prekoceanskem parniku. Bil je to gostilničar Juranič iz Praputnika.

Končno je prišla težko pričakovana ura odhoda. »Potniki« in »izseljenci« so se poslovili od svojcev ter v spremstvu domačinov s težkimi kovčki in ostalo prtljago krenili iz Praputnika proti Sušaku, ker jih je Frančišković opozoril že poprej, da jih počaka s svojim »parnikom« v Aleksandrovo pristanišču. Se-

veda pri povorki tudi ni manjkala obilgata harmonika, ki igra v izseljeniških vprašanjih že od nekdaj zelo važno vlogo. Toda, kako razočaranje. Prišedši v luko, »Amerikanci« niso našli niti parnika niti dozdevnega Frančiškovića, ki je očitno užival v posrečeni šali. Seveda, slepar se sedaj gotovo ne bo več upal v Praputnik, kajti sicer se mu čisto gotovo zgodi, da mu kdo izmed prevarjencev saldira in vidira svoj ameriški vizum na njegovih rebrih.

Milijoni na ulici

V petek dopoldne, ko je bilo na trgu v Sušaku polno domačih gospodinj, je nastala tako velika gneča, da se je v prvi mah mislilo, da je bil aretiran kak nepridiprav, ki je ukradel vrečo zelja in ga gospodar obdeluje za to dejanje po rebrih. To bi mogel misliti, kdor je gledal od daleč, v resnici pa je bil dogodek popolnoma vesele narave. To so potrdili tudi obrazi gospodinj, ki so poleg torbic s krompirjem, mesom in paradizniki držale v drugi roki maso novčanic: Ta deset, druga dvajset, tretja za 100 tisoč. In bile so vse prave, samo žalibog novčaniče bivše avstro-ogrske banke. Prerivanje je bilo splošno in je trajalo tako dolgo, časa, da je nastala prava senzacija na trgu.

Dopoldne je namreč prišla na trg okoli 15 let stara devotica. V desni roki je imela debel sveženj novčanic, žalibog starih, ki sedaj niso več porabni. Bilo jih je za mnogo milijonov kron. Čim je prišla na trg, jih je takoj pričela razdeljevati. Vsaki gospodinj je dala debel šop bankovcev. Ko jih je obdarovala že za več milijonov, je krenila še na »Reko. Tamkaj je bila še bolj radodarna, očitvidno radi tega, ker je videla, da se izpreminja Reka v mesto upokojevcv in da e tamkaj mnogo težje priti do denarja. Reške gospodinjne so se naravnost trgale za plave novčaniče v prepričanju, da bodo morda kdaj le imele kakke koristi od njih. Glavna bitka pa se je vršila pred prvim trgov. Tu se je okoli dekleta, ki je na svoje in splošno zadovoljstvo vrgla poslednji šop bankovcev v zrak, razvila namreč prava dirka za bankovci. Malo je manjkalo, da ni prišlo med ženskami s klobuki in brez klobukov do pretega.

Dogodek, ki se je odigral na trgih dveh sosednjih mejnih mest, je bil predmet živahnega komentarja pri vseh, ki so sodelovali v akciji. Obogatele seveda pri tem ni nihče.

Daruite za sokoški Tabor!

Harry Liedtke

Alfred Abel

Mady Christians

Pridejo 20. oktobra v Elitni Kino Matica

== Danes še na splošno željo Carlos in Elizabeta ==

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Nedelja, 19.: »Sestero oseb išče avtorja«. Izv.
Ponedeljek, 20.: »Paglavka«. A.
Torek, 21.: Zaprt.
Sreda, 22.: »Sestero oseb išče avtorja«. B.
Četrtek, 23.: »Pri Hrastovih«, slavnostna predstava ob 50 letnici rojstva pisatelja Ksaverja Meška.
Petek, 24.: »Moč teme«. D.
Sobota, 25.: »Firma P. B.« F.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 19.: »Rigoletto«. Izv.
Ponedeljek, 20.: Zaprt.
Torek, 21.: »Rigoletto«. D.
Sreda, 22.: »Majska noč«. F.
Četrtek, 23.: Zaprt.
Petek, 24.: »Netopir«. C.
Sobota, 25.: »Čarjeva nevesta«. E.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 19.: »Mam'zelle Nitouche«. C.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. Danes v nedeljo zvečer se uprizori v drami veleinteresantna komedija »Sestero

o oseb išče avtorja«, katero je sprejelo tako občinstvo kakor tudi kritika z največjim zanimanjem. V operi se poje znana in priljubljena Verdijeva opera »Rigoletto«, kjer poje naslovno vlogo prvokrat na našem odru g. Boris Popov.

„Carmen“ v Mariboru

Letošnja uprizoritev »Carmen«, z delno spremembo solistov in nekaterih kostumov, je bila v celoti boljša kot predstava iste opere lanskega leta. Tudi letos je ravnatelj in dirigent g. Mitrovič izsolal in napel sile solistov, zboru in orkestra do skrajnosti. Orkester sledi vsešč in sigurni roki dirigenta z lahko in zadovoljivo intonirano godbo. V zboru, ki je gibčen in okreten, se pretaka življenje, pevsko je ritmičen, dinamičen in svež; dobro intoniran in je kljub malemu številu močan. Režija zadovoljuje, čeprav bi uprizoritev prenesla še 10-kratno število statistik. Solisti so bili splošno na mestu. Ga. Mitrovičeva v naslovni vlogi prednariča s temperamentnim in ognievitim petjem in igranjem. Nien

silni, izsolani organ je dober interpret strasti in kapric nebrzdane ciganke. Ličična prikazen Micaele se prilaga glasu in nastopu gđ. Vladimirovne. Kot operno moč s kultivirano kantileno in dramatično je zelo vpoštevamo. Gđ. Lu bejeva ima v svojem žarkem, svežem soprančku garancijo lepe pevске bodočnosti. Le dovolj resnega studija mu mora posvetiti. Ravno to trdimo lahko tudi o gđ. Čepičevi. Obe slednji imenovani se razvijata v dobri solistki.

Od moških vlog sta bila Don Jose (tenor) z g. Petrovskim in Zuniga (bas) z g. Oksanskim v rokah novo angažiranih moči. Nedvomno razpolaga g. Petrovski z dobrim, vpoštevano vrednim tenorjem, baritonskega kolorita. V igri in petju pa mu manjka oderske rutine. Tudi bo moral odložiti, ako hoče uspevati, znaten del svoje treme. Naj se na odru svobodno izpoje in izigra, v igro in petje pa mora položiti več mehkobe, lirike. Dober je g. Oksanski. Igra gladko, morda malo preveč nervozno in ima močan dokaj sočen bas. Ko se pri nas udomači, bo dobrodošla moč. V interesu stvari bi omenili, da se ne protivimo petju romanc v ruščini. Ostalo pa, prevlečeno recitativno, bi želeli v slovenščini. Gosp. Govorov je postavil letos Eskamila pro-

ti lanskemu v znatno boljše razmerje. Glasovno in dramatično je nepričakovano napredoval. Sedaj naj posveti pažnjo še slovenščini in vlaganju nižje lege, ki je še raskava. Tihotapca gg. Urvalek in Janko sta bila dobra. Posebno cenimo g. Urvalca, ki nam podaja vedno temeljito naštudirane in dovršene figure in razpolaga s fino igro in petjem. Krčmar g. Kokota je bil v maski in nastopu na mestu.

Gledališče ni bilo napolnjeno, navzorač pa niso varčevali s pošteno zaslužnim aplavzom. Ravno tako zasluženi so bili nekaterim damam in gospodm poklonjeni šopki. — Dr. Ciri Kraševc.

Narodno gledališče v Ljubljani proslavi 50-letnico rojstva Ksaverja Meška v četrtek dne 23. t. m. ob 8. zvečer. Pri tej priliki se uprizori kot slavnostna predstava Meškova drama »Pri Hrastovih« v režiji g. Sesta. Kakor čujemo bo prisostvoval premijeri tudi avtor sam.

Študijski koncert v Ljubljani. Koncertna in operna pevka g. Pavla Lovševa priredi tekom letošnje koncertne sezone tri študijske koncerte ob znižanih cenah. Na prvem koncertu, ki se vrši v četrtek, dne 6. novembra, zapoje celo vrsto najznamenitejših in najlepših bise-

rov ruske pesemsko-glasbene literatura. Na teh koncertih bodo zastopani sledeči avtorji: Rimski-Korzakov, Grečaninov, Kjuj, Musorgski itd. Na drugem koncertu poda zgodovinski pregled cerkvene glasbene literature, na tretjem pa celo vrsto pesmi raznih avtorjev svetovnega slovesa, dočim nam je pregled jugoslovenske pesemske literature podala že na svojem lanskem koncertu, ki se je vršil v okvirju jubilejnih koncertov Glasbene Maticu.

Iz beograjskega gledališča. V sredo, dne 15. t. m. je bila v Beogradu predstava Wagnerjevega »Večnega mornarja«, katerega je dirigiral slovenski rojak kapelnik Brezovšek. Glavna vloga je bila poverjena g. Viki Čaleti iz Zagreba, ki si je s tem nastopom namah osvojila srca beograjske gledališke publike. Letošnja Holandca je pel rus g. Jurenjev, Brika dr. M. Petrovič, Dalenda pa g. Pisarevič. V četrtek se je pela Verdijeva opera »Rigoletto«, v kateri je gostovala v vlogi Gilde ga. Olga Olgina. — Del članov beograjske drame z igralcem Bogićem na čelu odide te dni na gostovanje v Vršač, Sabac, Valjevo, Kragujevac, Niš, Belo cerkev in Bečkerek. Igral bo Nicodemijevga »Scampola« in komedijo »V novi kočji«.

Domače vesti

* Odvetniški izpit sta položila pred višjim deželnim sodiščem v Ljubljani dne 17. t. m. gg. dr. Anton Pernat, odvetniški koncipijent v Mariboru in doktor Igo Šilar, odvetniški kandidat v Ljubljani.

* Himen. Na Bledu se poroči jutri gospod Milan Košak, zlatar, z gđ. Rezi Urhancice, učiteljico. Oba novorojenčka sta pridna sokolska delavca pri društvu Sokol II. v Ljubljani. Mlademu paru iskrene čestitke!

* Smrtna kosa. V Sp. Hrušici je preminul včeraj po kratki bolezni g. Franc Korbar, poštar in posestnik. Bil je blag in ljubezniv človek ter je užival splošno spoštovanje. Pogreb bo v ponedeljek ob 11. uri v Sp. Hrušici na pokopališču v Štepanji vasi, kjer se položijo zemski ostanki v začasno grobnico. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje!

* Slovenski zdravniki odpušajo iz Ljubljane v Zagreb na proslavo 50 letnice hrvatskega zdravniškega društva in medicinski kongres v ponedeljek 20. tega meseca popoldne ob 5. uri.

* Prve žrtve gladovne stavke invalidov v Brestovcu. Gladovna stavka invalidov v Brestovcu pri Zagrebu se nadaljuje. Invalidi so sklenili, da bodo raje drug drugega zagrebli, kakor da bi odnehali svojih zahtevah. Včeraj popoldne so se že javile prve posledice tridnevne stavke. Trije invalidi so padli v nezavest. Zdravniki nameravajo poskusiti s prisilnim hranjenjem stavkujočih, da preprečijo smrtne nesreče, vendar je dvomljivo, da se jim to posreči. Pogajanja med komisijo, ki jo je poslala vlada in med stavkujočimi, so jako burna. Invalidi zahtevajo za vso odločnostjo, da se izmenja dosežanja uprava zdravilišča, da se jim nabavi obleka in obutev, pogloblja hrana in postopanje z njimi in prekliche redukcije dvanajstotice invalidov. Gladovna stavka invalidov v Brestovcu je nedvomno velik kulturni škandal in sramota za vlado in državo. Priča tudi, na kako trhljih temeljih je naša socialna skrb.

* Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Jugoslovenski Matici je darovala gospa Pibernikova 100 Din mesto cvetja na grob Ubaldu Trnkociju. Darovalki iskrena hvala.

* Gornjegrajsko učiteljsko društvo je na svojem zborovanju na Rečici dne 11. tega meseca soglasno izreklo protest proti nasiljem v prosvetni upravi nad naprednim učiteljstvom, predvsem zaradi razrešenja višjega šol. nadzornika Gangla, kakor tudi srezkih šolskih nadzornikov. Odločno se je izjavilo, da ostane trušstvo neomajno v organizaciji UJU.

* Reparaijske pošiljke preko Sušaka. V zadnjem času je naša vlada naprosila nemško vlado, da pošilja vse pošiljke, ki jih dobiva naša država na račun reparacij, preko Sušaka. Ta korak je napravila naša vlada radi tega, ker je avstrijska vlada nastavila za te pošiljke zelo visoke cene ter zahtevala od vsakega vagona blaga 10.000 Din prevoznine. Te dni je prvi parnik z reparacijskim blagom že pristal v Sušaku, a drugi teden dospe že druga pošiljka.

* Naši rojaki v Braziliji. Urednik »Beogradskega Novosti« je letos prepotoval Brazilijo in se tam posebno zanimal za naše rojake. Na podlagi svojih opazovanj je izdelal posebno karto Brazilije ter na njej označil vse jugoslovenske kolonije. Naše kolonije v Braziliji so zelo številne in se vsako leto večajo. Po mišljenju g. Trvdoreka se nahaja v Braziliji okoli 30.000 naših rojakov. Velik nedostatek pa tiči v tem, da nima naša država v Braziliji nobenega konzulata, vsled česar nimajo tamošnji rojaki nobenega pravega stika z domovino.

* Delavska stavka v Vukovaru. V Vukovaru na Hr. atskem je v petek stopilo v stavko 124 delavcev, ki so bili zaposleni pri parni žagi bratov Harsch. Stavka je izbruhnila radi tega, ker so bile delavcem zmanjšane plače. Vrše se pogajanja.

* Uspehi pri vzgoji kmečkih mladine. V času, ko čitamo skoro dnevno o celih bitkah kmečkih fantov v mariborski oblasti, je tembolj razveseljujoče spodbudno poročilo, katero nam pošilja prijatelj lista iz Maribora: Te dni sem se vozil v vlakcu proti Mariboru. Mojo pozornost so vzbujali med vožnjo krepki dečki, ki so se v vagonu kljub živahni konverzaciji izredno fino obnašali in prepevali lepe slovenske pesmi. Na vsaki postaji jih je po par izstopilo, katere so ostali prijateljsko, a brez kričavosti iskreno pozdravljali s krepkim »Zdravo«. Bili so gojenici kmetijske šole iz St. Jurja ob J. Ž., ki so se ob sklepu šole vračali na svoje kmečke domove, da tam praktično nadaljujejo pridobljeno strokovno izobrazbo. Nekateri pa so šli še dalje študirat na Vinarso šolo v Maribor. Preteklo soboto pa sem imel zopet priliko opazovati učence vinarne in sadjarske šole v Mariboru, ki so prisostvovali v Narodnem gledališču predstavi Nušičevega »Narodnega poslanca«. Zopet sami kmečki sinovi, ki so pravkar prišli z dežele v mesto. A že se jim je poznala kultura šole. Komaj jih je bilo ločiti od ostalih učencev na dijaškem

stojišču. Po predstavi so se mirno zbirali na ulici ter nato v vzornem redu odkorakali nazaj v zavod pod Kalvarijo. Kakor vse drugače bodo izgledali naši kmečki domovi in posestva, ko bo dežela posejana s to novo, izobraženo mlado kmečko generacijo!

* Surova zakonska dvojica. Prošli četrtek sta se v Beogradu zakonska Franjo in Draga Bosnar sprla z izvoščkom Božidarjem Brankovićem. Iz prepira se je razvil pretep in zakonska sta celo s sekirami navalila na izvoščka. Podrla sta ga na tla in ga popolnoma razmesarila. S težkim trdom so sosedje rešili kotliza iz krempljev surove zakonske dvojice. Izvošček je bil takoj odpeljan v bolnico, kjer so ugotovili, da ima devet težkih in deset lažjih ran. Oba zakonca sta bila takoj aretirana in oddana sodišču.

* Lovci — Pozor! Na bradiki dne 15. in 16. oktobra t. l. se mi je zgubila v Gozniku pri Smohorju nad Laškimi psica Egica, ki je opisana in naslikana v 9. do 12. številki »Lovca«. Psica je sivkasto bele barve, oškrbljena po vsem životu z rjavkastimi pikicami, rjave lise teko preko beder. Glavica z uhlji je rjava, z belkasto liso po sredini do gobčka. Je šibke in male postave. Gnala je na severno stran Goznika in potem proti Ljubljani. Zabukovi ali Grižani, St. Pavlu. Pod Mrzlico je lovila neka celjska družba, mogoče se je zatekla k njej. Kdor bi kaj vedel o njej, naj mi naznanj proti nagradi. Prosim zlasti šolska vodstva in orožniške postaje, da poizvedujejo. Doktor Roš, Laško.

* Zimska sezona v Rogaski Slatini. — Kakor se nam poroča, se je v zdravilišču Rogaska Slatina odprla s 1. oktobrom zimska sezona, ki bo trajala do konca aprila.

* Juhan. Izvlečki iz priznanih pisem: »Vaš izdelek daje jedem, zlasti juhi, prijeten okus. Zelo ugodno učinkuje tudi na apetit in prebavo.« Julija Jaklič, voditeljica gospodinjstvih tečajev v Medvodah.

* Božične nagrade. V naši današnji številki določeni cenjeni čitatelji zelo zanimivo objavo glede 300 nagrad v vrednosti nad enega milijona dinarjev. To objavo priporočamo v splošno uvaževanje, ker gre za resen natečaj. Zrebanje se bo vršilo ob najstrožji kontroli. Njegov namen je, da se na ta za prebivalstvo izredno ugoden in koristen način uvedejo izvršni parfumerijski izdelki tvrdke »Aida« v Zagrebu, B-cesta 19a.

* Težka nesreča na vojaškem vežališču. V petek popoldne se je na vojaškem vežališču v Beogradu zgodila težka nesreča. Prvi bataljon 2. pešaškega polka se je uril v paljenju bomb, ki se mečejo iz pušk. Vaje je vodil podpolkovnik Velizar Gjurić. Izprva je šlo vse v redu, ko pa je bila izstreljena 40. bomba, se je ta prehitro vžgala radi slabega materiala. Pritisk zraka je vrgel na zemljo vse častnike in vojaške. Podpolkovnik Gjurić je dobil dve precej težki rani, neki drugi oficir je bil lažje ranjen na roki, neki vojak pa je ogluhlil.

glysoform

za gospe
neobhodno potrebno.

Iz Ljubljane

u— Poslednja pot Ubalda pl. Trnkocija. Včeraj popoldne se je zbral pred evangelijsko cerkvijo toliko občanov, da je moral že iz tega dejstva vsak do posneti, kako izredno spoštovanje je užival blagi pokojnik v vseh vrstah ljubljanskega prebivalstva. Pogrebni obredi so se vršili v cerkvi, kjer je stala na katafalku krsta s truplom. Po žalo stinki, ki jo je zapel slovenski moški zbor in po molitvah je imel g. župnik Heribert Lange velik, po obliki krassen in v vsebini globok govor, ki je segel do srca vsem navzočim. Potem se je razvrstil pogrebni sprevod, na čelu člani pev. društva »Slavca« in »Ljubljanskega Zvona« s prapori, zastopniki oddelka ministrstva trgovine, Mest. hranilnice, vlad. mest. magistrata, bivš. obč. sveta, lekarniškega gremija, notarske zbornice, izredno mnogo zdravnikov in drž. uradnikov, dalje meščanje in meščanke itd. Na evangelijskem pokopališču se je po molitvah g. župnik v presretnih besedah poslovil od pokojnika zbor združenih pevcev pa je zapel žalostinko.

u— Mesto venca na grob pokojnemu g. Ubaldu pl. Trnkociju daruje tvrdka Hedžel Koritnik 300 Din za dom Sokola I. na Taboru.

u— Pogreb gđ. Milice Bešičeve, profesorice na ženski realni gimnaziji se je vršil včeraj popoldne iz Zarnikove ulice na pokopališču k Sv. križu. Pogreba se je udeležila korporativno ženska realna gimnazija, zastopniki višjega šolskega sveta s šefom na čelu in mnogo stanovskih tovarišev in tovarišic. Pred hišo žalosti so zapeli pevci žalostinko »Vigred se povrne«, nakar se je razvil sprevod. Pred krsto so nosile gojenke realne gimnazije mnogo lepih vencev in šopkov, poklonjenih od zavoda, gojenk in sorodstva. Za krsto se je vila dolga vrsta narodnega ženstva, tovarišice in prijateljice pokojnice. Krassen sprevod je

Na drobno!

Trikotajo, flanelaste rjuhe,
razne flanel, porhante, vsakovrstno modno blago itd. kupite ugodno pri 1924 II
Crobath Franc, Kranj, ustanov. 1885.

pokazal globoko sočutje do pokojnice, ki je morala v mladih letih zapustiti svo je visoke cilje.

u— V počaščenje spomina blagopokojnega prijatelja g. Ubalda Trnkocija je podaril g. Viktor Rohman v Ljubljani 100 Din dijaški kuhinji »Domovina«.

u— Ne zamudite! Ugodna prilika! Modno blago, križasto in črtasto za kri la in kostume, po bajno nizkih cenah. Vsled opustitve trgovine velika prodaja vsega manufakturnega blaga, sukna itd. po vsakih sprejemljivih cenah pri Jos. Bedrač, Aleksandrova 12.

u— Zadušnico za padlimi in umrli vojniki bo imelo Udruženje vojnih invalidov v sredo dne 22. t. m. ob 10. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. Vabljeni so vsi zastopniki civilnih, cerkvenih in vojaških oblasti, da se zadušnice po možnosti udeležijo. Za invalide vdove in sirote pa je dolžnost, da s svojimi navzočnostjo polnoštevilno počaste spomin svojih tovarišev. Izvršni odbor.

u— Promenadni koncert muzike Dravske divizijske oblasti se vrši danes od pol 16. do 17. ure z ozirom na sadni sejem v paviljonu »L« na velesejmu. Do stop je brezplačen.

u— Ustanovni občni zbor Nar. železničarskega glasbenega društva »Sloga« v Ljubljani se vrši dne 19. oktobra 1924. ob 9. uri 30 min. v pevski dvorani Glasbene Matice, soba št. 14, vhod iz Vego v ulice. Vabila, ki jih je pripravljali odbor poslal vsem, ki so že prijavili svoj pristop ali pobotnice vplačane članarine veljajo za vstopnice.

u— Umrli v Ljubljani. Včeraj so bili naznanjeni sledeči smrtni slučaj: Helen. Škerjanec, bivša kuharica, 87 let. — Ana Ogrinc, postrežnica, 66 let. — Mari. ta Sosič, žena zidarskega pomočnika, 24 let. — Vida Slivar, delavčeva hči, 5 mesecev. — Marija Jerin, učiteljica vdo va, 84 let. — Fran Jerob, delavčev sin.

u— Policijske prijave. Od petka na soboto so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 1 tatvina, 1 prestopok pijanosti, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prestopka prekrščenja policijske ure, 1 posest vojaške puške, 1 prestopok nedostojnega vedenja in 1 prestopok zdravstvenih predpisov. Aretacij je bilo pet in sicer: 1 radi poškodbe talne lastnine, 1 radi postopanja, 2 radi kaljenja nočnega miru in 1 radi prestopka pijanosti.

u— Kje je 20 tisoč Din? Dne 15. t. m. je prišla k Heleni Strupijevi, soprogi trgovca s premogom, Vidovdanska cesta št. 14, na obisk v bližini stanujoča prodajalka časopisov, Viktorija Mohar. Strupijeva jo je povabila v spalno sobo. Tamkaj sta se nekaj časa razgovarjali, nakar je Viktorija odšla. Po njenem odhodu je Strupijeva iskala nekaj v predalu omare in ugotovila, da ji je zmanjkalo 20.000 Din. Ker ni bilo radezmed nikogar drugega v sobi, je takoj osumila kot tatvico Viktorijo. Šla je k njej in jo pozvala, da ji ukradeni denar vrne. Ta pa o zadevi ni hotela ničesar slišati. Zadeva je bila ovadena policiji in Viktorija je bila radi nujnega suma aretirana. Za družino so ji dali tudi nje nega ljubimca, brezposelnega fotografskega pomočnika Henrika C., s katerim sta bila najbrž v zvezi.

u— Odpeljano kolo. Kleparski mojster Peter Žitnik je imel 16. t. m. opravke na Poljanski cesti in je za trenutek

Na debelo!

Kino „Ljubljanski dvor“ Telefon 730.

Nedelja 19. in ponedeljek 20.

Ne zamudite si ogledati prekrasni pikantni film:

ADAM IN EVA

Drama iz umetniških krogov v 6 dejanjih.

V glavni vlogi Dagny Serwacs in Werner Kraus.

Pozor! Pri večernih predstavah sodeluje pomnožen obče priljubljeni orkester.

Predstave: ob nedeljah ob 1/2 II. dopoldne in ob 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri; ob delavnikih ob 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri. 5275a

prislonil svoje 1000 Din vredno dvokolo na zid hiše št. 89. Ko se je povrnil, ni kolesa več našel.

u— Izgubila se je zlata zapestna ura na potu iz Sodne ulice po Dnajski cesti, Selenburgovi ulici do Kino Matice. Ker je spominske vrednosti, se pošteni najditelj prosil, da jo odda proti nagradi v Sodni ul. 5, I. levo.

u— Izgubil se je bel gumb za manšete. Najditelj ga naj odda v upravi našega lista.

u— Plesni odsek »Bratstva« prične s poukom letošnjih plesnih novitov v torek dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v areni Narodnega doma. Prijave sprejema tajnica vsak dan od 5. do 7. in od 8. do 10. ure zvečer v Pušpovni čitalnici v Gajevi ulici poleg Kreditne banke.

u— Krjiznica Nar. čitalnice v Sp. Šiški posluje zopet redno vsako sredo od 7. do pol 8. ure v svojih društvenih prostorih na Celovski cesti. — Knjižničar.

u— Tečaj za angleški jezik pod jako ugodnimi pogoji priredi Splošno šola društvo. Poučevala bo dipl. profesorica angleščine, ga. Arsenjeva. Dostop ima vsakdo. Priprave na društvo Rimska cesta 20, II. nadst.

u— Domači fantje balinarji z Dolenjske ceste prirede danes v nedeljo popoldne ob 4. uri v salonu pri Marencetu vinski trgatav. Vstopnine nobene, vabljen je vsak, komur diši sladko grozdje, rad kaj dobrega prigrizne in pije rujno vince.

Iz Maribora

a— JDS. V nedeljo dne 19. t. m. se vršita sestanka JDS v Sladkem vrhu ob 14. in Sv. Lovrencu na Pohorju ob 15.

a— Zamuda vlakov. Včeraj so dobili naročniki »Jutra« v mariborski oblasti list precej pozno, ker je imel dopoldanski osební vlak iz Ljubljane nad eno uro zamude. Ko je vlak pripeljal do postaje Laško, se je namreč pokvaril stroj tako, da so morali poslati po drugega ljubljanskega kurilnico. Tudi v petek je imel ta vlak nad pol ure zamude in se je zato zlasti v Mariboru dostavitev lista precej zakasnila.

a— Promenadni koncert v parku. Danes se vrši ob lepem vremenu ob 11. uri koncert Mariborske vojne muzike s sledečim sporedom: Čížek: Zlatibor. Korčenič. — Jenko: Kosovo. Uvertura. — Nedbal: Hijacinte, Valček. — Wagner: Fantazije iz opere »Walküre«. — Schönherr: Plesni poem. — Ježek: Fromenadni potpuri. — Rendla: 47. Klasa. Korčenič.

a— S tečaja za srbohrvaščino. Pouk za začetnike, to so tisti udeleženci, ki niso zmožni ne slovenskega in ne srbohrvaškega jezika, se vrši v sredo in soboto od 7. do 9. ure zvečer. Pouk za tiste, ki so slovenskega jezika večji ali pa za tiste, ki so srbohrvaščine že nekoliko zmožni se vrši v ponedeljek in četrtek od 7. do 9. ure zvečer, vsakokrat v šolski dvorani zasebnega učilišča Ant.

Iz Celja

a— Zavrnjen priziv zoper občinske volitve v Celju. Kakor smo na kratko že včeraj poročali, je veliki župan mariborski priziv, ki ga je vložil gostilničar Zumer po dr. Ogrizku proti občinskim volitvam v Celju, v celoti zavrnil, ker ni bilo prav nobene pravne podlage za pritožbo. Gostobesni pamflet na Narodni blok je obsegal sicer razna sumničenja in rekriminacije na dogodke tekom volitev, ki se pa dogajajo pri vseh strankah in burnih volitvah, ni pa mogel navesti niti enega konkretnega slučaja, da bi se bil zgodil kak incident tekom volilnega postopanja, s čemer bi se bil volilni zakon kršil. Šaj sta morala tudi oba varuha skrinje socialno - gospodarskega bloka v volilnem zapisniku s svojim podpisom potrditi, da se tekom volitev ni prav ničesar protizakonitega zgodilo. Ker so postale za zavrnitvijo priziva obč. volitve pravomočne, se vrši še tekom prihodnjega tedna volitev župana.

a— Električno brusarno (v brivnici Koštomaj) Prešernova ulica 19. so sedaj lastniki prenovili ter jo razširili. Razven britev, škarij itd. se brusijo sedaj tudi glileti in noži. To je edino domače podjetje te vrste v Celju. Celjani podpirajte domačega invalida!

a— Nočno lekarniko službo v Celju ima ta teden lekarna »Pri Križu« v Can karjevi ulici.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 18 oktobra 1924

Ljubljana 806 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	768.6	4.2	brezvetra	megla	—
Ljubljana	14.	766.3	13.7	vzhod	jasno	—
Ljubljana	21.	765.6	10.0	brez vetra	oblačno	—
Zagreb	7.	767.5	5.0	—	pol obl.	—
Beograd	7.	765.9	5.0	vzhod	jasno	—
Dunaj	7.	—	—	—	—	—
Praga	7.	766.5	7.0	jugzap.	—	—
Luomoet	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nižji temper. višja

Solnce vzhaja ob 6:23, zahaja ob 17:6

Ves teden se je držal visoki zračni tlak nad Evropo; ves evropski kontinent se je nahajal pod gospodstvom velikega maksima zračnega pritiska, katerega središče je imelo nad 780 mm tlaka. Vsled tega je vladalo skoro nad vso Evropo enako vreme, kot smo ga imeli pri nas: jasno, megleno v nižinah, mrzlo v nočeh, a dokaj toplo podnevi, to da dnevna temperatura je nazadovala od dne do dne, znak da že prevladuje nočno izžarevanje nad dnevno pripeko; uveljavlja se že zimski vremenski tip.

Nizek zračni tlak se je moral umakniti daleč tja nad severni Atlantski ocean, zapadno od Anglije in Skandinavije. Zato prevladujejo nad zapadno in severozapadno Evropo še vedno južni vetrovi, dovajajoči toplejši zrak z juga, do čim gospoduje v vsej vzhodni Evropi severna struja, ki dovaja mrzle zračne plasti s Severnega ledenega morja. Zato je vsa vzhodna Evropa razmeroma precej mrzla, a zapadna topla; najbolj značilno, da so imeli ves teden v južni

Rusiji ob Crnem morju nižjo temperaturo nego daleč gori v skrajni severni Skandinaviji. Mi se nahajamo nekak na sredi med obema različno ogrevanimi deloma Evrope.

Koncem tedna se je maksimum zračnega tlaka premaknil znatno bolj proti jugu, depresija z Atlantskega oceana pa je razširila za njim proti jugovzhodu. Barometer je pričel naposled tudi pri nas občutno padati, znamenje, da se je depresija s slabim, a toplejšim vremenom primaknila že zelo blizu nam. V soboto se je po dolgem času pojavila zopet južno - zapadna struja in ozračje nad nami, dasi spodaj učinka juga še ni bilo opaziti. Podoba pa je, da se nam pripravlja vremenska sprememba.

Dunajsko vremensko poročilo: Vremenski položaj se je poslabšal. Nizek tlak jugozapadno od Irške bi utegnil povzročiti občutnejše poslabšanje sedanje ga legega vremena. Napoved za nedeljo: Negotovo vreme. Naširže oblačne in hladno.

Magnezija

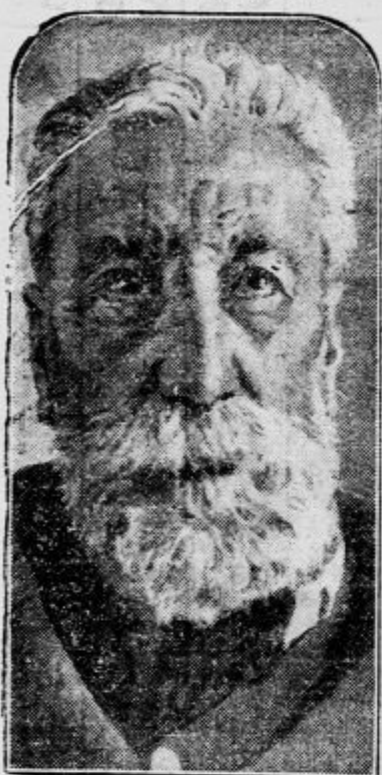
oljate in sohe barve, laki, pravi kranjski trnec, gorilni špirit, slikarske in plesarske potrebitine se dobe pri trvdki

Ravhekar & Derganc,
Pred škofo št. 20.

O B L E K E
O B R O K E
MESTNI TRG 5
O. BERNATOVIC

Iz življenja in sveta

Anatol France

Glava dr. J. M. M.

Zadnja slika umrlega velikega francoskega pesnika.

12.000 avto na dan

«Echo de Paris» prinaša zanimiv članek o velikosti avtomobilne industrije v Ameriki in jo primerja s francosko. Nekateri se čudijo, pravi list, nad razmahom avtomobilne industrije v Franciji in sploh v starem svetu. V Ameriki pa in posebno v Zedinjenih državah je ta razmah desetkrat večji kakor pri nas. Res je, da si tudi preko oceana ne more vsak državljan privoščiti lastnega avtomobila, a tovarnarji se kljub temu ne strše in proizvajajo avtomobile v velikih množinah. Med proizvodnjo množic naših (francoskih) in ameriških tvornic zeva pa seveda velika luknja.

Najzanimivejši po »Facto and Figures«, publikaciji, ki jo izdaja Narodna trgovska zbornica avtomobilov v Zedinjenih

nih državah, nekatere številke. Na dan proizvajajo posamezne tvornice:

Ford 7000 avtomobilov, Chevrolet 2000, Buick 1000, Overland 1000, Dodge 500, Oakland 450, Oldsmobile 400, Upmobile 250, Nash 200, Cadillac 150, Marwell 150, Packard 100, Cleveland 100, Marmon 50, Lincoln 45, Pirreless 25 itd.; Skupno število avtomobilov, ki jih vsak dan izgotove ameriške tovarne, znašajo torej po malem šteto 12 do 13.000. Na tej listi bi se plasirala poznana francoska tvrdka Citroen, ki se šteje med največje v Franciji, s 300 avtomobili na dan na osmem mestu.

Zanimive so pa tudi še druge številke. Koncem leta 1923, je bilo na vsem svetu v prometu 18 milijonov avtomobilov, od teh 15 milijonov v Zedinjenih državah, to je 88 odstotkov! Na vsakih sedem oseb je prišel en avtomobil, vsak drugi odrasli moški državljan je bil srečni posestnik avta.

Izredna velika množina motornih vozil v Ameriki se razlaga z razmeroma nizko ceno bencina. Ta stane (1 galona je 4 in pol litra) 22 centov. Tudi pnevmatika, olja ni zavarovanje proti event. nesrečam je tam preko znatno cenejše kakor pri nas. Takse pa niso nič manjše kakor v Franciji. Za Forda s 16 konjskimi silami, ki stane 380 dolarjev t. j. 7000 frankov, je treba plačati v državi Maryland 745 frankov takse, t. j. več kakor desetino vrednosti.

Cenenost ameriških avtomobilov izvira obenem od velikanse produkcije in pa tudi od tega, ker vsak tvorničar izdeluje v splošnem le en sam tip avtomobila (166 različnih tipov — 106 tvorničarjev). Ford izdelava svojih sedem tisoč avtomobilov z le 90.000 delavci. Omenimo naj tudi veliko enostavnost in enostak, ki vlada med ameriški tvrdkami. Imajo svojo sindikalno zbornico in vsak njen član ima pravico na eksploatacijo iznajdbe in patenta svojega tovarnika, ki jih je vsak tvorničar dolžan prijaviti zbornici. Njegovo iznajdbo in patent mora pa seveda dotičnik, ki jo hoče ekspluatirati, kupiti; ceno določi sindikalna zbornica.

Iz vseh teh števil in iz navedenih dejstev sledi torej, da je in da bo še dolgo Amerika prvak v avtomobilski industriji; mi Evropejci jo moramo tudi v tem oziru le posnemati, ako hočemo, da bomo kdaj z njo tekmovali.

Sovjetski briljanti

Berlinski emigrantski «Rulj» prinaša baje iz avtentičnih virov zanimiva poročila o bajeslovnem draguljskem bogastvu sovjetske vlade v Moskvi. Glavna zaloga briljantov se nahaja v Moskvi in tehta okoli deset ruskih pudov, t. j. okrog 160 kilogramov. Dragulje ima v oskrbi poseben političen urad ruske komunistične stranke. Briljanti so spravljani v Kremlju in kdor boče priti do njih, mora predložiti komisariatu pet poverilnic.

V začetku lanskega leta so prinesli diplomatski kurirji iz Moskve del briljantov v Berlin z namenom, da jih tam razpečajo. Poslano blago je sprejel v oskrbo berlinski poslanik Krestinski. Draguljev je bilo za deseti del celokupnega sovjetskega premoženja v dragotinah. In sedaj se briljanti prodajajo. Kupčije posreduje Krestinski osebno in preko sovjetskih agentur v Parizu, Londonu in New Yorku. V Nemčiji se namreč dragulji slabo prodajajo in je malo zanimanja za nje. Krestinskega agenta pa imajo nalogo prirediti reflektante za dragotine v Berlin, kjer se sklepajo kupčije in vrše obračuni. Del draguljev je Krestinski poslal celo v Kanado, da jih posebni tihotapci od tam prenesejo v ameriške Zedinjene države, kjer je uvoz briljantov težko obdaven. Na kanadski meji je namreč kontrola lažja in mnogo uspešnejša kakor na direktni poti iz Evrope v Ameriko.

«Rulj» trdi, da gre kupčija z briljanti počasi od rok, ker je nemogoče juvelirjem pokupiti toliko draguljev na enkrat. Evropa je sploh presirošana, da bi si lahko nabavila take drage reči. Pred letom dni sta nizozemska in za njo še belgijska trevinska zbornica proglasi boj kot kupčiji z dragotinami. Pri tem sta seveda imeli v mislih predvsem ruske briljante, katerih prodajo sta hoteli preprečiti. Sovjetski agenti pa so bili dovolj zviti, da so šli preko tega in se za prodajo obrnili na ameriške bogataše.

The gr at little Jackie

Veliki mali Jackie.

Ali ga še ne poznate?

Danes je v tako znanem kulturnem svetu prav malo ljudi, ki ga še ne poznajo. Kulturni svet pa je tisti, ki hodi v kino. Pred 20. leti smo mislili, da je kulturen, kdor zna brati in pisati. Toda ocena se je v tem času temeljito izpremenila. Brati in pisati? To je veljalo od enajstega stoletja do včeraj. Danes se kultura meri po letalnih, cepelinah in kinematografih. Vsako mesto ima svojega ljubljence. Hela Moja, Asta Nielsen, Mia May, cela vrsta jih je, cela armada. Max Linder je v rang generala te armade in evropsko čudo, Charles Chaplin ameriško — in sedaj je vstalo svetovno čudo. Mladci je še, ima komaj 7 let ali 12 ali celo 15 ali samo 6 — nihče ne ve prav — ime mu je Jackie Coogan in je že slaven, kralji ga sprejemajo in predsedniki, in legenda raste okrog njega. Zek, Zek, Zek — Jackie Coogan je danes povsed znan.

Ali ga še ne poznate?

Prav za prav je dobro, če zgodaj kaj slišiš za svojo slavo. P. zneje je navadno že prepozno. Med 8. in 20. letom je ravno pravi čas. Jackie je začel še prej. Po vseh novinah od Capa do Hammerfesta in od San Franciska čez Evropo pa do Tokija lahko bereš dan za dnem, kako je Jackie začel. «Našel» ga je Charlie Chaplin, «odril» ga je in seveda takoj angažiral kot igralca otroških vlog v filmu. Jackie je neprekosljiv! Brjani! Je umetnik! Pa sto tisoč dolarjev ima zato na leto, drugi pa pravijo, da celo milijon. V Los Angeles, v filmskem vele mestu, deluje. Sedaj pa je na svojem svetovnem potovanju. Z njim gredo papa in mama, vzgojiteljica in ne vem kdo še vse, in ves leden in ves mračen vidiš v celokupnem ilustriranem novinstvu slike Jackie se ukraja Jackie na ladji bije žogo, je, spi, pljuje v morje, telovadi, se joče, se smeje, se uči, se igra. Jackie z očedom, z mamo, z obema, z vzgojiteljem, z vsemi tremi, s psom, z vsemi štiriimi. Jackie v Londonu. Hotel. Kjer je odsedel. Postelja, na katero je legel. Voz, s katerim se je peljal. Množica, ki ga je sprejela. Tudi mestni župan je bil, v ornatu, in ga je nagovoril. Zakaj — tega ne veda ne župan ne Jackie. Potem je bilo slično v Anverzi ali katerem drugem velikem mestu, potem v Atenah, ki so se obrnile od Akropole in se nagnile. Da vidijo the great little Jackie. V Atenah ga je sprejel državni šef, predsednik Konduriotis — Jackie mu je prinesel par desetstotih dolarjev, katere je nabral kot prva neke druge zbirke za grške begunce. Tudi dobra reklama. V Rimu ga je sprejel «sveti oče». Na Dunaju je desetstotoglavna množica čakala na vlak, in Dunajčanje so se v bedastem klakerstvu še bolj odlikovali kot drugi. Saj so znani, da najraje «not pač» na vsak takšen «rumelj». Isto je storil, čeprav menda nerad, tudi gospod Seipel itd.

Papežu je majhni globetrotter na njegovo vprašanje, ali je že bil sprejet pri Coolidgeu, z zares osveščeno navistnostjo mladega Američana odgovoril: «Njemu na ne smem prej pred

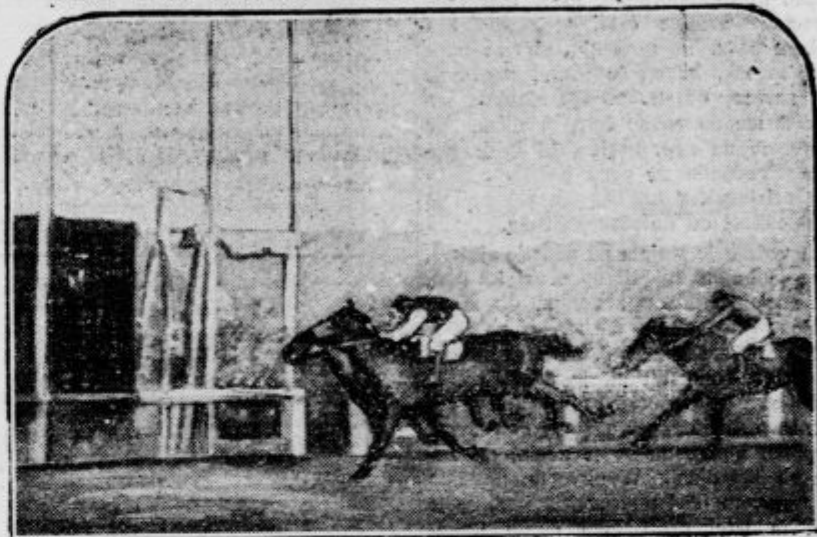
oči, dokler me niso sprejeli — vsi evropski suvereni!»

Brr! Naš kurz je očitno mnogo pod 749, naš evropski kurz. Evo, Jackie nam je povedal nekaj... nekaj uničujočega.

Knjige o Jackiju, čokolada Jackie, suknič in kapa Jackie, povsod Jackie. To je moč dolarja, ki dvigne aparat, da vzburka množico. V začetku je bil klaker, ki zažene kolo, aranžira, naslika, inserira, ilustrira, potem škrik, se sproži vzmet, v funkcijo stopijo radovednost, sugestija, psihologija mase, stisniti se razgibljejo, kralji in predsedniki in papeži vstajajo, desetstotoglavne množice se klanjajo, očudovalci nosijo Jackija iz vagona na ramah v avto, v hotelu je vse polno cvetice; pol jih je plačal manager z dolarji, pol pa ljudje, vsi kot hoteli biti deležni velike slave vsaj kot objekt, če že ne kot subjekt.

Jaz mu slave ne zavidam, malemu Jackiju. Ne le, da mu je vseeno — marveč iskreno. Končno je Jackie vi-soke svoje dohodke prav lahko zaslužil, in morda bolj ko razne pevke, in gotovo bolj ko razni nadvojvode. Prišel je zgodaj s pravim delom, naporejšim kakor ga pri nas opravi marsikateri, ki sedi vse življenje za pisalno mizo. Na filmu samem pa nam je mali dečko tolikokrat pelazal bedo, sočutje, ljubezen, jok, smeh, nesrečo in srečo, da je nam in tisočem in tisočem drugih gledalcev odčaral skrb in strasti in nam povrnil občutja in ganjenja, kakršna nam je delil Jackija Coogana veliki prednik Charles Dickens. Slava, z dolarji zalivana, je vendar zrasla šele potem, ko je mali Jackie preli mnogo znoja in za trpeče človeštvo storil stokrat več, kot Hindenburg in Foch skupaj.

Koniske dirke v Longchampu pri Parizu

Glava dr. J. M. M.

Longchamp je znano dirkališče poleg Pariza. Prteklo nedeljo se je vršila tam velika tekma za darilo pariškega mestnega sveta, ki je določil za zmagovalca nagrado dvesto tisoč frankov. Zmago je odnesel dirkač Tricard. Naša slika nam kaže dirkača tik pred ciljem, kjer je Tricard v zadnjem trenutku in docela nepri-

čakovano potolkel svoje tekmece in si priboril zmago, svojemu gospodarju pa lepo nagrado 200.000 frankov. Kako ogromna sta zanimanje in strast pariške publike za konjske dirke, kaže najbolje dejstvo, da je bilo samo pri nedeljskih tekmah vloženih za stave nad deset milijonov frankov.

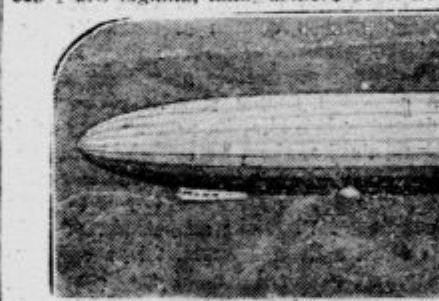
Zeppelinov polet preko Oceana

Zeppelin «Z. R. III» je srečno poletel preko Atlantskega oceana in pristal na letališču Lakehurstu v bližini Newyorka. S tem je sijajno prestal svojo vožnjo. Navdušeni sprejem v Ameriki najbolje dokazuje, kak pomen ima ta polet za bodoči razvoj zračnega prometa.

«Jutro» se je mnogo bavilo s tem zrakoplovom in njegovim poletom v novi svet. Danes hočemo na tem mestu sumarni govoriti o prestani vožnji preko morja.

Polet proti morju.

Vožnja «Z. R. III» se je izvršila popolnoma po programu in z naravnost neverjetno varnostjo, mirnostjo in hitrostjo. Zeppelin se je dvignil v zrak v nedeljo, dne 12. oktobra, ob 6. uri 35 min. zjutraj iz hangarja v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru in se je v megli, ki pa je čez 1 uro izginila, tako usmeril proti Biskajskemu zalivu.

Glava dr. J. M. M.

Nad Baziom je bil ob 9. 10 minut, nad Bordeauxom ob 11. uri 30 m.n., Rochefortom ob 2. uri 30 min. Ustje Gironde je preletel ob 3. uri 30 min. Evropska tla je torej preletel v 9 urah. Tu je prišel nad morje in prebredel Biskajski zaliv v 6 urah. Nad rtom Ortegalom je bil ob 9. uri 36 min. zvečer. Tu je izginila balonu zadnja ped suhe zemlje izpred oči in plaval je odslej nad nepregledno morsko gladino.

Nad Evropo je plaval Zeppelin s povprečno hitrostjo 100 kilometrov na uro. Vreme je bilo ves čas lepo.

Nad Oceanom.

Od skrajne točke Španije, rta Ortegal, je ubral «Z. R. III» pot proti Azorom skoraj v zapadni smeri in jih je dosegel v 30 urah. Enakomerni nasprotni veter ni dopustil, da bi razvijal Zeppelin normalno potovalno brzino. Ko je bil nad azorskim otokom Floresom, je spustil v padalu na tla pošto, namenjeno za Nemčijo. Dobro je videla posadka, kako so ljudje na zemlji prestrašeno begali na vse strani, ko so videli orjaško ropotajočo pošast nad seboj, ki doslej še niso uzrli kaj takega. Saj je vendar Azorsko otočje skoraj sredi Atlantskega oceana in daleč od vsakega prometa. Z domovino ga spajajo le bolj redke zvezde s parniki, pa ne po zraku!

V ponedeljek popoldne ob 5. uri 30 min. (srednjeevropski čas) je zapustil zrakoplov najzapranejši azorski otok na višini 31. stopinje zapadne dolžine. Do tu je napravil 3400 kilometrov v 35 urah, torej skoraj polovico poti.

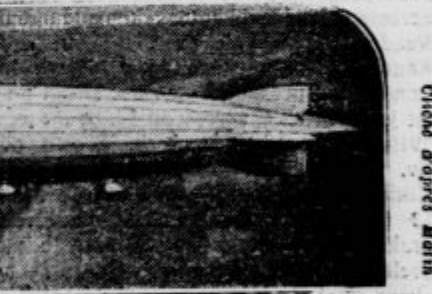
Kmalu za Azori je zabredel Zeppelin v središče močnega viharja, ki ga je pristal, da se je obrnil v smeri proti Bermudom. Ko je dosegel 35. stopinjo, so nastopili hudi južni vetrovi, vsled česar je opustil to smer in se obrnil bolj na črto, ki odgovarja smeri Azori-Lakehurst. Na staro progo se je povrnil v noči od

ponedeljka na torek. V torek ob 9. uri dopoldne je bil na točki 38. stopinje zapadne dolžine in 41. stopinje severne širine.

Od te točke dalje je mogel zrakoplov vztrajati na usmerjeni poti, vedno v stalni zvezi z ameriški brezžičnimi postajami, ki so mu neprestano dajale vesti o vremenu. Na vsej poti so se nahajali parniki, ki so ga obveščali o vsem važnejšem, in njihova brezžična poročila so bila zanj izredno važna. Brez teh naznanil bi gotovo zabredel v nevarnost, ker bi lahko izgubil orientacijo.

Viharji.

Ponedeljkova noč in torek sta bila zelo viharna. Hitrost zrakoplova se je morala zmanjšati, tako da je mogel mestoma leteti le z brzino 40 kilometrov na uro. V torek ob 13. uri se je nahajal na točki 45. stopinje zapadne dolžine in 41. stopinje severne širine, ob 17. uri pa na točki

Glava dr. J. M. M.

47. stopinje 30 minut dolžine in 42. stopinje 30 minut dolžine. Do te točke je imel za seboj približno dve tretjini poti in se je nanajal v direktni smeri proti Lakehurstu.

Megla, deževni viharji in močan južno-zapadni veter, zlasti pa poročila o boljših vremenskih prilikah bolj proti severu, so dala povod, da je obrnil balon smer proti severu, tako da je ob 22. uri naznanil, da «se je usmeril proti Novi Fundlandiji». Tu je napravil oster ovinek skoraj naravnost proti severu. S tem lokom je prišla zračna križarka v tako ugodno vreme, da je letela odslej z 72 morskimi miljami ali 130 kilometri na uro.

Nad Ameriko.

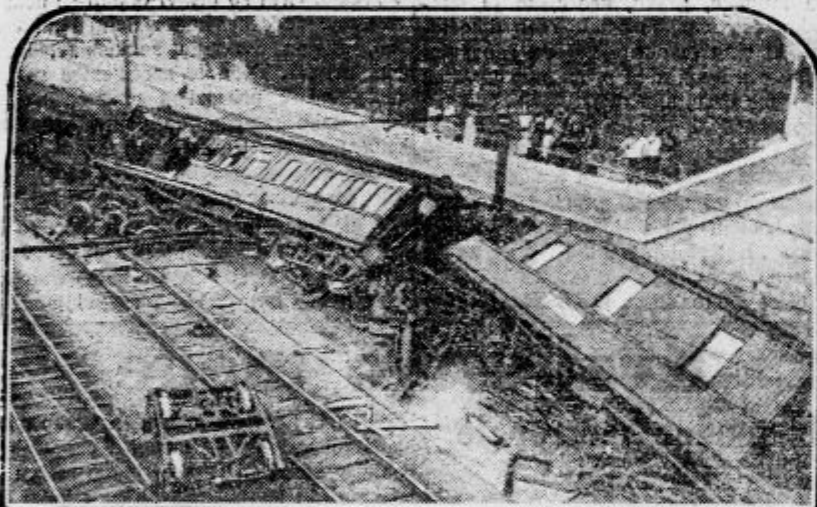
Zeppelin je dosegel v torek zvečer ob 10. uri 20 min. južni konec Nove Fundlandije in s tem prišel v Ameriko. V sredo zjutraj ob 6. uri je preletel skrajni južni rt Nove Škotske in bil ob 9. uri 20 min. nad ameriško celino, nad Bostonom. Tu so po 3. uri zjutraj (okrog 9. ure 30 min. po naše) zagledali razsvetljeno ameriško obalo. Vtis je bil nepopisen. Bil so le še 350 kilometrov oddaljeni od Newyorka. Ko se je v sredo zjutraj v Ameriki dani, se je dvignilo v zrak pet ameriških vojnihi aeroplanov in poletelo Zeppelinu naproti.

Z južno-zapadnim kurzom je preletel «Z. R. III» Rhode Island in ob 13. uri 30 min. New-York, napravil več lokov nad vele mestom, križaril nad New-Jerseyem in srečno ob 3. uri 32 min. popoldne (po srednjeevropskem času ali po ameriskem ob 9. uri 30 min. dopoldne) pristal na letališču v Lakehurstu.

Nevarnosti.

Bilo je mnogo nevarnosti, s katerimi se je moral zrakoplov boriti nad Oceanom. Tako se je moral v torek zjutraj spustiti iz višine 1500 metrov skoraj do morske gladine, ker je na enem mestu počil eden balonov in se iz razpoke

Ponesrečen ekspressni vlak

Glava dr. J. M. M.

Poročali smo nedavno o težki železniški nesreči, ki se je zgodila pri postaji Santa Marguerita, je skočil s tira ekspressni vlak Pariz-Rim. Več vozov se je prevrnilo, nekaj razrušilo. Najbolj je bil

poskodoval en sam voz, ki je bil k nesreči ob usodnem trenutku skoro polno zaseden in je bilo zato v njem največ žrtev. Ob življenje je prišlo 10 potnikov, 15 pa jih je bilo težko ranjenih.

Narod Mari

Turško-tatarski narod Ceremisov, ki šteje čez en milijon ljudi v severni in srednji Rusiji, je naznanil sovjetski vladi, da izstopi iz pravoslavne cerkve ter se povrne k poganski veri svojih očetov. Zdej bo narod Mari (kakor se zovejo Ceremisani) zopet molil svojega boga Juma in mu prinašal krvave žrtve: konje, ovce, kokoši. Ceremisko verstvo je dokaj mračno, ker stanuje dobri Juma v «tretjem nadstropju» in se malo briga za človeštvo. To pa izrabljajo številne Ovde, zlokobna ženska bitja, poraščena z dlako po vsem životu, z nazaj obrnjenimi nogami in nagajajo ljudem. Človek ali konj, ki ga dobi Ovde, je izgubljen, ker ga žgackajo do smrti. Edina rešitev konj, katere jasejo na pašo Ovde, je mazanje s smoljo. Ovde namreč ne smejo izgubiti niti enega lasu.

Drugače pa je ceremisko ljudstvo simpatično, trezno in tudi snažno. Ženska, ki ne zna prestiti, šivati, veziti, se ne more omožiti. Bela obleka naroda Mari je iz domačega lanenega in konopnega platna z lepimi vezanimi okraski. Lesene visoke hiše so tudi bogato okrašene z rizarbijo na oknih, strehah in vratih. Občudovanja vredni je zgodovinski spomin Ceremisov. Ljudstvo se natančno spominja, da je prišlo v sedanje kraje pred 1000 leti. Ceremisi kažejo gomile svojih junakov in pevajo o njih dolge pesmi, katere spremlja godba na meh. Narodna trobenta iz kraljevega roga ima čuden divji zvok. To spoštovanje starega izročila temelji seveda na nepismenosti ljudstva. Ceremisi nimajo niti abecede in beležijo ter računajo s «tamogi», nekakimi klinastimi znaki. Ko je prestavljala pred vojsko Sv. Sinoda Evangelij na ta jezik, je morala napisati, da «ni videl Adam Boga, ko je pojedel jabolko, ker se je Bog skril za drevo». V izvirniku stoji, «ker je Bog neviden», a ceremiski jezik nima sploh izraza za nevidljivost.

Izhodišče vseh cest v Franciji

Na trgu pred slavno cerkvijo Notre Dame v Parizu so te dni vložili v tlak na cesti veliko bronasto ploščo, na kateri so označene smeri vseh glavnih cest v Franciji. Dolžina vseh francoskih cest se bo odslej merila od te plošče, v katero je vrezana tudi vetrnica, ki kaže vse štiri strani sveta.

Glava dr. J. M. M.

Oddajte kamorkoli

obleko v izdelavo, važno je le to, da si fino angleško blago za taisto kupite, po najnižji temeljni ceni. pri tvrdi Drago Schwab, Ljubljana.

uhajal plin. Skoda so v dobri četrt uri popravili, na kar se je značna križarka zopet dvignila na navadno višino 3500 m. To zakasnitev je Zeppelin hitro popravil, ker je imel na tem delu izredno ugodno vreme in je imel veter skoraj za seboj.

Nevarnosti so se za balon prav zelo zmanjšale vsled posebne naprave, ki jo je imel na krovu in ki mu je omogočala, da je vsak trenutek brezšičnim putem izvedel natančno točko, kje se nahaja. Na nekaterih krajih zadnje ure, preden je dospel na peščenice sipine Sable Island južno od Nove Fundlandije, so bili sunki viharja tako močni, da se je zrakoplov močno gibal in se je vse treslo. Moštvo je komaj stalo na nogah. Po cele ure je bila gosta megla in je Zeppelin vozil, ne da bi vedel kam, kakor v temni noči, ko je navezan samo na svoje aparate, na kompase in pa na brezšična poročila s celine in z ladij, ki so bile daleč pod njim in ki jih navadno ni niti videl, ker so bile mnogo sto milj od njega proč.

«Z. R. III» je kljub vsem neprivlačnim preletom ogromno razdaljo med Friedrichshafnom in Lakehurstom, to je nad 7000 kilometrov zračne črte, v razmeroma kratkem času. To pomenja, ako se upoštevajo ovinek, ki ga je moral napraviti proti severu, od 41. do 50. stopinje severne širine do ravne črte, približno 100 kilometrov na uro, brzino, ki jo je posadka izračunila že pred poletom. Zato se je pristanek v Lakehurstu zakasnil le za malenkost od določenega časa.

Vsa vožnja je trajala od nedelje zjutraj, ko se je balon dvignil ob 6. uri 35 min. v Friedrichshafnu v zrak, pa do srede popoldne (po našem času), ko se je v Lakehurstu spustil ob 3. uri 32 min. na tla, 81 ur. Pomisliti pa je treba, da je porabil skoraj dve uri za obisk ameriških mest. Parkrat je zavil okrog New-Yorka, se spustil nizko, da se je zdelo, da zadene ob nebotičnik Woolworth, najvišjo bišo na svetu (264 metrov). Dvignil se je zopet in letel proti jugu mimo Lakehursta, potem zavil v mogočnem loku proti hangarju, na kar je šele pristal. Zato je trajala njegova prava vožnja preko Oceana veliko manj, približno 65 ur.

Razpoloženje posadke.

Ves čas vožnje, ki je trajala nad tri dni, je bila posadka «Z. R. III» izvrstno razpoložena. Zavest, da so uprte vanjo oči vsega sveta, veselje, da se morejo udeležiti prve vožnje največjega in najpopolnejšega zrakoplova na svetu, in veličastna panorama, ki se je odpirala pod Zeppelinom, je gotovo mnogo pripomogla k temu, da so pozabili na krovu na vse nevarnosti, v katerih se nahajajo. Poveljnik dr. Eckener je v vseh treh nočeh spal komaj tri in pol ure, naravno, ko je bil odgovoren za vse! Na krovu je zmanjkalo vode, tako da se ljudje skoraj dva dni niso umili. To so malenkosti, ki se bodo dale z lahkoto odpravili. Na vsaki taki vožnji se človek nauči nekaj novega in vidi, kaj še manjka zrakoplovu do čim večje popolnosti.

Dosedanji poleti čez ocean.

Ocean je bil pred tem Zeppelinovim poletom po zraku «premagani» že štirikrat. Zeppelinov polet je torej peti. V dneh 15. in 16. maja 1919. je bil izvršen prvi preokceanski polet, in sicer v povodnem aeroplanu, hidrovolantu, s komandantom Readom. Odletel je iz New-Yorka čez Kanarske in Azorske otoke v Lisbón in London ter premagal 4960 km. Drugi polet je bil zopet v aeroplanu 14. in 15. jun. 1919. letela sta Alcock in Brown od Sv. Ivana pod New-Yorkom v angleški Cliffide (na Irskem), 3050 km v 16 urah 12 minutah, v aeroplanu. Z vodljivim zrakoplovom, angleškim «R 34», je pa preletel komandant Scott, Anglež, s škotskega East Fortune v dneh 2. do 6. julija 1919. v Minneola v Zedinjenih državah, 6700 km v 108 urah. Končno je isti zrakoplov preletel vso pot nazaj v dneh 10. do 13. julija 1919. iz Minneola v angleški Pulham, 5500 km v 75 urah.

Anakole France:

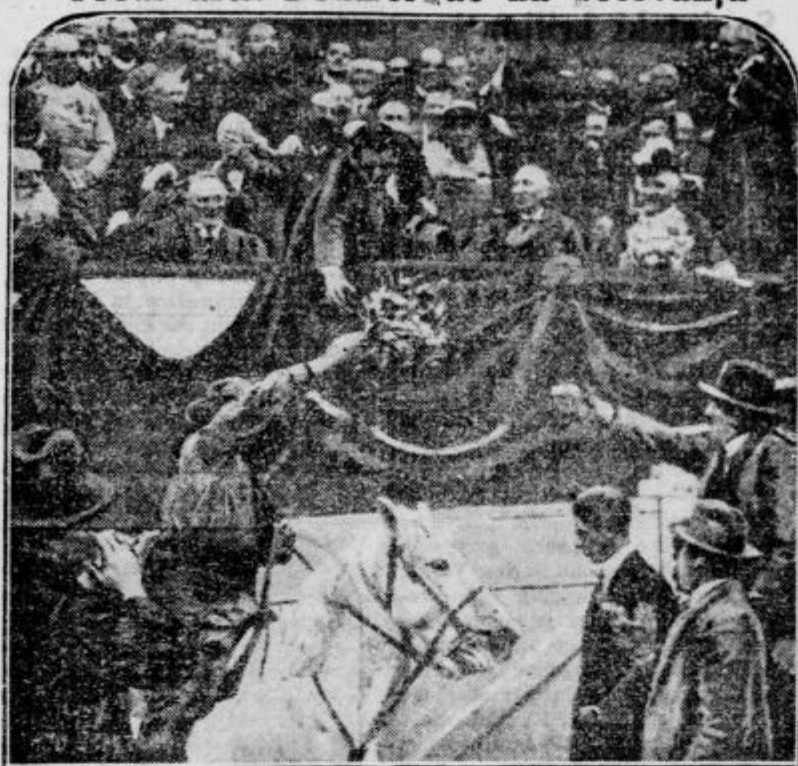
črni hlebčki

V tistih časih je bil Nicolas Nerli bankir v plemiškem mestu Florenci. Ko je zjutraj prvič zvonilo, je sedel že za svojim pultom, ko je zvečer odklenalo, je sedel še vedno in pisal vse dni številke na svoje tablice. Posojal je denar cesarju in papežu. In če ni posojal tudi vragu, je storil to samo zato, ker se je bal, da bi z zlobcem utegnil imeti slabe kupčije, ker je preveč zvit. Nicolas Nerli je bil drzen in nezaupljiv. Pridobil si je bil velika bogastva in odril mnogo ljudi. Zato so ga v mestu Florenci zelo častili. Stanoval je v palači, kamor je luč, ki jo je Bog ustvaril, sijala samo skozi tesna okna... In to je bilo pametno, zakaj bogatino stanovanje mora biti kakor trdnjava, in tisti, ki posedujejo velika premoženja, ravnajo razumno, če branijo z močjo, kar so si pridobili z zvižjačo.

Palača Nicolasa Nerlija je bila torej opremljena z omerjenimi in verigami. Znotraj so spretni delavci poslikali zidove s podobami, ki so predstavljale bednosti v obliki žensk, patriarhe, oroke in kralje Izraela. Preproge in zastori, razpeti po sobah, so nudili občem zgodovino Aleksandra in Tristana, kakor jo pripovedujejo romani. Nicolas Nerli je razkazoval svoje bogastvo v mestu s pobožnimi ustanovami. Postavil je bil onstran obzidja bolnico, katere pročelje je v kinu in

Toda vožnja Zeppelina je prva direktna vožnja, ne da bi bilo treba vmes pristati, in je svetovni letalski rekord, 5000 milj v 75 urah, ali če se računajo vsi manevri pri odhodu in pristanku, v 81 urah, ne pretrganih. Zato je ob roki prispodoba 1492. do 1924.: Kolomb je rabil leta 1492. 71 dni, Zeppelin leta 1924. 81 ur.

Preds dnik Doumergue na potovanju

predsednik francoske republike rojen v kraju, ki leži blizu Nimesa. Zato je bil njegov sprejem v tem mestu tolike pomembnejši in svečanejši.

Predsednik francoske republike Doumergue je morda še bolj popularen v Franciji kakor njegova prednika Millerand in Poincaré. Pred kratkim je nastopil po Franciji svoje prvo uradno potovanje. Obiskal je med drugim tudi mesto Nimes, kjer so ga prebivalci navdušeno sprejeli. Povodoma tega obiska so odkrili v Nimesu spomenik junakom, ki so padli v svetovni vojni.

Naša slika predstavlja Doumerguea na slavnostni tribuni. Jezdec mu nudi sopek, do katerega se sklanja ministrski predsednik Herriot, da ga izroči predsedniku. Druga slika pa nam kaže Doumerguea, ki s klobukom v roki odzdravlja svojim rojakom. Omenjamo še, da je sedanji

Zgodovina alfabeta

Ali se niste nikdar vprašali, odkod izvirajo naše črke in vsaka med njimi, in kdo jih je iznašel?

Naša pisava je že jako stara, vendar ni starejša, kakor okrog 3000 let. Toda Egipčani in Kitajci so pisali že par tisoč let popreje, seveda drugače, kakor sedaj mi. Našo pisavo pa so iznašli Feničani. Bilj so majhen, toda živah in okreten narod trgovcev in pomorščakov ob južnih obalah Sredozemskega morja.

V starejših pisavah je vsak znak pomenil kakšen celoten predmet. Zato so pisave potrebovale po več tisoč znakov, kajti vsak predmet je moral biti izražen s posebnim svojim stalnim znakom. Še dandanes ima kitajska pisava okrog štiri deset tisoč znakov. Le redkokdaj zato zares «zna» pisati, t. j. pozna vse te znake.

Mesto takšne pisave, kakor je torej že več tisoč let kitajska ali pa kakršna je bila stara asirska klinasta, ali pa egipčanska, so Feničani izumili serijo znakov, kojih vsak je pomenil poseben zvok. Na ta način so dobili Feničani serijo jedva 22 zvokov ali 22 črk, kajti toliko je bilo v njihovem jeziku glavnih zvokov. Ta alfabet je seveda bil mnogo lažji za spomin in za porabo. Zato je nega izumljenja pač

epohalno in eno najvažnejših temeljnih izumov človeškega duha.

Od Feničanov so ta alfabet prevzeli in ga po svoje opili in izboljšali Grki, od njih pa Rimljani, ki so za svojih zavojvalnih pohodov razširili ta alfabet po vsem tedanjem civiliziranem svetu, to je po vsej južni, srednji, zapadni Evropi, severni Afriki in zapadni Aziji. V glavnem se še sedaj rabi povsod ta rimski alfabet ali latinica. Mlajša toda, iz grškega alfabeta sta glagolica in cirilica pri Jugoslovenih ter gotica pri Gotih, Frankih in sploh severnejših narodih.

Tudi feničanski znaki so izhajali iz znakov, ki so pomenili najprej pojedine predmete. Njihova prva črka A z imenom «Alef», kakršno vidimo na sliki, je pomenila govedo, ker izgledata njegova roga, kakor govedja glava z rogovi. Črka je bila izprva ravno narobe obrnjena, kakor naš današnji A. Kakor pri Feničanih, je ta črka imela isto ime pri Zidih (Alef), pri Grkih pa spremenjeno v alfa. Druga črka, pri Feničanih imenovana Bet, pomeni naš B. Tudi pri Zidih se imenuje Bet, pri Grkih Beta. Njen znak pomeni hišo. Tretja črka se imenuje Gimel, pomeni G, pri Zidih Gimel, pri Grkih Gama,

ugledal enega svojih služabnikov, ki je nesel na glavi jermas črnih hlebcev, namenjenih za služinec v hlevu, v kuhinji in na vrtu.

Namignil je kruharju, da naj pride bliže, segel z obema rokama v jermas in vrzel hlebčke med ubože. Potem je stopil v hišo, legel in zaspal. V spanju ga je zadel mrtvoud in umrl je tako naglo, da je mislil, da še leži v postelji, ko je že ugledal v kraju, «nemem od tolike svetlobe», svetega Mihaela, razsvetljenega od luči, ki je izhajala od njegovega telesa.

Arhangel je držal tehnično v roki in obteževal skodeli. Ko je Nicolas Nerli spoznal na težji strani dragulje vdov, ki jih je pridržal za zastavilo, potem množico srebrnikovih odrezkov, ki si jih je neupravičeno polastil, in pa izvestne zelo lepe zlatnike, ki jih je imel samo on in jih je pridobil z oduštvom in tihotapstvom, je mislil, da zdaj sveti Mihael tehta njegovo že poteklo življenje. Postal je pozoren in skrben.

«Gospod sveti Mihael,» je dejal, «če dajete na eno stran ves dobiček, ki sem ga imel v življenju, položite, prosim, na drugo stran še lepe ustanove, s katerimi sem javno dokazoval svojo pobožnost. Ne pozabite hrama Sainte-Marie-Nouvelle, h kateri sem primaknil dobro tretjino, pa tudi ne bolnice onstran obzidja, ki sem jo sezidal prav vso iz svojih denarcev.»

«Ne bojte se, Nicolas Nerli,» je odgovoril archangel. «Ne bom ničesar pozabil.»

FENIČAN/KIH ČRK

OBUKA	IME	POMEN	STAROČR. KE-ČRKE.	KLASIČNO-GRČKE-ČRKE.	LATIN/KE-ČRKE.
(A) X	Aleph	Govedo.	A	A	A
(B) S	Beth	Hiša.	B.B	B	B
(G) 7	Gimel	Dromedar.	7.7	Γ	C
Δ	Daleth	Urača.	Δ	Δ	D
Ξ	He	Davek.	Ξ.E	E	E
7.Y	Waw	Krempelej.	F		F
□	Cheth	Ograja.	□		H
(Z) 7	Yodh	Roka.	Z.S	I	I
X	Kaph	Dlan.	X.K	K	K
L	Lamedh	Fovi.	L.L	Λ	L
7	Mem	Voda.	7.M	M	M
(N) 7	Nun	Riba.	7.N	N	N
O	Ayin	Oko.	O	Ω	O
7	Peh	Urta.	7.7	Π	P
Q	Qaph	Glava.	Q.Q		Q
4	Resh	Glava v profilu.	4.4	P	R
W	Shin	Zob.	W.E	Σ	S
X	Tav	Znamenje.	T	T	T
7	Samech	Debilo.	7.E	E,X	X
I	Zayin	Bodalo.	I	Z	

pomeni izprva kamelo. (Gimel-kamela). ltd. Po prvih dveh črkah se ves njihov red imenuje *alfabet*. Slično je pozneje pri cirilici, kjer je prva črka a z imenom Az, druga b z imenom Buki, tretja v z imenom Vede, četrta g z imenom Glagol. Črkosledje ima ime *Azbuka*.

Za latinsko, grško, hebrejsko in feničansko pisavo pa je ostalo staro ime alfabet, ki nam je ohranjeno do današnjega dne. Na svoji sliki prinašamo prvotne feničanske črke, njih obliko, pri vsaki nje no feničansko ime, njen pomen, katerega je črka imela še poleg svojega zvoka, in pa blike, v katere so se feničanske črke pozneje spremenile, najprej pri starih Grkih, potem pri Grkih klasične dobe, končno pri Rimljanih, ko so črke zadobile današnjo obliko.

Vidi se lahko, da se je pisava sama na

svojem potu preokrenila. Feničani so pisali z desne na levo, tako tudi že Zidje, ki delajo tako do današnjega dne. Grki pa pišejo že z leve na desno, kakor delamo tudi še mi in kakor bo ves svet pisal še dolgo. Ta preokret je seveda prislil, da so okrenile črke, kakor se slika obrne v zrcalu. Grki so pisavi dodali še nekatere svoje dodatke, kakor dolgi ali ypsilon, ali pa dvojne soglasnike, kakor phi, psi itd. Toda te spremembe so malenkostne v primeri s prvotno najdbo, ki je tako različna od poprejšnjega načina pisanja. Praktični Rimljani pa so znake še poenostavili, tako da nam služijo že dvajset stoletij prav dobro.

Alef, bet, gimel, ali abece... to so čarobni znaki, ki se jih danes uči vsako dete, ki pa pomenijo za zgodovino človeštva več kot največja čarovnija.

Kraljestvo mode

Iz modne metropole ob Seini

III.

Trois pièces robes: — ozko krilo, v pasu na elastiko, obleka s kosaško tuniko ali volanom, in trikotnastka jopca z majhnim belim kožuhovinastim ovratnikom hermelina ali raziranega kanina, kar se posebno lepo odraža od črnega ali modrega blaga in še kar najbolj mogoče laska obrazu in vratu. Te tridelne toalete so posebno praktične, ker dajejo možnost večkratni menjavi. K separatnemu krilu se lahko nosijo poljubne bluze; v celoti

nošena pa nudi toaleta vtis izbrano umerjene elegancije. V mnogih primerih je obleka kombinirana z belim črpe de chinom ali marokénom ali pa s kako drugo barvo, ki se s prvotno dobro ujema. Za kombiniranje svile z blagom vzame samo 35 do 60 cm višine blaga za spodnji del krila, vse drugo pa iz svile. Prani ostanek poljubne dolžine, vratnik in manšete pa so iz blaga.

Celotni jesenski kostumi iz črpe satina so fazonirani in okrašeni na ta način, da se za nadrobja ali vstavke vzame obratna stran mesta lica, ali pa kontrarna lega. To je fina, mirno se blesteča kompozicija. Eklatantno fino eleganco pa da-

In s svojimi slavnimi rokami je položil v najlažjo skodelo cerkev sv. Marije in bolnico s pročeljem, okrašenim s sobicami in slikarjami. Ampak pladenj se ni nič znižal.

Bankir se je živo vznemiril. «Mojster sveti Mihael,» je povzel, «poiščite še kaj. Saj se niste na to stran tehtnice dali niti mojega lepega krstnega kamna od svetega Janeza, niti lece od svetega Andreja. Kjer je tako naravno upodoben krst našega gospoda Jezusa Krista. To je delo, ki me je zelo mnogo stalo.»

Arhangel je dal krstni kamen in prižnico nad bolnico, toda skodela se ni povišala. Nicolas Nerli je občutil, da mu oroša čelo mrzel pot.

«Mojster archangel,» je vprašal, «ali dobro veste, da je vaša tehnična pravilna?»

Sveti Mihael je smeje odgovoril, da njegova tehnična ni narejena po modelu, ki ga rabijo pariške zastavljalnice in beneški menjači in da ji zato nikakor ne manjka natančnosti.

«Kaj,» je zavzdihnil Nicolas Nerli ves prepreden, «ali res ta stolnica, ta prižnica, ta krstni kamen in bolnica z vsemi posteljami vred ne tehtajo več kot slamnata bilka ali pa ptičji puh?»

«Saj vidite, Nicolas,» je odgovoril archangel, «do zdaj teža vaših krivic zelo presega lahno breme vaših dobrih del.»

«Torej bom moral v pekel,» je dejal Florentinec,

In njegovi zobje so šklepetali od groze.

«Potrpljenje, Nicolas Nerli,» je povzel nebeski tehtač, «potrpljenje! Še nisva končala. Ostané nama še to-le.»

In presrečni Mihael je vzel črne hlebčke, ki jih je bil bogatin prejšnji večer vrzel beračem. Položil jih je v skodelo dobrih del, ki se je hipoma povišala, medtem ko se je druga dvignila, da sta obe skodeli ostali v isti višini. Kazalec se ni nagibal ne na desno ne na levo plat in igla je kazala popolno enakost obeh pez.

Bankir ni verjel lastnim očem.

Slavni archangel mu je rekel: «Vidiš, Nicolas Nerli, ti nisi goden niti za nebesa niti za peklo. Pojdi, vrni se v Florencio. Pomnoži v svojem mestu hlebčke, ki si jih dal z lastno roko, ponoči, da te nihče ne bo videl, pa boš rešen. Zakaj nikakor ne zaostuje, da se odpre nebo lopovu, ki se je skesal, in pocestnici, ki se je zjokala. Božje usmiljenje je neskončno: rešilo bo celo bogatino. Bodi ti ta bogatin. Pomnoži hlebčke, ki so, kakor vidiš, tako težki na moji tehtnici. Pojdi!»

Nicolas Nerli se je prebudil v postelji. Sklenil je, da se bo ravnal po archangelovem nasvetu in da bo pomnožil hlebčke ubožcem in tako prišel v nebesko kraljestvo.

Tri leta, ki jih je še preživel na zemlji po svoji prvi smrti, je bil usmiljen siromakom in velik milostinar.

P. K-n.

Posetite današnje nogometno tekmo Sokol I : Ilirija old boys ob 11. uri dopoldne na igrišču S. K. Ilirije

jejo toalete iz težke črne fulgurant-svile, pa bodi kot popoldanske z dolgimi rokavci, ali pa večerne, dekoltirane. To je, da smelo trdim, od najboljšega najboljša, kar je letos zamislil Pariz. Črna fulgurant toalet ne prenosa skoro nobenega okrasa, ker je že sama po sebi višek in najboljše okvir vsakemu ženskemu telesu. To je nekako zlitje drugega ob drugo, preplavanje linij in mehkih gibov, kačjevitkega in gibkega telesa, kateremu dajejo to svojstvo teža, lesket in barva omenjene svile, ki je prirojena na telo ozko kakor rokavica. V principu so vse toalete v zgornji polovici gladke. Težišče okrasa je na spodnjem delu. Izrez je majhen, strog, koničast ali nekoliko ovalen. Najmodernejši izrez pa gre proti vratu ter se končuje z majhnim deškim ovrtnikom in podvratno pentljo! Naši vrli duhovni pastirji lahko ob tej modni kaprici prenebajo z zgražanjem nad prevelikimi izrezi. Tudi gole roke jih trenutno ne bodo vznemirjale, ker se modni ukaz glasi: »Dolgi rokavi!«. Na večerna izreza in brezrokavja pa duhovno skrbstvo menda itak ne sega? Da se gospodje vseeno ne bodo pritoževali, češ, da jih vse premagujoča moda ignorira, naj omenim, da je postavila med svoje favoritke toaleto, ki se zapenja spredaj po sredini od vratu do roba z gostimi gumbi kakor svečeniški talar. Učinkuje pa ta po talarju povzeta in na žensko prenešana ideja res skrivnostno-pohlevno in mladostno-ravratno obenem. Rokavi so dolgi in prav ozki, v zapetju pa kar frivočno razširjeni, bodisi v zvonce ali kakršnokoli manšeto. Vseposvoda pa so rokavi vrti pri tako zvanih »caprés midi robes« in pri vseh površnicah.

Celotni kimono krog se uporablja samo pri prav tankih tkaninah in pa pri jutranjih, katerim je tudi še pridržana pentlja od strani, ki se je v pretekli sezoni nahajala prav povsodi. Torej ob strani se zavezujoča pentlja je popolnoma položena ad acta. Nadomestujejo pa jo gumbi in zopet gumbi, tu pa tam kaka rafinirana zaponka ali pa prav dolga kvasta. Podvratna pentlja pa je dolga do pasu, ali celo do krilnega roba. Ozka dolga pentlja okrog pasu na prednji sredini zavezana je nekako skromno predzrna... tudi širok usnjen pas, bel rdeč ali batistovan, tu in tam s kovinastim obrobnim in široko zaponko, — ni, da bi ga pozabila. Nosi se k tako imenovani »la petit robe«, ki je v vsem svojem bistvu kaj lična in praktična. Sicer pa ugetne naštevane vseh treh raznolikosti postati brezkončno, zato dalje!

Sedanja, oziroma letošnja moda je na kožuvinah zopet tako bogata, da si vsa ta razna zverjad od nucke in domačega zajčka do najdragocenejše ruske plemenitnice more šteti v čast, da toliko žrtvuje za žensko lepoto in njeno povzdigo. Da ne govorim o celih kožuvinastih plaščih, naj omenim samo dolge ovrtnice, manšete, visoka obroba plaščev in jopice. Da, ozki obročki na popoldanskih oblekah, kako so gzdavili! In široka kožuovina nad krilnimi robovi večernih toalet! — Tudi pliš so na modnem žrtveniku. Našitki v mnogih vrstah, iz marabuja ali labodjega perja; vsemu na čelu pa dominira saharški tekač — noj. Kar Pariz pesni iz novejega peresa na večernih toaletah, je tako kraljevsko in nežnolepo, da stmiš. Rozete, reuse, posebno vezane, kakor svoj čas pleureuse, ali pa obročki, široki in gosti kakor kožuovina — vse to in vsaka žilica posebej miglja in govori o lepoti in življenju čisto tiho, diskretno, a vendar tako prepričujoče in samozavestno, da se samo čudiš. Pred čmi mi je dama, oblečena za soarejo:

toaleta je iz črpe georgeta, s povsem majhnimi steklenimi bisericami pošita in obrobjena z novejino. Krasota zares!

Na pozornicah najznamenitejših pariških zabavišč in modnih revij (kakor »Folies Bergères«, »Casino de Paris« itd.) florira žensko v celih toaletah iz novejine, v vseh barvah. In za »coiffures« zopet noj. Da, to že gre preko povprečne fantazije. Gledaš, gledaš in se ne naveličaš, temveč neprestano občuduješ. In kaj še vse spada zraven! Babilon modnih čudežev, da morem vse označiti samo z vzklikom Charpentierove Lujize: »Pariz! Pariz!«

M. Šarčeva.

Vedno je treba

si ogledati zadnje novosti damskih klobukov, preden si istega kupite pri

Barborič & Završan

modni salon v Ljubljani, Mestni trg.

Moška moda

Slamnik, ki je to poletje vsled neprijaznega deževnega vremena le malo časa vladal, se je zopet umaknil v omaro in njegovo mesto je zavezal klobuk. Modern klobuk je lahko ozkokrajen ali pa širokokrajen. Obe obliki sta elegantni, pristojna pa seveda enemu ta, drugemu ona.

Moška obleka se vedno bolj približuje ženski — ne, obratno je točneje. K sreči nosijo ženske še vedno krila, moški pa hlače, sicer bi bilo skoraj res nemogoče ločiti oboje.

Modern suknjič je spodaj stisnjen, zgoraj pa nekoliko ohlapnejši, zlasti na hrbtu. Ta moda dobro pristaja močnim, stasitim in tudi vitkim ljudem, resno pa jo moramo odsvetovati trebušnikom. Reverji, ki so bili do zdaj kratki in široki, so postali dolgi in ozki kakor dve tenki črti ter segajo do prvega gumba, ki jih je dvoje ali trije v eni vrsti. Poslednji

se nahaja čisto spodaj na suknjiču, ki se vsled tega tesno prilaga telesu. Novost se morda ne reverji pri telovniku, ki so seveda precej ozki. Telovnik ima po troje gumbov v dveh vrstah, ki sta razvrščeni precej široko vsakebi. Hlače se niso mnogo izpremenile. Spodaj so ozke, a ne v pretirani meri, in segajo do čevljev.

Tudi površnik se je razvil v isto smer kakor suknjič. Reverji so pri njem istaklo ozki, gumbov je šest v dveh vrstah, ki so med seboj precej narazen tako v širino kakor v dolžino.

Moda moških sraj si dovoljuje zadnje čase precej fantazije, še bolj slikovite pa so pižame. Priljubljena je n. pr. v Parizu, kjer ustvarjajo modo, črnobela pižama z rebrki bi, kubističnimi okraski, nekakimi valovi, ki se prepletajo ob koncentričnih linijah in vplivajo zelo ugodno na oko.

In modna kravata? Tudi ta je postala zelo živa, tako v barvah kakor v linijah. Samo dva vzorca naj navedemo: majčkene prepletajoče se geometrične figure v prijetnih barvah ali pa navadni dominopravokotniki različne velikosti in v raznih barvah, kombinirani na najrazličnejše načine. Pri vsem tem igra domišljija precejšnjo vlogo.

H koncu naj še navedemo — ker spada tudi k modi — da so v Franciji začeli izdelovati srajce iz neke posebne tkanine, ki se je baje prav dobro obnesla. Francozi jo imenujejo »neofil«. Blago iz te tkanine nudijo iste prednosti kakor platno. Je zelo prožno in trpežno ter se lahko porablja za vsako perilo, letno in zimsko. Neofil se pridobiva iz neke kolonijalne rastline in se na poseben način predelava v blago. Posebna njegova prednost je, da mu pranje ne škoduje, nasprotno, po večkratnem pranju postane še bolj voljan in gladek. Omenili smo ga kot vestni kroničarji, o njegovi porabnosti pa naj sodijo naši trgovci in preko njih konzumentski krogi.

Brjusov pesmi pod naslovom »Chefs d'oeuvre«. Njegove tedanje pesmi so bile kajpada dekadentne. Saj je takrat moral biti dekadent kdor je hotel veljati za modrega poeta. V nasprotjem slučaju ga niso sploh priznali. Prava kritika pa je Brjusova kljub mnogim napadom s strani nasprotnikov priznala za pravega pesnika in mu udrila sloves. Občinstvo sicer ni uvaževalo besed pravične kritike in je imelo pesnika še dolgo za nezrelega literarnega dijetanta in za posiljevalca poezije. Vendar je sčasoma moral popravi svoje mnenje.

V letih 1900—1905. je Brjrusov izdal več knjig. Omenjamo med njimi samo zbirke: Tertia Vigilia, Stephanos Urbi et Orbi itd. V zadnji knjigi se nahaja znameniti »Kamenščik« (Zidar), kvintesenca pravega socialističnega in komunističnega shvačanja sveta in slika socialne krivice. Ta pesem je postala klasična stvarka novejših ruske poezije.

Brjusov je pisal tudi v »Severni Vestnik«, katerega je tedaj vodil Merežkovski, načelnik skupine simbolistov. Z mecena-tom in pisateljem Poljakovim pa je začel kmalu nato izdajati lastno revijo »Vjesny«. Sledila je izdaja almanaha »Severno cvetje«, knjige, ki je bila zamisljena kot nadaljevanje Puškinovega almanaha.

Leta 1905. e izšla Brusova kniga proze. Nosila je naslov »Pesnikova proza«. Pesnik je delal neprestano in se je za časa

revolucije po rusko-japonski vojni obrnil proti samoderžem. Stopil je na stran pobunjenih mas ter pel v njihovem smislu. Pozneje je urejal »Rusko misel«, l. 1916. pa je izdal zbirko pesmi »Sed non satiat«. Prevajal je tudi iz tujih jezikov. Med njegove ljubljence francoskega slovstva spada posebno Baudelaire. Pa tudi z Verhaerjem si je dal opravka kot prevajalec.

Loteval se je celo klasičkov ter je prevzel Vergilovo »Eneido«. Poleg vsega tega pa je bil plameteč domoljub in rodoljub. Njegova pesem »Tretja jesen« se z mirno vestjo lahko postavi ob bok Puškinovim »Klevetnikom Rusije« in Blokovim »Skitom«.

Brjusov je bil mnogostranski poet, pesnikoval je o vsem mogočem. V tem oziru spominja na Puškina. Kakor Puškin je skušal tudi Brjusov prodreti v duh ruskega naroda in v duh časa, v katerem je živel in ustvarjal. Bil je čist umetnik, abstrahiran je vsako tendenco ter je bil brezpogojni in brezobzirni pristaš načela »L'art pour l'artizma«. V literarnem oziru so se borili z vsemi strujami svojega časa, toda obenem tudi proti vsem strujam, ki so vklepale slovestvo v tendenčne programe. Kadar se imenujejo med ruskimi poeti Puškin, Lermontov in Blok, je treba vsekakor imenovati tudi Valerija Brjusova. Brez njega bi bila reprezentanca ruske zlasti moderne poezije hudo nepopolna.

Obleci zimsko suknjo

za poskušnjo v sloviti konfekcijski trgovini Fran Lukič, Pred škofijo 19, in gotovo je, da si jo radi izvrstnega suknja, fine in trpežne izdelave ter izredno nizke cene z veseljem kupiš.

Zabeležite si

da ne pozabite kupiti svilenih flornogavice ali druge moške nogavice, dalje rokavice, damske in za gospode, trakove, tresse, naramenice elastiko, gumba itd. vedno le pri trdnici ALBIN TURK, Prešernova ulica 48, kjer je najboljše in najceneje.

Po slovanskem svetu

Prevoz Sienkiewiczovih kosti v domovino

V sredo 15. oktobra se je podala iz Varšave v Švico posebna delegacija, kateri je poverjen prevoz smrtnih ostančkov velikega poljskega pisatelja zgodovinskih romanov, Henrika Sienkiewicza, iz Švice v poljsko domovino zemljo. Sienkiewicz je umrl med svetovno vojno v prostovoljni emigraciji in njegove kosti se do danes niso mogle vrniti v domovino, kateri je bilo do zadnjega diha posvečeno življenjsko delo velikega pokojnika.

Henrik Sienkiewicz se je rodil leta 1846. v okraju Lukov na vzhodnem poljskem ozemlju, tam, kjer se odpira razgled proti Rusiji in Ukrajini, ki je od pamtveka igrala tako veliko vlogo v poljski zgodovini in književnosti. Pisatelj oče je bil imovit plemič na deželi in je negoval najčistejšo tradicijo svojih aristokratskih prednikov. Ohranil je stari poljski duh in domače življenje, ki je tako značilno za slovansko raso. Prvi pouk je dobil mali Henrik v krogu svoje ožje rodbine. Njegova mati je bila sama pisateljica in ona je najbolj vplivala na svojega sina. Henrik je čital zgodovino, posebej stara poljska mesta z dragoceno dediščino preteklosti in študiral intenzivno posebno poljsko klasično slovstvo. V tem času je imel na mladega moža, ki se je šolal na univerzi, velik vpliv slavni pridigar Peter Skarga. Nesrečni slučaj je hotel, da je Sienkiewicz oče prišel ob vse svoje imetje. Leta 1863. se je družina radi tega preselila v Varšavo. Henrik je moral okusiti grenki boj za skorjo kruha v vsakdanjem življenju.

Tega leta je izbruhnila zadnja poljska vstaja, ki je trajala celi dve leti. Ni je skoraj bilo poljske družine, ki ne bi imela svojega med vstajo. Odmevi upora so prihajali dnevno v Varšavo. Slednjič je bil upor udušen, uporniki pa so prišli na vešala. To je napravilo na Henrika porazen vtis. Lotila se ga je depresija. Kako tudi ne! Izginil je svet poljske omladine, kar pa je ostalo poštenih ljudi, so morali bežati v tujino. V literaturi je dotlej vladala romantična struja. Dogodki so ji pretregali nit življenja ter izpremenili slovstveno smer v pozitivizem. Splošna tendenca poljskega javnega življenja je tedaj zahtevala, da se naraščaj posveti praktičnim poklicem, posebno znanosti in vedi. Narod poljski se je moral dvigniti materialno, kajti upor mu je zadal toliko bridkih ran, da se mu je odpirala kaj črna prihodnost. Vseh ljudi se je lotila težka časovna bolezen, ki ni prizanesla niti najkrepkejšim talentom.

V tej dobi je Sienkiewicz dovršil v Varšavi tako zvano »glavno šolo«. V literaturi je bil tedaj že nekoliko domač. Pisal je za liste gledališke kritike, podlistke, za revije pa poročila in razprave. V družbi igralcev, pisateljev in slikarjev umetnikov je bil že priljubljeno znan. Takrat se je tako navdušil za književnost, da je napisal dramo iz bohemskega življenja »Na Marne«. Začel pa se je nanovo inten-

zivno baviti s poljsko zgodovino iz 16. in 17. stoletja. Potem se je podal na potovanje. Mudil se je v Franciji, Nemčiji in Angliji. Na tem potovanju in po povratku domov je koncipiral prva dela, ki so zbudila splošno pozornost in zanimanje širših bralskih krogov. Pozneje, ko je že bil na glas kot pisatelj zgodovinskih stvari v literarni obliki, je odšel v Ameriko, odkoder je pošiljal na Poljsko svoja divna in svetovnoznana »Pisma iz Kalifornije«. Vrnil pa se je nazaj v Evropo in se je podal v Italijo, kjer je začel študirati klasična dela. Kmalu se je vrnil v Varšavo kot dovršen pisatelj. Postal je najprej sodrinski beletrističnega obzorja »Njiva«, pozneje pa urednik »Slova«. Sedaj se je naravnost moral posvetiti izključno literarnemu delu. Napisal je znano trilogijo: »Z ognjem in mečem«, »Potop« in »Gospod Volodjovski«. Dela so sledila drugo za drugim. Prvo je izšlo leta 1884., drugo dve leti pozneje. »Gospod Volodjovski« pa je prišel na dan leta 1888.

Literarna kritika na Poljskem deli Sienkiewiczova dela na razne kategorije. Med njimi razlikuje romane in novele iz poljske preteklosti, sociološke romane, romane psihološkega značaja, romane iz antične preteklosti ter potopise. Treba pa omeniti, da so vsa Sienkiewiczova dela pisana v enem in istem duhu, v okviru ene velike ideje. Pisatelj je propovedoval vstajenje in osvobodjenje svojega naroda in obenem prenovljenje celokupnega sloveštva. V grandioznih slikah je pred očeval svojemu narodu veliko preteklost, njegovo bol, napake prednikov in njihove usodne posledice. Poljski narod je gledal v zrcalu svoje davnine samega sebe ter se je spokorno trkal na prsi, priznavajoč zlo, v katero je zabredel po lastni krivdi. V slavnem romanu »Quo vadis« pa je Sienkiewicz očrtal rimske katakombe ter življenje cesarja Nerona in tako ustvaril sliko starega propadajočega Rima in nastajanje novega Večnega mesta.

Sienkiewicz je ne le pisatelj, ampak tudi prerok svojega naroda in celokupnega sloveštva. Njegov pomen tiči v tem, da je pokazal bodočnost Slovanstva na velikih kulturnih trkovinah vsega sveta.

† Valerij Brjusov

Mati Rusija je 10. oktobra izgubila enega svojih največjih pisateljev-umetnikov v novodobnem slovstvu. V 51. letu svojega življenja je umrl Valerij Brjusov, mož, ki sega po svoj genealoški liniji do Puškina, Tjutčeva, Baratinskega in Feta.

Brjusov se je rodil l. 1873. v Moskvi. Bil je sin srednjega, relativno dobro sitiranega trgovca, ki je imel lastno hišo na Cvetnem bulvaru. Študiral je na univerzi doma in na visokih solah v tujini. Pisati je začel še kot študent. Rusko liberalno književno kritiko je mrzil. Zdelo se mu je preveč šolska.

Prvi njegov literarni nastop datira iz l. 1894. Leto dni pozneje je izšla zbirka

DRVA
trboveljski
premog
H. Petrič
LJUBLJANA
Gospodarska o. 16.
Telefon 343.

Suhe, letošnje
OREHE
kupim na veliko.
Posuđbe na naslov:
Hojnik, Levce pri Celju.

POZOR
perice, kopališča, bolnice,
hoteli, sp. oh. vsi, ki imate
opraviti s pranjem perila!

Izumil sem nadvse praktičen pralni stroj, ki zahteva polovico manj delovne moči, porabi polovico manj mila, povsem izključuje vsako poškodbo perila in je vrhutek zelo poceni. Stroj je strokovnojsko preizkušen, (tozadevni patent je že prijaven) in sprejemam provizijske po niki v svrhu razpečevanja. Vrhutega sorojemem naročila na lesno galanterijsko blago, lesene igrače, jermenice (Riemenscheite) okvirje, okvirje za vezenje, obešalnike itd.

MARIJAN KOMPARA
strojnomizarska delavnica
5265a **MARIBOR**
Cesta na Brezje 17.

Lep, novozidan in modern opremljen salon v hotelu „Južni kolodvor“ (naproti glav. kolodvoru) se priporoča cenjenim družinom in drugim korporacijam v uporabo. Restavracija je odprta vsak dan do 24. ure, do priboda poznih večerih vlakov. 5271a

VINO
PODRUŽNICA
vinarske zadruge
„LJUTOMERČAN“
za ljutomerski in ormoški okraj
v Ljubljani, Stara pot št. 9
poleg vojaške bolnice
nudi svoja zjamčeno
pristna ljutomerska vina
po ugodnih cenah in pod
solidnimi plačilnimi pogoji.
VINO 654/a

Ročni pletilni stroji (Handstrickmaschinen), nemški fabrikat.
Stroji za okroglo pletenje (Rundstrickmaschinen), avtomatični, ameriški fabrikat.
Sukala (Spulmaschinen), nemški fabrikat.
Stroji za sirovo pletenje (Baumwollschinen), 1913 a
Igle vseh sistemov, so stalno v zalogi pri
Rifredu Kozma, Osijek 1., Županijska ulica 42.
Glavno zastopstvo trdnice Felix Lederer, Wien.

Franc Korbar
poštar in posestnik
danes dne 18. oktobra ob 3. uri zjutraj po kratki, močni bolezi izdihnil svojo blago dušo. Pogreb predgragega pokojnika bo v ponedeljek dne 20. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Hrušici na pokopališče v Štepanji vasi, kjer se položi v začasno grobnico. Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v podružniški cerkvi sv. Stefana in v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Spodnja Hrušica, dne 18. oktobra 1924. Zalujoči ostali: soproga, otroci in sestra ter rodbina: Anton Korbar, Flere, Lipah in Ahčin. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani. 5265a

Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom izgube naše dobre soproge, mame, stare mame in babice, gospe
Helene Majaron
in za številno spremstvo na njeni zadnji poti izrekamo tem potem vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini in gg. zdravnikom za njih požrtvovalno pomoč, gg. pevcem za ginljivi žalostinki ter sokolskemu in gasilnemu društvu za častno spremstvo, končno vsem darovalcem krasnih vencev. Vsem tisočera zahvala! V Borovnici, dne 18. oktobra 1924. 5272/a ZALUJOČI OSTALI.

ZA
JESEN IN ZIMO

so vse novosti

**KAMGARNA
SUKNA
DOUBL
LODEN
COUVERCOUT
PALMERSTON**

za moške obleke in suknje

**FLAUŠ
SUKNO
TRAVERS
KASAN
KAMGARN**

za damske kostime in suknje

**PLIŠ
KRIMER
BARŽUN
ASTRAHAN
DEFTIN**

za damske plašče in jope

v bogati izbiri ter najdovršnejših kakovostih došle.

Oglejte si zalogo in izlozbe in prepričani boste, da se kvalitativno najboljše kupi pri

LENASI & GERKMAN
1973a LJUBLJANA

Arkadij Averčenko:

Plesalka Leonarda

(Groteska.)

Urednik «Večernega lista» Brykin se je vrnil zelo pozno domov. Šel je takoj v posteljo in nastavil budilko na sedmo uro, da ne bi zaspal. Zavil se je v odev in se počutil tako blagodejno, da je kmalu sladko zaspal. Spal je komaj pol ure, ko ga nenadoma prebudi ropot. Energični udari s pestjo so tolkli po vratih in ženski glas je klical smehljaje:

«Preneumno! Saj je doma. Vrtar mi je povedal.» Brykin je skočil iz postelje, se zavil v odev, prižgal električno luč in stopil k vratom.

«Kdo je zunaj? Kaj se je zgodilo? Kdo ropoče?»

«Odprite! Odprite, sicer napravimo tak živ-zav, da se zbudi vsa hiša!»

«Vrag vas vzemi! ... Tako!»

Brykin se je zavil še tesneje v odev, odklenil vrata in — v hipu je prihrvela v sobo s krikom in vikom, sinom in krohotom njegova lepa prijateljica, plesalka Leonarda. Njej sta sledila dva gospoda, katerih pa Brykin ni poznal.

«Posetili smo vas!» je rekla plesalka. «Prosim, da sprejmete dostojno svoje goste!»

«Toda, dovolite!» je zavpil obupno Brykin. «Ali je sedaj čas obiskov? Neverjetno! V sredi noči — obisk! — Kako pozno je pravzaprav?»

«Presneto zgodaj — dve! — Popivali smo v najrazličnejših barah in ker je sedaj že povsod zmrto, smo mimogrede zavili k vam.» je dejala plesalka smehljaje. «Ljubeznivo, kajne? — Gospod s plešo je priznani komponist Poltoraci in oni z malimi očmi inženjer in tovarnar radia — Kirchheim.»

«Zelo ljubeznivo in laskavo,» je pripomnil Brykin. «Toda vendar ... V

najboljšem spanju ... Jutri moram vstati ob sedmih ... Torej ...»

«To nič ne dě! A k etvari: Ali je kava pripravljena?»

«Toda, ljubo dete, odkod naj vam v pozni uri pričaram kavo?» je vzdihnil Brykin nervozno. «Prihrveli ste k meni kot obsedeni. Nimaam niti kapljice vina doma!»

«Vino?» se je razveselil inženjer. «Vino bo takoj tu! V avtu imam dve steklenici sekta in dve bordoja. Pojdite, maestro! Greva po vino!»

Poltoraci in Kirchheim sta izginila. Brykin se je oblekel skrajno nezadovoljen, se prikazal izza španske etne in rekel svoji prijateljici:

«Kakšna blaznost je to, da v pozni noči budite ljudi iz najslajšega spanja? Zakaj niste povabili oba gospoda v svoje stanovanje?»

«Ljubi prijatelj! Dobro veste, da ob tej uri še ne morem zaspati. Sedaj je čas, ko se je treba veseliti, kaditi, kramljati ...» Saj poznate program mojega življenja: podnevi spati, ponoči lumpati! To je junaštvo! ... Čemu bulite v praznino?»

«Spati hočem!»

«Prekročajte to noč! In povejte mi že vendar: Imate kavo?»

Medtem sta se vrnila Poltoraci in Kirchheim, vsa razgreta in obložena s steklenicami.

«Gospod Brykin, ali imate vijak za zamaške?»

«Kje naj ga vzamem sredi noči?»

«Tako vam ga preskrbim!» je zaklical Kirchheim in odhitel iz sobe.

Kirchheim je zelo pazljiv in galanten dečko! je poudarjala Leonarda.

«Poltoraci, zaigrajte nam medtem kak šimi!»

«Imate klavir, gospod Brykin?» je vprašal Poltoraci.

«Da ... tam v vogalu ... za stolom ... pod škaflo za klobuk ...»

Poltoraci ga je pogledal postrani:

«Slabo ste razpoloženi ... Zdi se mi, da smo vas prebudili iz spanja ...»

«Ne, nikakor ne! Kako neki ... Zelo prijetno mi je, vendar ...»

«Ostati hočem le kake pol urice. Izpijemo škodljivo turške in odidem.» Nenadoma se pojavi Kirchheim z vijakom.

«No, kaj sem rekel? Tu je! Ali hočete piti rdeče vino ali sekt?»

«Sekt!» je odgovorila dobrovoljno plesalka. «In vi, gospodje, pijte bordoja!»

«Kje imate kozarce?» je vprašal Poltoraci.

«Tu sta samo dva,» je dostavil Brykin. «In služkinja spi ...»

«Grem iskat kozarce!» je pripomnil Kirchheim in urno zapustil sobo.

«Brykin!» je zavpila Leonarda. «Pijte vendar vino!»

«Ne morem! Jutri zjutraj moram vstati ob sedmih. Kakšno vino pi jete?»

«Originalno francosko! Toda, če vam ta znamka ne dopade, prinese Kirchheim drugo.»

«Vrag naj vzame vašega Kirchheim!»

V tem trenutku se je pojavil Kirchheim s kozarci. Plesalka je natočila kozarce in veselo vzkliznila:

«Poltoraci, plesala bi rada! Zaživjajte mi svoj najnovejši šimi!»

Ura je bila že pet, ko so gosti neizprosno zahtevali črno kavo.

«Izključeno!» je poudarjal Brykin.

Kirchheim je izginil iz sobe, a se kmalu vrnil s štirimi ekodelicami krasno duhteče «turške».

«Kirchheim!» je jecala Leonarda napol vinjena. «Vi ste galanten kavalir ... Pridite bližje, da vas poljubim ...»

Okrog sedmih zjutraj so gosti zapustili Brykinov dom. Časnikar se je vrge izmučen na posteljo. Ali že po petih minutah je skočil divje pokonci, kot bi mu gorela tla pod posteljo.

Budilka je pričela zvoniti. Oznanjala je sedmo uro. Hočoč — nočoč je vstal in šel na delo. Toda komaj je sodel za pisalno mizo, že je nekdo potkal na vrata in v sobo sta vstopili dve mladi, krasni dami: filmska zvezda Larina in primadona Karina.

«Ljubi prijatelj!» sta začeli dami. «Prišla sva k vam na čajico čaja. Znamo vam je, da obe zgodaj vstajava.»

Brykin je pogledal začudeno obe dami, nato pa smehljaje dejal:

«Izborno! Krasna ideja! Takoj se odpravimo vsi skupaj k moji prijateljici, plesalki Leonardi, na čajico čaja!»

«Toda, gospod urednik, medve dame niti ne poznava!»

«To nič ne dě. Saj je moja prijateljica. Zelo jo bo razveselilo. Torej, pojdimo!»

«Pojdimo! Toda na vašo odgovornost!»

Bilo je okrog 10. dopoldne, ko je stal Brykin s svojima spremljevalkama pred vrati plesalka Leonarda. Pritisnil je divje na zvonec.

«Kdo je zunaj?» se je začul za vrati sobaričin glas.

«Odprite! Zelo nujno!»

«Toda, oprostite, milostljiva še spi. Prišla je domov šele ob sedmih zjutraj.»

«Nujna zadeva! Zbudite jo takoj! Recite ji, da je ... umrl Puškin. Odprite!»

Sobarica je obotavljajoč se odprla vrata in vsa družba se je s šumom in trusem navadila v na pol temno sobo.

«Kako? Ali se vaša milostljiva ne sramuje, da spi tako dolgo? Deset je že ura! Sporočite ji vendar, da so došli gosti!»

«Da, da ... toda ne morem ... ne smem ...»

«Pustite! Potem grem sam.»

Brykin je stopil v spalnico in glasno zaklical: «Vstanite! Puškin je mrtev! Vstanite!»

«Moj Bog! ... Kdo je mrtev? ... Kaj se je zgodilo?» je zazvenel pol zaspan glas.

«Vstanite! Gosti so tu! Jaz in dve divni devojki. Postrezite nam urno čajem!»

«Ali ste znoreli? Ali je sedaj čas obiskov in poetov? Moram se vendar naspiti. Ob 1. imam skušnjo.»

«To ni sedaj važno! Se pač enkrat ne boste naspili. Zato sem prišel tu sem z dvema damama. — Gospodična ... kako vam je že ime? Malaša! Bršamovar! Pripravite nam urno jajčno jed! Preskrbite nam surovo maslo, gnat, sir ... Brzo, brzo! ... Milostljivi pa prinesite vodo v umivalnik ... Deklici, odložite! Zaplešita šimi, poskočita šimi!»

Ko je stopila Leonarda v elegantni spalnici obleki v sobo, je že vse plesalo ...

«Dobro jutro, gospoda moja!» je pozdravila plesalka. «Oprostite, da vas sprejemam v tej toaleti ... — Brykin, ali je to čin masčevanja?»

«Niti z daleka! Vedeli nismo, kam naj bi šli, ko se naenkrat spomnimo na vas. In hajdi! Tu smo! Dovolite, da predstavim: gospodična Larina, gospodična Karina. — To nič ne dě, da niste spali. Tudi jaz nisem epal ... Malaša, prinesite smovar! Malaša, jajčno jed! Malaša, rdeče vino! ... Ljuba prijateljica, ne delajte vendar tako kišlega obraza!»

«Čez teden dni je poiskal Brykin plesalko za kuličami ...»

«Dobro dan, gospodična Leonarda!»

«Dobro večer, gospod Brykin!»

«Briljantno izgledate! Sijajno ste se okrepili! ... Ali vas smem po predstavi povabiti na supé?»

«Ne, hvala!» je pomislila plesalka, zamahnila z roko in dostavila:

«Ljubi prijatelj! Odslej me smete povabiti le na jutrek. To je pametnejše! Verjemite svoji mali, ljubi prijateljici.»

Prevel M. M.

Samo
Din 198
svilen jumper
z dolgimi rokavi,
prvovrsten tricot
v vseh mogočih barvah
le pri 1910a/IV
A. ŠINKOVEC nasl.
K. Soss, Ljubljana.

Cvetličarna
ANT. BAJEC
Ljubljana, Pod trančo
Poročni in godovni šopki,
nagrobni venc, trakovi z napisi

Aleks. Gjud ml.
Ljubljana, Kongresni trg št. 6.
Moderni damski česalni salon.
Električna masaža lica. Manicura.
Zaloga slovite kamfor kreme kraljice Marije za negovanje obraza. 1888/a III
Lasna dela, specialiteta: lasni obročki, kite.
Naročila po pošti se takoj odpremo.
Odprto: od 1/8. do 12. ure in od 1/2. do 7. ure, ob sobotah do 8. ure zvečer.

Bleščeče belo
perilo v omari!
Jaz perem samo
s **Persil** om!
Persil samodelujoče
pralno sredstvo
Tovarna Viljem Brauns Celje

Nosite Berson
gumi pete in podplate
S tem si prištedite mnogo denarja in očuvate Vašo obutev.
BERSON gumi pete in podplate so trpežnejši kakor usnje.

Izdelava zrcal Brušenje stekla
Vdelava stekla v kovinasto pločevino
Graviranje in matiranje stekla.
V stalni zalogi: Stekla za izložbena okna, za avtomobile in kočije. 1930/a
Tovarna za izdelavo zrcal in brušenje stekla.
Centrala: Beograd. A. Špiljak.
Lastnik: **Ivan Vrhovec, Ljubljana, Za Gradom 9.**

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Šentjanski premog
vseh vrst in vsako množino, v čisto opranem stanju nudi, za takojšnjo dobavo
Prodajni urad šentjanskega premogovnika
AND. JAKIČ
Ljubljana, Krekov trg 10 1018-a

LOKOMOBILI 10-600 HP
WOLF-LANZ novi ili potpuno generalno popravljani i iskušani sa IVOR-NICKIM JAMSTVOM i MONTAŽOM
Sirovovuljni - Diesel - upojni plin - motori
BRAČA FISCHER D. ZAGREB
Pantovčak 1 b. Pogledajte naše veliko skladište. 1878a

PERJE
za zglavnike, puh za pernice, žimo, afrik in cvilj za žimnice, platno za prtiče in vse drugo posteljno perilo, odevje šivane in flanelaste, preproge, zastore, posteljne in kavne garniture, namizne prte, prodaja v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah veletrgovina **R. Stermecki, Ce je, št. 331.** Ilustrovani cenik zastoji! Trgovci dobe engros cene.

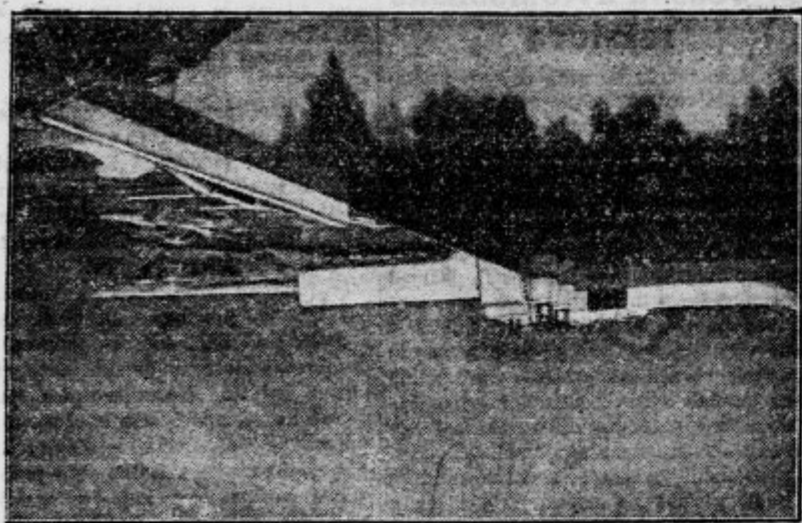
Velika izbira najnovejših modelov in klobukov iz klobučine (filc) vedno v zalogi v modnem salonu
Ida Škof - Wanek naslednici
Ljubljana, Pod Trančo št. 2
Predelovanje in preoblikovanje damskih klobukov.
Točna postrežba! Priznane solidne cene!

Ilirska posojilnica
R. Z. Z. O. Z.
Ljubljana
Kralja Petra trg št. 8
obrestuje hranilne vloge po 8 %
Večje in stalne vloge po dogovoru najugodnejše
Jamstvo za vloge čez 1.000.000 dinarjev.
Popolnoma varno naložen denar!
Najstarejša slovenska plesarska in ilirsko delavnica
IVAN BRIGELJ
Dunajska cesta 16
se priporoča. Izvritelci račna. Cene zmerni.

Damska konfekcija in modni salon
TEODOR KUNC
Ljubljana, Mestni trg 14 (Pod Trančo 2)
Zaloga izgotovljenih kostumov, toalet in bluz ter kožuhovine, modnega blaga, svile itd.
Izdelujejo se po meri angleški kostumi, plašči, francoske toalete in bluze ter vsa v to stroko spadajoča dela. 54013

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke
Ljubljana, Šelenburgova ul. 3
Centrala za SKS: Zagreb Maruličeva ul. 5 Zastopstva v vseh mestih

Električna centrala v Žireh

Hidroelektrična centrala na Fužinah, 4 km od Žirov, je dovršena in stopa v obrat. Napravo je zgradila »Električna družba v Žireh, d. z o. z.« ob reki Sori, na kateri se je izbralo na daljavi 950 m nič manj kakor 23 metrov strmca. Vodna množina znaša 2000 litrov v sekundi. In proizvajajo približno 500 konjskih sil. V centrali sta postavljeni dve turbini. Eno je dobila firma Voith, St. Pölten v Avstriji, za 1320 litrov vode v sekundi. Turbina proizvajajo pri 22 metrih padca trajno 300 konjskih sil. Druga turbina je izdelal Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani za 900 litrov na sekundo. Ta turbina proizvajajo 200 konjskih sil. Obe turbini sta direktno sklopljeni z generatorji, in sicer prva z generatorjem od »A.-E.-G. Union«, druga manjša pa z generatorji od družbe »Elins«. Jez, ki se vidi na naši sliki, je masiven iz betona, 64 metrov dolg in 5 do 6 metrov visok, ugodno na skali zgrajen, s primernim dotočnim kanalom, z grobimi in finimi grabljami, pod zadnjimi se nahaja lovilce za pesek ter ima potrebne zatvornice. Na desni strani jezja je ribja steza.

Naizanimivejši pri tej napravi so lesene tlačne cevi, ki so bile pri nas v Jugoslaviji prvič napravljene v tako velikem obsegu. Cevi, ko so od jezja do centrale pod vodnim pritiskom, je izdelala neka avstrijska firma, k jamči za trpežnost v isti meri kakor za železne cevi. Les, ki je vedno z vodo napolnjen, se konservira in ne trohni. Na naši drugi sliki se ta lesena tlačna cev prav dobro vidi. S podobnimi cevmi imajo že dolgotrajne skušnje v Ameriki in v Skandinavskih deželah. Lesene cevi imajo pred železnimi ali betonskimi mnogo prednosti, ker so bolj elastične, lažje, pri tem pa slabše prevajajo toploto, tako da voda v njih ne zmrzne tako lahko, kot v železnici.

Električni daljnovod za visoko napetost je speljan 24 km daleč na Vrhniko. Prenosna napetost je 10.000 voltov. Omrežje za razsvetljavo in pogon v Žireh in na Vrhniki je že gotovo.

Podjetni, vztrajni in gospodarsko napredni Žiroveci, ki so pričeli z idealnim navdušenjem graditi centralo, so hodili

pravi križev pot, preden so dovršili to velevarsko podjetje. Prvi početki segajo v leto 1919. Izdelava prvotnih načrtov se je zelo zavlekla. Po nasvetu inženjerjev se je kasneje naprava povečala in dela so se zavlekla. Poleg številnih drugih neprilik pa je prišla končno še najhuša.

Naša valuta je pričela padati in draginja je rasla. Denarna kriza je postajala od dne do dne huša. Razpoložljiva denarna sredstva in prvotno dobljeni krediti so bili izčrpani. Pomoči ni bilo od nikoder. Država ni prispevala ničesar in tudi občina je ostala pasivna. Družabniki so morali zastaviti vse premoženje in napeti vse sile, da dela niso ostala na mrtvi točki. Po velikem prizadevanju so se končno dobili dragi krediti. Premagane so bile vse težave in danes je trudapolno delo venčano z uspehom.

Učiteljska imenovanja in premestitve

Klerikalni listi poročajo, da je minister prosvete podpisal naslednje ukaze o učiteljskih imenovanjih in premestitvah:

Na novo so nameščeni v ljubljanski oblasti: Marija Leban v Korin, Ana Radanović v St. Jernej na Dolenskem, Valentin Accetto v Radence, Milka Kočvar na Studence pri Krškem, Ana Hren v Svetli potok, Ivan Stefe v Cerklje pri Kranju, Franjo Lunaček v Šmarjeti, Ivana Strus v Žiri, Julijana Turk v Stari trg pri Ložu, Marija Poznik v Hinje, Mar. Sevnik v Plišce, Danica Marolt v Mohorje, Vida Štrukelj na Rob, Hilda Ahčin v Oslinico, Marija Rupar v Poljane pri Škottji Loka, Marija Rozman v Železniki, Franciška Udovič v Gor. Jezero, Valter Erker v Dol. Toplo reber, Josipina Repe v Žužemberk, Režika Klinar na Jesenice, Janko Sicheřl na Koprivnik, okr. Radovljica, Mihaela Rožič na Dovje, Evalija Jurše na Planino, okr. Sevnica, Kristina Radej v Sevnovo, Stanko Tavčelj v Kočevje, Mira Zupan v Preloko, Karel Šterbenk v Zagorac, Marija Peterlin v Blagovino, Ruža Lenardič v Radovico, M. Arrigler v Trebnje. Premješeni so: Emil Rus iz Kamnika v Čemšenik, Antonija Učar iz Koprivnika v Banjaloko, Oton Oman iz Ljubljane v Borovce, Helena Rom iz Livolda v Dobropolje, Helena Kreiner iz Starega loga v Staro cerkev, Gorko Aparnik iz Leskovca na Trebelno, Marija Rozman iz Kranja v Tržič, Marija Vidmar iz Ljubljane v Boštanj, Andrej Zvan iz Gorij v Adlešiče, Eferm Pavlovič iz Trbovelj v Turje, Vera Mohorič iz Šmarja v Sela, okr. Kamnik, Marija Bulovec iz Šencurja v Poljane pri Škottji Loka, Marija Kosmač iz Cerknice v Igvas, Matilda Dolenc iz Dol. Logatca v St. Vid nad Cerknico, Ivana Lipovec iz Škocitana na Ulec, Ivo Bitenc iz Šmarja v Polhov gradec, Mirko Kregelj iz Zaloge na Golo, Mara Pirnat-Brežnik iz St. Petra v Novo mesto, Valerija Zurec iz Stopič v Smihel, Vlačav Držaj iz Kranja v Gorje, Stanislav Bučar iz Kranja v Železniki, Pavla Gande-Treftal iz Semiča v Črmošnjice, Valerija Hrovat iz Orehove na Čatež, Gustav Lusner iz Litije v Znojle, Vera Perko iz Litije v Vel. Gaber, Ciril Pivk s Koroske Bele v Toplice pri Zagorju, Alojzija Modic iz Dol. Logatca v Grahovo, Ivana Kunc iz Dol. Logatca na Bluke, Terezija Hočvar iz Begunj v Ziberše, Pavla Žumer iz Dobropolj na Dobrovo, Leonoldina Zupančič od

ju ob Taboru; Olga Loriger v Spitališ, okraj Kamnik; Josipina Lašič v Črno; dr. Fran Zgeč v Prevalje; Miloš Ledinek v Ojstrico; Josip Kočmut v Beltince; Ljuboslava Dolenc v Bodonci; Rafael Berec v Bogojino; Vekoslava Bajec v Bogojino; Marija Marok v Bogojino; Drago Korošak v Dobrovnik; Marija Roggi v Dobrovnik; Josip Novak v Dolgo vas; Marjeta Dittich v Domanjševce; Ljudmila Dolenc v Fokovec; Svoimir Jamšek v Gančane; Roza Povše v Gančane; Karel Kornhäusser v Genterovec; Marica Kavčič v Gomilico; Justina Praznik v Kobilje; Oskar Bregant v Koprivnik; Draga Roškar v Koprivnik; Ana Sterger v Koprivnik; Josip Tomažič v Kuzdobljan; Marija Jane v Kuzdobljan; Blaž Lah v Malo Poljano; Josipina Veršec v Malo Poljano; Cirila Korošak v Markovec; Ljudmila Kovač v Odrance; Dušan Kranje v Pečarovec; Anton Ermenc v Petrovce; Elizabeta Lokay v Predanovce; Zvonko Černeč v Prtoč; Emilija Kotnik v Prtoč; Srečko Pečar v Sredico; Maks Povh v Srednjo Bistrico; Slavko Jelenc v Stanjeve; Alojzij Puppis v Trnje; Ljudevit Rozman v Turnišče; Albert Zerjav v Turnišče; Milena Beg v Turnišče; Irma Kuharič v Turnišče; Hildegarda Nedeljko v Turnišče; Milivoj Jarnovič v Velike Dolence; Marija Kos v Vel. Dolence; Oton Brelih v Vel. Poljano; Stanko Jerončič v Vidonci; Marija Brenčič v Vidonci; Ludovik Viternik v Javorje; Ivan Hojnik v Koprivnico; Vilma Belovič v Čentibo; Fran Možina v Dol. Slaveče; Ludovik Doma v Hodeč; Jolanda Belovič v Papco; Anica Toma v Radmožance; Andrej Šoberl v Sebeborce; Ciril Kiferle v Srednjo Bistrico.

Premješeni so: Josip Brnobič s I. drž. gimn. v Ljubljani na I. deš. mešč. šolo v Ljubljani; Viljem Držaj s II. deš. osn. šole v Ljubljani na II. deš. mešč. šolo v Ljubljani; Ciril Kopitar z osn. šole v Ribnici na deš. in dekl. m. šolo na Jesenicah; Marija Vidmar z osn. šole v Preserjih na deš. in dekl. m. šolo na Jesenicah; Janko Lenarčič s I. deš. m. šole v Ljubljani na deš. m. šolo v Ribnici; Ivan Šumljak s III. deš. osn. šole v Mariboru na deš. mešč. šolo v Mariboru; Josipina Mlinarič z dekl. osn. šole v Studencih pri Mariboru na dekl. mešč. šolo I. v Mariboru; Ema Kosi s IV. dekl. osn. šole v Mariboru na dekl. mešč. šolo II. v Mariboru; Marija Lončarič z deš. mešč. šole pri Sv. Lenartu v Slov. goricah na deš. mešč. šolo v Celju; Bogumil Gerlanc z deš. in dekl. m. š. na Jesenicah na deš. mešč. šolo v Celju; Alojzij Strmšek z deš. osn. šole v Celju na deš. mešč. šolo v Celju; Stan. Praprotnik z deš. m. šole v Slov. gradu na deš. mešč. šolo v Brežicah; Valerija Ivanc z osn. šole v Selcah nad Sk. Loko na deš. mešč. šolo v Brežicah; Stan. Poljanec s IV. deš. osn. šole v Ljubljani na deš. mešč. šolo v Ormožu; Lovro Farasin z osn. šole v Šmarjeti pri Ptuj na deš. mešč. šolo v Ormožu; Franja Sušnik z osn. šole v Iški vasi na dekl. m. šolo v Ptuj; Ernest Vranc z osn. šole v Pušavi na deš. m. šolo v Slovenjgradu; Angela Lečnik z osn. šole v Miethsdorfu pri Apačah na deš. m. šolo v Vojniku; Milan Vauda z deš. m. šole v Ptuj na deš. m. šolo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; Ljubomir Gorjup z osn. šole v Prološču (Dalmacija) na deš. m. šolo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; Ana Celnar z osn. šole v Boštanju ob Savi na deš. mešč. šolo v Krškem; Mara Škrjanc s Zurec z osn. šole v Gomilici (Prekmurje) na deš. mešč. šolo v Sošanju; Leopoldina Dolenc z osn. šole pri Sv. Marku niže Ptuj na deš. mešč. šolo pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; Danica Kraševac s Sv. Planine v Griže; Leopoldina Počak s Orač s Kaple v Ljubno; Alfred Šehel s Nove Stite v Mozirje; Oton Fetič s Frankheim iz Kočevja v Skomarje; Celestina Laznik s Trbovelj s Vode v Koprivnico, Gizele Plšek s Kukman od Sv. Antona v Slov. gor. k Sv. Lenartu v Slov. gor.; Dago Puhr iz Ksaverija v Ribnico na Pohorju, Stefka Lovrec iz Podove v Maribor (III. deš. osn. šola); Henrik Čermelj iz Zg. Sv. Kungote na Sladki vrh, Janja Segula s Job od Sv. Lenarta v Slov. gor. v Ptuj (dekl. osn. šola); Angela Stani iz Dobrovnika v Novo cerkev, Ljudmila Bratina s Janežič iz Ptujja v Ptuj s okolico (deš. osn. šola); Elvira Dolinar s Stittig iz Srednje Bistric

ce v Zibiko; Fran Gumilar iz Vel. Poljane v Lipovce, Franjica Gomilar-Macarol iz Vel. Poljane v Lipovce; Vladko Voglar iz Vel. Dolencev v Markovce, Eliza Ternovic iz St. Janja pri Velenju v Novo Stifto, Vida Dereani-Kraševac iz Žužemberka v Rakovec.

Anton Stefanelosa od Sv. Florijana pri Rogateu k Sv. Juriju pod Donatom; Minka Sorli-Gašparin iz Ljubljane k Sv. Stefanu pri Šmarju; Marija Kontler-Komlossy iz Vidonci v Dolgo vas, Hortenzija Vuga iz Lipovce v Vel. Poljano; Angela Oevirk od Sv. Petra v Savin. dolini k Sv. Juriju ob j. ž. (deška osn. šola); Marija Kastelic iz Svetine k Sv. Juriju ob j. ž. (dekl. osn. šola); Branimir Čeh iz Petrovč v Kalobje, Vladko Erat iz Kaple v Apače (deška šola); Zorka Rozman iz Šmartna ob Paki na Rečico ob Savinji; Amal. Podgoršek iz Žiž v Spitališ (konjski okr.); Friderika Wieser z deške na dekl. osn. šolo v Konjicah; Avgust Schönwetter od Sv. Bolfenka na Kogu v Olinjce; Ljudmila Stadler od Sv. Petra pod Sv. Gorami v Kozje; Marjeta Vodošek iz Frama k Sv. Rupertu v Slov. gor.; Janko Moder iz Ljutomer (deš. osn. šola) v Verže; Matija Vunderl iz Negove v Ljutomer (deš. osn. šola); Fran Gorup iz Velenja na Kaplo; Vlasta Tomažič iz Konjic (dekl. osn. šola) v Vuhred; Stefanija Farkaš iz Studencev pri Mariboru (dekl. na IV. dekl. osn. šolo v Mariboru; Ivan Vokač iz Slivnice v Lehen; Marta Jurko iz Lajtersberga-Krčevine k Sv. Marjeti ob Pesnici; Marica Jerančič iz Limbuša v Podovo; Adolf Vanda iz D. M. v Brezju k Sv. Lovrencu na Pohorju; Zmagoslav Konečnik iz Limbuša v Podovo; Antonija Miklavčič iz Radvanja k Zg. Sv. Kungoti; Roza Irgolič-Majcenovič od Vel. Nedelje k Sv. Miklavžu pri Ormožu; Milan Megla od Sv. Bolfenka na Kogu na Rumeč, Josipina Herbst iz Hajdine k Sv. Andražu v Hal.; Feliks Grögl iz Narapelj k Sv. Duhu v Halozah; Bogomila Mervič iz Zavrča k Sv. Mraku pri Ptuj; Marjeta Drassal s Pristave v Straišče; Danica Glinšek iz Rog. Slatine k Sv. Križu pri Rog. Slatini; Josip Križman iz Studencev pri Mariboru (deška šola) v Slovensko Bistrico (deška šola); Florentina Metlika-Dimnik z dekl. na deš. osn. šolo v Slov. Bistrici; Hedvika Leben iz Črešnjec k Sv. Vencslu; Stane Medved od Sv. Martina na Pohorju v Loko pri Zusmu; Stane Jančigaj z Vranskega v St. Jurij ob Taboru; Valentin Frece iz Braslovč v Orlo vas; Fran Mencej iz Černeč v Holmec-Tunel; Fran Kozar iz Vučje vasi v Tišino.

Dopisi

SV. JURIJ OB JUŽ. ZEL. Pred dvema letoma je prišel semkaj učitelj in dobil k sreči stanovanje pri neki vdovi. Ker se je pa ta čez nekaj mesecev poročila, je moral v soboto izprazniti in od takrat se je pričel njegov pravcati križev pot. Zastonj je iskal od hiše do hiše sobo, da bi bil vsaj za zimo pod streho. Krajni šolski svet je ponovno odklonil njegovo prošnjo za stanovanje. Izseliti se mora tudi iz sobe v šoli. Zima je tu, kam naj se obrne? Ali naj gre v gozd? V šoli se popravila stanovanje, določeno za šolskega slugo, v katero pri de baje neki mizar, druga soba, v kateri je stanoval dosedaj neki učitelj, je prazna in čaka menda kakega čevljarja, če se bo oglašil, tretjo pa dobi mogoče še kdo drugi. S časom lahko napodi krajni šolski svet še ostalo učiteljsvo iz šole. Kaj mislijo v tem oziru višje oblasti in javnost? Ali je dopustno, da se zabranjuje učitelju stanovanje v šoli, oddaja pa se privatnikom ali obrtnikom?

RIBNICA. Dvoje mi leži na srcu: nedeljsko predavanje dr. Bohinca o socialnem zavarovanju delavstva, in pa Jug. Matica, katere podružnica stopi v nedeljo dne 26. t. m. pred naše občinstvo z javno tombolo. Predavanje Zveze kulturnih društev dne 12. t. m. je bilo namenjeno širšemu krogu občinstva. Zal. da ga je posetilo običajno število poslušalcev, ki se udeležujejo našega kulturnega gibanja od nekdaj. Manjkalo pa je ravno delavstvo, ki bi lahko črpalo dragocenih misli o ustanovi, ki je ravno njemu namenjena. — Jug. Matica pride v nedeljo 26. t. m. ob 3. uri popoldne tomoč, za katero se odbor marljivo pripravlja. Menim, da ni potrebno pri tej priliki poudarjati pomena naše prve

narodno »obrambne organizacije. Če so nas že polasča splošna brezbriznost, zganimo se vsaj ob prilikah, ko nas kliče J. M. in žrtvujemo vsaj eno nedeljo na leto njenim idejam, idejam plemenite pomoči trpečim. Zato le pridno sezite po igralnih tablicah, ki jih razprodajajo vse tukajšnje trgovine, da bo uspeh časten za našo okolico. Cena je tako malenkostna, da ni izgovora iz gmotnih obzirov.

BLED. G. Arh, hotelir in lesni trgovec na Rečici, se še s posebnim »Poslanim« v »Slovenca« št. 233 blamira. Občinske ceste in pota po Rečici so v kar najboljšem stanju ne pa tako okrajne, ki so pod upravo okrajnega cestnega odbora, v katerem nima občina Bled niti enega zastopnika in so vsi člani kakor tudi načelnik odbora klerikalci. Kar se tiče torej blata po Rečici, naj se G. Arh pritoži na pravi naslov in je le žalostno, da kot pravi dom čin šo sedaj ne pozna domačih cest. Najorige nalnejša je pa pritožba glede cestne razsvetljave na Rečici, ko ima vendar to G. Arh sam že skoro eno leto v oskrbi. Če in koliko je dal kot bivši demokrat za volilni sklad, stranke, je za ostale Blejce le toliko zanimivo, ker je vsem znano, da je G. Arh ravno vsled industrijskega tira na lahek način zaslužil stotine dinarjev in torej o kakem prešarnju ljudskega denarja ni govora, saj se G. Arh za podarjeni kakor tudi zasluženi denar ni dosti pehal in trudil. Narodno zaveden je pa G. Arh približno toliko kot politično zaveden. Pričetkom leta demokrat, nato meseca junija na volilni listi NSS in sedaj na listi klerikalno »delavske zveze. Sodbo o zavednosti naj si po teh datah ustvari vsak sam. Blejcem je pa dobro znano, da je G. Arh le orodje klerikalcev, ki hočejo pod firmo delavske zveze v kalnem ribariti, ker vedo, da pod lastno firmo ne morejo naprej — le G. Arh tega še ni pogruntal. Trdi, da je naprednjak, se poslužuje »Slovenca« in kandidira na listi, katere nositelj je izrazil klerikalen farizej. — T.

Enodnevni izleti skoz Pekl pri Borovnici

Eden najlepših in najzanimivejših izletov v ljubljanski okolici je Pekl pri Borovnici, s svojimi petimi slapji.

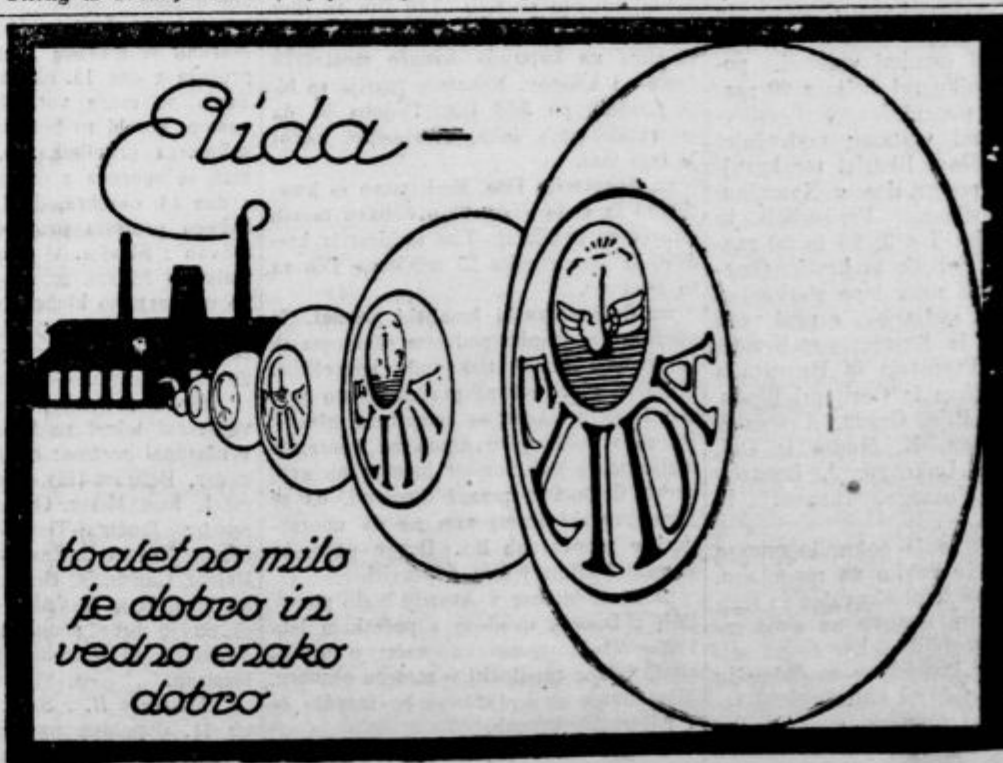
Za časa vojske so se pota v Peklu zamenjala in je bilo zato zelo težavno doseči vrh. Letos so popravljena in dobro zavarovana z žicami, stopničami in lestvinami, tako da je dostop na vrh lahek. Manjka le še zaznamovanje poti k četrtemu slapu.

Prišedi na vrh nudijo se izletniku štiri različna pota. V Cerknico in Rakek vodi cesta nekaj minut proti severu, dalje markirana steza, ki je zaznamovana z napisom »Cerknica 2 in pol ure«. Pot pelje proti zahodu na cesto, ki vodi iz Padeža v Cerknico ter krene pri križu, tako znamenem »malem bohku« proti jugu. Predno se pride do malega bohka, skrajšuje pot tudi markirana bližnjica, ki je tudi zaznamovana z napisom »Cerknica«.

Iz vrha Peka proti severu vodi tudi markirana pot na Pokojišče (30'). V prljazni gostilni pri Colnarju si izletnik lahko odpočije in pokrepa ter potem nadaljuje pot po gozdu na Logatec 3 ure. Pot je na razpotjih dobro markirana, le tako zvanih pomirjevalnih znamenj še ni.

Tretja in najlepša pot je dobro markirana gozdno šetališče po stari rimski cesti na postajo. Verd 2 ure in od tu mimo izvirov Ljubljance še pol ure na Vrhniko.

Od tega pota se tudi lahko krene proti Bistri ter se nadaljuje pot po cesti na Vrhniko. Pot proti Bistri ni markirana. Četrta ure od Pokojišča na poti, ki pelje na Verd pri na samem stoječi brezi na levi strani za tolmunom, nahaja se precej velika podzemeljska jama. Zailbog je precej kapnikov razbitih ter so njih posamezni kosi raztreseni tudi na poti. Lahko se krene tudi od Pokojišča po cesti nazaj na Borovnico tričetrt ure in od tu še 2 ure po cesti na Vrhniko. Vendar ta pot ni priporočljiva. Onim, katerim bi bila pot skozi Pekl pretežavna, priporočate se na Pokojišče dve poti, prva iz Borovnice od gostilne Švigelj po cesti na desno, druga en četrt ure pred vodom v Pekl pri veliki markaciji visoko na smreki.

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Zagreb, 18. oktobra.

Tuži ta teden je bila tendenca v efektivnih stalno slaba. Bančni papirji napram predzadnjemu tednu ne pokazujejo znatnejših sprememb; le Trgo je proti koncu tedna poskočila in večji padec beleži Etno. Največje zanimanje je ta teden vladalo za Eskomptno. V splošnem je bil promet v bančnih papirjih živahniji nego v predzadnjem tednu.

Položaj na tržišču industrijskih papirjev je mnogo neugodnejši. Tečaj mnogih papirjev so znatno padli. Večje zanimanje je bilo za Slavonijo in Eksploatacijo. V splošnem je bil promet v industrijskih papirjih minimalen.

Na deviznem tržišču so se ta teden prilike spremenile. Dinar je na zunanjih tržiščih varilur. V Curihu se je gibal okrog 7.35 šv. franka, a na Dunaju okrog 1000. Na čvrstočino dinarja upliva naše ugodne gospodarske prilike, predvsem krepke izvoz, katerega visoki tečaj dinarja ne zadržuje za enkrat preveč. Zato še vedno v precejšnji meri dotečajo izvozne devize v našo državo, kar dalje krepko upliva na slabljenje tendence na našem tržišču. Naš gospodarski položaj je dovolj povoljen, da bo še dalje ugodno uplival na valuto. Rekordna žetev turščice, sladkorne pese in tobaka je gotovo mnogo doprinesla k okrepljenju našega gospodarskega položaja. Prehudega nadaljnjega porasta valute pa si nikakor ne moremo zaželeti, ker bi nam nedvomno moral oslabil izvoz. Tudi ni verjetno, da bi se dinar mogel sedaj zaenkrat stabilizirati na višjem nego na sedanjem nivoju. Hitri sunek navzgor in potem padec nam lahko prinese le gospodarsko škodo, a koristi nobene. Tudi bi se nam le z začasnim zelo visokim stanjem dinarja preveč povečal uvoz, kar bi poleg oslavljenega izvoza poslabšalo našo trgovinsko bilanco, kar se samo po sebi razume.

Zanimivo končno je dejstvo, da politična kriza v naši državi skoroda nič ne upliva na razvoj valute. Dinar je oslabil, ko še vladne krize ni bilo, a je poskočil baš ob krizi. Ugodni gospodarski momenti so toliko, da jih politična kriza ne prevlada.

Na zagrebškem tržišču se je tendenca v početku tedna nagibala k čvrstoči, proti koncu tedna pa je oslabela ne glede na vladno krizo. Blaga je bilo dovolj, navadno vedno proti koncu sestanka po razgovoru s Trstom in Dunajem. Narodna banka je dajala ves teden precej blaga, le včeraj se je držala nekoliko rezervirano. Promet je bil ves teden majhen.

V današnjem prostem prometu v efektivnih ni bilo nikakšnega trgovanja. V devizah je bila tendenca zelo slaba, a promet minimalen. Vzrok je bila čvrstoča dinarja. Okrog poldne so se čule nastopne takse blaga: Dunaj 0.09925, Italija 306, London 314.5, New-York ček 70, Pariz 370, Praga 208.5 in Švica 1340.

Sadni sejem v Ljubljani

Kmalu po otvoritvi tega v Ljubljani dosejati se ne uveljavljajo sejma so pričeli prihajati domači in tuji obiskovalci iz trgovinskih in tudi samo ogledovalnih ozirov. Vršil se sejem v paviljonu «L» na prostoru Ljubljanskega velesejma. Živahniji je bil obisk šele popoldne. Domačini so si hoteli takoj zagotoviti ugodnejše primerno sadje, večji kupci pa se prepirali o množinah za njihovo trgovino odgovarjajočega sadja. Eno in drugo se je po danih razmerah izvršilo, čeprav ne ravno povsem v zadovoljivem smislu. Je bil pač to prvi poskus, ki se ne obnese in posreči, kakor bi si vsakdo želel. Prihodnjic bo gotovo vse bolje. Upoštevati je treba, da se Sadjarsko in vrtnarsko društvo orj z denarnimi težkočami, ki čisto ovirajo še tako izvrstne sklepe in namene.

Ker si pridržimo za pozneje končno strokovno oceno, podamo danes le kratek opis te prireditve.

Kot razstavljalci fungirajo v pretežni večini posamezne podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva in sicer: podružnica v Smartnem ob Paki (Stajersko) s 34 raznimi vrstami, podružnica v Vojniku pri Celju z 29 raznimi vrstami; podružnica v Braslovčah z 9 raznimi vrstami; podružnica v Središču in Slov. Bistrici ter Kranjske sadjarske podružnice v Kamniku, Podbrezju, Vodicah, Predosljah in Smartnem pri Litiji s 3, 20 in 30 različnimi vrstami jabolk in hrušk. Omeniti moramo tudi prav lepe zbirke posameznih vrst sadjarjev, v prvi vrsti Antona Godca iz Krnice, gr. Kende, Rusa, Vovka, Pretnarja in Hrovata z Bleda, Jos. Knifca iz Gorij pri Bledu, Razborška iz Litije, Grada, Avseca i. dr. iz Beričevega, M. Modra iz Dol. Fel. Stareta iz Lukovce, J. Lenarčiča z Vrhnike, Tornaga, Runaverja in mnogih drugih.

Koj prvi dan se je pokupilo mnogo sadja, a ga je še veliko na razpolago, tako da pride vsak obiskovalec iz tega ali drugega ozirja gotovo na svoj račun, če ta sejem obišče, ker če na sejem nič ne kupi, vsaj izve za dobre in zanesljive sadjarje, od katerih dobi zaželjeno sadje po primerni ceni. Veliko jih zanima seveda tudi prava označba raznih vrst, kar je v sadjarstvu istotako velenomembno. Danes dospe zo-

pet mnogo novega lepega sadja v zabojih iz Stajerske in Gorenjske. Ob enem se bodo danes in jutri razkazovali praktični sadni mlini in stiskalnice ter se bo točil in pokušal popolnoma sladki sadni most. Poleg razstavljenega sadja sta izložili tudi dve ljubljanski firmi nekatere sadjarske potrebščine. Firma Chemotechna ima cepilno smolo in arborin, sredstvo za zatiranje sadnih škodljivcev. Druga firma, «Fructus», pa je razstavila Weckove konzervne in sterilizirne aparate ter druge pripadajoče potrebščine.

Popoldne bo ob razstavnem paviljonu prvenstveni koncert vojaške godbe.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (18. t. m.). Pšenica: baška, 20dt., 2 vagona 370; pariteta Tisa, 200 stotov 380. Oves: baški, novi, 3 vagona 250. Turščica: baška, v storžih, 5 vagonov 123; stara, 4 vagoni 227.5; sušena, 3 vagoni 240; sremska, pariteta Vinkovci, 5 vagonov 180. Moka: »0«, 540; »6«, 2 vagona 280-290. Otrobi: pariteta Ljubljana, 1 vagon 195. Tendence stanovitna.

Trboveljski trg. Govedina: v mesnicah in na trgu 22 — 24. Telecina: na trgu 30; v mesnicah 33; jetra 22 — 23; pljuča 12. Svinjina: meso na trgu 30 do 40; jetra 35, meso v mesnicah 33 — 35; slanina na trgu 31 — 34; salo 38; v mesnicah 1. 35; II. 33; sveža mast 38 — 40; prekajeno meso na trgu 35 — 37.50; v mesnicah 40 — 55; soljena slanina 36. Salama: fina 50; slabša 30. Perutnina: kokoš 50 — 65; puran 140 — 150; piščanec 20 — 30. Jajca: komad 1.75 — 2. Mlečni izdelki: mleko 4 — 4.50; sirovo maslo 50; čajno maslo 88. Kruh: beli 6.50 — 7; črni 5.75. Moka: »00« 6.25; »1« 6; krušna 5.25; ajdova 6.75; turščina 4; turščini zdrob 5; pšenični zdrob 7. Sladkor: kristalni 16; v kockah 18. Druge življenske potrebščine: fižol 6; v stročju 4; ječmenček 6 — 6.25; ječmenček drobn 8 — 11.50; krompir 1.50; sol 4; olje namizno 26; bučno olje 34; petrolej 7.50; milo 18; kava 52; žitna kava 15; riž 10 — 11; makaroni 12; leča 9 do 11; grah 9 — 10; orehi 10; orehova jederca 40; čebula 3 — 5; česen 10; salata 6; grozdje 15; limona 1.50 komad, paradižniki 2 — 2.50; hruške 6; jabolka 4.50; zelje glavno 1.75 — 2.

8. hmelskega tržišča. Zalec, 18. oktobra. Kupčija srednja. Prav živahne kupčije letos še ni bilo. Vendar se cene prilijmo drže. Zal le, da se cene ne ravno samo po položajih na zunanjih trgih, temveč tudi po tečaju dinarja, ki je v škodo cen čvrst na zunanjih tržiščih. Cene so zadnje dni zopet nekoliko boljše. Večje partije se običajno boljše plačajo. V okolici Braslovca se je neka večja partija prodala po 105 Din za kg. Običajne cene so sedaj okrog 100 Din in tudi nižje.

— Čvrstoča na žitnem trgu. Na prekomorskih tržiščih so bila ta teden valovanja cen, zadnje dni pa je prevladovala čvrstoča zaradi znatnega povpraševanja iz Evrope. Tudi na naših tržiščih je bila tendenca čvrstejša. Po turščici, novi, sušeni, je močno povpraševanje s strani izvoznikov radi česar je cena zadnja dva dneva poskočila. Izvažajo se največ v Avstrijo in Češkoslovaško. Promet je sedaj največji v turščici, a v pšenici in beli moki je bil ta teden srednji, vendar nekoliko večji nego v predzadnjem tednu. Promet v ovsu in ječmenu je bil slab.

— Vinska tigatev v Hercegovini je kvantitativno za 20 odst. slabša od lanske, a je zato kvalitativno za 20 odst. boljše. Računa se, da bo letos precej višja tudi preko 13 stopinj alkohola. Grozdje, so v glavnem kupovali domači vinarji, nekaj ga je pa šlo tudi v druge pokrajne države, zlasti v Slovenijo. Cena je bila 3—3.50 Din kg. Na hercegovinskem tržišču ni znatnejših sprememb, vendar se obeta skok cen, ker se razne firme iz Hrvatske, Vojvodine in Slovenije že zanimajo za nova vina. Lanska vina se trgujejo po 6.50—7.50 Din za liter na debelo. Tudi novo vino se že kupuje, in sicer ga kupujejo domače mostarske firme od kmetov. Nekatere partije so bile prodane po 5.50 Din. Podoba je, da je tržišče letos dokaj živahnije, kakor je bilo lani.

— Regulacija Tise. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je dovolilo nabavo raznih strojev za regulacijo Tise in sicer iz kreditne, ki je v znesku 25 milijonov Din za to odobren.

— Češkoslovaški hmelski promet. V včerajšnjem članku pod tem naslovom se je vrnilo nekaj tiskovnih pogreškov. Tako se glasi enkrat praven mesto prazen. Dotični stavek se mora torej glasil: Da se v naših pivovarnah ne uporablja izključno le naš domači hmeli, ima svoj vzrok deloma v prazni domnevi, da se jugoslovanski hmeli sam ne da uporabljati v pivovarnah itd. Druge pogreške je mogoč čitatel sam popraviti.

— Zlate bilance v Avstriji bodo po vseh z Dunaja uvedene s početkom leta 1925. Vlada namerava načrt o urediti zlatih bilance predložiti v mesecu oktobru. Bilansiranje za l. 1924. se bo izvedlo še v papirnatih kronah.

— Fuzijoniranje manjših avstrijskih bank. Avstrijska finančna kriza močno pospešuje prizadevanja za fuzijoniranje

manjših bank. Pogajanja za to se vrše že med Truge in Avstrijsko hipotekarno banko, kateri bi se mogli spojiti s Kompassbanko. Istotako nameravata Avstrijska banka in Merkantilna banka ali fuzijo ali pa oslon na večje zavode. Obena industrijska banka se želi združiti z Britsko-avstrijsko banko.

— Dobava. V pisarni 16. artiljerijskega polka v Ljubljani se bo vršila dne 27. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave riža, makaron, ješprenjeka, fižola, domače svinjske masti in jedilnega olja. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Sport

DANAŠNJE PRIREDITVE V LJUBLJANI.

V programu današnjih sportnih prireditev je zastopan edino nogomet. V prvenstvenih tekmah se sestaneta danes ob 9 dopoldne na igrišču Primorja najprej Ljublj. akademski SK. in Korotan iz Kranja, nato ob 13.45 istotako na igrišču Primorja rezervi Ilirije in Primorja ter končno ob 15.30 prvi moštvi Ilirije in Primorja. Prvenstvena tekma Hermes : Rapid se vrši v Mariboru.

Srečanje ogorčenih rivalov Ilirije in Primorja stoji pač v ospredju zanimanja in se smatra — upravičeno ali neupravičeno — za derby ljubljanske nogometne sezone. Po formi na papirju so boljši izgleadi za zmago pač na strani Ilirije, ki nastopi izvrstnejši enega ali največ dveh igralcev s kompletnim I. moštvom. Kakor Jadran in Hermes pa bo gotovo tudi Primorje skušalo zmago dosejati na drugi strani. Vsi igrači bodo v celoti pripravljeni, da vsako ceno otežkočijo, doseči čim boljši izid in po možnosti celo zmagati, kar presenečenja tudi v sportu niso nikdar izključena. Igro bo vodil sodnik Kramaršič. V tekmi rezervnih moštvo so izgleadi za zmagovit rezultat morda še odločnejši na strani tehnično in tudi taktično jako dobre mlade rezerve Ilirije. V koliko more izravnati te prednosti fizična premoč rezervne Primorja, bo pokazala igra.

Lask igra danes svojo prvo tekmo v jesenski sezoni. Nekateri dalmatinski dijaki so njegovo moštvo znatno ojačali, tako da mu je zmaga nad Korotanom precej sigurna. Tekma je žal določena po nepotrebnem, na prerano uro in bo gotovo le slabo posečena.

Med sportne prireditve se more prilesti še tekma Ilirija old boys : Sokol I., ki se vrši ob 11. na igrišču Ilirije v korist sokolskega doma na Taboru. Na obeh straneh igrajo skoro izključno renomirani igralci, ki so še nedavno stalno tekmovali za naše najbolje klube. Posamezniki, ki bodo kompletirali moštvo nekdanjih mojstrov nogometa, bodo pač prinesli v igro kako »neobičajno« potezo ali sceno, kar pa bo publiki, ki najbrže ne bo sestojala samo iz sportnih krogov, le dobrodošlo.

S. K. Ilirija. Za današnji prvenstveni tekmi s Primorjem se zbereta moštvi v klubovi garderobi (na igrišču Ilirije) in sicer rezerva ob 13. uri in I. moštvo ob 14. uri, se takoj preoblečeta ter odpeljeta na igrišče Primorja ob 13.30, odzioroma ob 14.30. Juniorsko moštvo, ki je dobilo mladinski pokal LNP, se poziva v garderobo ob 13. uri, v svrhu fotografiranja. — Odbor.

Novinarji pri sejah JNS. Upravni odbor JNS je sklenil, da smejo sportni poročevalci listov prisostvovati sejam odborov saveza. Ta prav umestni sklep bo le v korist večjega sodelovanja sportnih organizacij in časopisja. Pri nas pa so v neki sportni organizaciji nedavno še debatirali, ali spadajo sportni poročevalci pri prireditvah med občinstvo ali naj se jim dovolj, da smejo prisostvovati sportnim prireditvam na onem prostoru, kjer najlažje izvršujejo svojo službo.

Službene objave LNP. (Iz seje uprav. odbora z dne 18. oktobra.) Na dopis sekcije nogom. sodnikov LNP z dne 8. oktobra t. l. se odgovori pismeno. I. S. S. K. Maribor se sporoča, z ozirom na njegovo prošnjo z dne 13. oktobra, da se igralec Tusin ne more verificirati za takojšen nastop, ker bi to pomenilo kršenje § 10. splošnega pravilnika. S. K. Slaviji, Udmat, se sporoča z ozirom na njen dopis z dne 14. oktobra, da LNP ni prejel nikakega protesta proti verifikaciji tekne Slovan : Slavija. V ostalem je zadeva v zmislu § 25 spl. pr. zastarela. Tozadevno opozarjamo klube, da se ravnojo točno po citiranem paragrafu. S. K. Hermes se na njegov dopis z dne 15. oktobra odgovori pismeno. — Tajnik I.

Ilirija : Primorje. Pri današnji prvenstveni tekmi nastopita kluba najbrže v nastopni postavi: Ilirija: Miklavčič-Pogačar, Beltram-Hus, Gabe, Lado-Zupančič I. Kos, Milan, Oman, Vidmarje. Primorje: Jančigaj-Ternovic, Vidic-Slamič, Birs, Erman J.-Žargaj St., Erman A., Balinc, Camernik, Bervar. Pri Iliriji manjka Inke, ki je še vedno blesiran, Primorje pa je brez svojih najboljših krilcev Vrančiča, ki je bolan, in Vidša, ki je blesiran.

Primorje II. : S. K. Svoboda. Danes ob 11. dopoldne nastopijo juniorji Primorja proti Svobodi in ne, kakor smo včeraj javili, proti juniorjem Ilirije.

Zagrebška avtomobilska razstava

Za našo mlado agrarno državo vsakakor zanimivost, ki je ni prezreti. Avtomobilske razstave se prireajo v državah z obširno lastno avtomobilsko industrijo in z visoko razvitim avtomobilskim sportom in avtomobilskim prometom, poskus kakor zagrebški so pa redkejši. Nedvomno tvori ravno zagrebška razstava zanimiv poizkus, opozoriti na važnost avtomobilskega prometa v državi, kjer se vse naše gospodarsko življenje šele ustanavlja in lepo razvija in kjer naj bi zaenkrat vrzeli železniški prometni zvez izpolnil avto. Današnji moderni čas stavlja za predpogoj hitro možnost obhajevanja in prevoza, avtomobil pa tvori ono prometno sredstvo, ki ga je mogoče vpeljati povsod z uspehom in ki je v stanu izpolniti gornjo zahtevo.

Zagreb tvori danes važno središče našega gospodarskega življenja in zato je razumljivo, da se je razstava priredila ravno v Zagrebu. Ne zdi se nam pa posrečena prireditve razstave na jesen, ko je čas za nakup avtomobilov neugoden in razstavljalci, ki ogromno žrtvujejo s tako razstavo, ne pridejo na svoj račun. Utemeljevanje, da se vrše vse avtomobilske razstave na jesen, je zgrešeno, ker je treba ločiti med onimi razstavami, ki se prireajo v velikih avtomobilskih centrih in imajo naloge, da pokažejo trgovini nove modele bodoče produkcije in omogočijo tako trgovini že jeseni sklepe in nakupe za bodoče leto; zagrebška razstava pa je imela namen, da trgovina opozori interesente na svoje izdelke, ter je iskala razstava sama predvsem direktnih kupcev, ki so pa na jesen redki. Disgustirati razstavljalca s slabo uspejo prvo razstavo pa pomenja pokopati razstavno idejo že v začetku.

Razstava sama je nudila mnogo zanimivosti ter je bila za zgoraj označeni značaj prav dobro založena. Zastopane so bila ameriška, avstrijska, belgijska, češkoslovaška, francoska, italijanska in nemška avtomobilska industrija.

Karakteristika ameriške avtomobilne industrije so ceneni serijski avtomobili, katerim vsem prednjači Ford z osebnim in lahkim tovornim vozom. Malenkostno dražji so Chevroleti, ki so znani izborni vozovi za bregovit teren, dočim so luksurijsni Buickovi avtomobili sorazmerno neverjetno ceneni. Toda amerikanizma ne skrijejo; kljub krasnim karoserijam je njih glavni znak stiskana ploščevina.

Baš nasprotni Amerikancem v ceni in izdelavi so Nemci z Mercedesom, kojih eden je najnovejšega sistema s kompresorjem, ki je bil na vsej razstavi pač tehnično najinteresantnejši voz. Znano je, da je ravno ta model dosegel letos največ vspehov. Adler, Benz in NAG so bili daljni zastopniki nemške industrije, dasi zadnji ni baš dostojno zastopal kvalitativne višine. Vsi nemški avtomobili

pa so še danes grajeni z onimi karoserijami, ki jih je svojedčasno znani angleški »The Autocar« označil, da predstavljajo ves oni tipični agresivni duh Nemčije...

Nemškimi polnovredni v kvaliteti so sloviti belgijski Minerva-avtomobili, ki se blivati na razstavi edini s Knightovimi motorji. Minerva je menda edina tovarna, ki veruje v bodočnost brezventilnih motorjev in izdeluje momentano samo te visoko kvalitetne avtomobile.

Italijani so prednjačili s svojimi, pri nas izborno preizkušenimi Fiat, osobito z malo tipo 501, dasi so pokazali tudi prvostvni šest-cilindrski avto, ki je krasno izdelan. Znana tvornica Itala je razstavila le male, štirisežne, a prav simpatične tipe, dočim je slovita Lancia bila zastopana le z malim zelo problematičnim vozom. Vse kaj drugega je bil mali voz najnovejšega italijanske kvalitativne tvornice O. M., ki je predstavljaval prav poseben tip malih voz. Ostali italijanski vozovi niso vzbujali pozornosti. Francoska industrija je imela glavnega reprezentanta v svojem nacionalnem »Fordu«, Citroen-u, ki je razstavil svoje serijske avtomobile, ki so baje že dobro vpeljani tudi v Beogradu. Citroen je znan po svojem prvenstvu v prevozu preko Saharske puščave in v poskusu, povzpeti se z njim na Mont-Blanc, kar se pa še ni posrečilo. Berliet, Ariès, Solmsen in Delahaye niso mogli predstavljati izbor tega, kar ravno v teh dneh kažejo Francozi v svojem Salonu.

Avstriji so imeli na razstavi znane modele Daimlerja in Steyra ter Graf & Stift, s krasno izdelano veliko in malo tipo. Tudi Čehi niso pravega razstavili. Laurin & Klement, njih najstarejša nacionalna tovarna se ne gane a svojih prvotnih modelov, le v šest cilindrski tip so razstavili voz, ki naj bi ga posplošili in ki je pokazal veliko zmoglost tovarne. Tatra, nekdanji Nessesdorfer, je izstavila silno nesrečno malo tipo, dasi so njeni veliki vozovi boljše renomirani. A »Praga« je sploh manjkala.

V motociklih so prednjačili znani angleški BSA in ameriški Indiani s prav lepimi modeli.

To bi bil kratek pregled razstave. Sistem v njej ni bilo, ker so izstavile padle one tvornice, ki so alj tu zastopane, alj pa ki imajo direkten interes na kupčiji z našimi kraji. Vendar pa zasluži prireditve vso pozornost ter bi, prirejena o pravem času, gotovo zainteresirala industrijo in gotovo privedla tudi številnejše kupce kakor takrat. Prezreti pa se ne bi smelo tovornih in vseh ostalih, za naše prilike v pošter prihajajočih avtomobilov; dobro bi bilo, da vodstvo razstave samo opozori interesirane tvornice, kateri vozovi so za nas najbolj praktični in poljubni.

J. G.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brosarič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Novo obleko

Imate, ako daste pomeno kemično čistiti in barvati v I. kemični čistilnici in barvarji JOS. REICH Poljanski nasip št. 4 Podružnica: Selenburgova ul. 3 1302a I

Iščemo bukovo gozd

pripraven za produkciranje oglja. V poštev pridejo le objekti v velikosti preko 100 hektarov. Eventualno se gozd tudi kupi. — Direktne poudbe z natančnimi podatki na »Carbofag«, d. d., Zagreb, p. p. 74. Posredovalci izključeni.

Edine prave »Gosler« čevlje in lovske čevlje dobite le v novo urejeni trgovini in delavnici

J. BELAJER 1863 LJUBLJANA Turjaški trg (Breg) 1. Istotako se izdelujejo vseh vrst čevlji po meri in vse vrste tržnih čevljev. Trgovci popusti! Cene solidne! Posredstva ločena!

Za obnovitev nad 100 let obstoječega in svetovno znanega podjetja s milijonskim obratom se sprejme

družbenik

neupogljivega značaja z vlogo 250.000 dinarjev. Ponudbe pod »Medsebojna odkritosrčnost« na upravo »JUTRA«.

Centralna banka za trgovino, obrt in industrijo

d. d. Zagreb, Jelacicev trg 4 (lastna palača) Delniška glavnica Din 80.000.000—

Brzjavlj: CETROBANKA Telefon: Devizni odio: 3-07, 10-78, 13-83. Nočna služba: 7-78. Menjalnica: 5-56. Hišna centrala: 2-85, 7-13, 7-06, 11-94 in 12-23.

Podružnice: Brod n/S., Djakovro, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad, Požega, Ruma, Varaždin in Veliko Trgoviste.

Afilijirani zavodi v vseh večjih trgovskih središčih Jugoslavije. Direktne zveze s prvostvornimi bankami v vsaj Evropi in Ameriki.

EVGEN LOVŠIN

„RUDE IN KOVINE“

LJUBLJANA, Miklošičeva ulica št. 15. Telefon št. 727. Brzjavlj: Rude Zagreb: Preradovičeva ulica št. 23. - Telefon 26-80. Beograd: Jovan T. Marković, Karadjordjeva ulica, palača „Bristol“. Telefon št. 668.

Cink, svinec, kositer, baker, svinčena pločevina, cinkova in pocinkana pločevina Cinkarne d. d., Celje, žveplenokisla glina, katran itd.

Kupujemo po najvišjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinske ostanke itd.

Mali oglasi

Vsaka beseda 60 par

Za "Dopisovanje" in "Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 60 par za "Dopisovanje" in "Ženitve" se računata vsaka beseda 1 Din. — Priročnik se je mali oglas, ki se glasi v naprej. Plaša se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priloženo znakom, na odgovor ter manipulacijska pristojbina 2 Din.

Obiti

Slike za legitimacije
Izdaje najhitreje fotograf
Hugon Hübner, Ljubljana,
Valvasorjev trg. 1947

MODNI SALON

IVANKA STEGNAR
Ljubljana, Rimska cesta 10
Priporoča svojo salonsko in
modernejših damskih klubov.
— Popravila najceneje. 1965

Cvetličarna

Viktor Bajt
Ljubljana, Selenburgova ul.
št. 6 — naznanja, da ima
veliko izbire umetnih, žan-
rskih vencev in aranžmajev,
žalnih travkov ter črep-paj-
čolana v vseh barvah. Sveče
publične in žalne, vence
ter aranžmaje-topke, kakor
tudi sveče cvetlice vedno v
saloni. Cene solidne tudi na
drobno. 21523

Rezanje drv

z motorno žago po 15 Din
na m. Ludovik I ter 314.
Frisovec (za belgijsko vo-
jašnico). 20131

Pozor, čevljarji!

Za stopno obhajanje luknji
na gumbih pri gornjih delih
(Knoplöcher), se priporoča
čevljarja Maber & drug v
Ljubljani, na Mirju št. 2.
21911

Sivilja

dobro izurjena za obleke in
perilo, sprejme delo na dom
ali pa pride tudi v hišo. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
22091

O bankah & borzi

pouči Granichstaedten-Jam-
nikova knjižnica. Praktična,
lahkomišljiva. Cena s pošti-
cino 20 Din. Denar vnaprej.
Jamnik, agarni biro, Ljub-
ljana, Selenburgova ul. 7/1.
22111

Agrarni biro

dipl. agr. A. JAMNIK.
Ljubljana, Selenburgova 7/1
— nasprotni glavne pošte.
— Strokovni nasveti, preskrbo-
vanje vseh kmet. potrebščin.
pomoč in posredovanje pri
vseživljanju. — Turbine na
veter, brzoaprtilne naprave,
motorji, žitocistilni in drugi
stroji. Priprave za varno in
lahko nakladanje sodev, kro-
vila, kemikalije, sredstva za
osuševanje kleti in stanovanj
itd. — Vprašanjem za stroko-
vne odgovore je priložiti
22 Din (8 litr), kadar želi po-
stati. Agr. biroja kaj kupiti,
vprašaj prikladi za odgovor
2 Din. 21973

Prireditve

Kavarna „Jadrano“
Turjaški trg št. 6
— vsak večer damski koncert.
22072

Mestna Orjuna Moste

sklepi za turek 21. oktobra
klavski sestanki ob pol 8.
svetbi pri „Prosenku“. Za
člane strogo obvezno. Odber.
2207

Pouk

Visokošollec
prezame instrukcijo za sta-
novanje, event. hrano. —
Ponudbe pod „Koroški Slo-
venec“ na upravo „Jutra“.
21993

Angleščina in klavir

poučuje gospodična po zelo
uspešni metodi in niki ceni.
Naslov pove uprava „Jutra“.
21887

V nemščini

daje poceni strojno gospo-
dično pouk, kakor tudi v
vseh predmetih ljudske šole.
Naslov pove uprava „Jutra“.
21885

Državno koncesijonirano za- sebnostno učilišče za strojenjske

Učna ura 6 Din. G. Petič,
Ljubljana, Rimska cesta 17.
L. nadstropje. 22182

Poučuje se klavir

po najboljši metodi in zmer-
ni ceni. Naslov pove uprava
„Jutra“. 22163

Službe

(dobe)

Krznarske pomočnice

3, za konfekcijsko delo
dobro izvečane in za to
pospešeno sprejme konfekcijs-
sko tovarna Derenda & Cie.
v Ljubljani. Osebnostne ponu-
be na pisarno Emonska cesta
št. 8. 1981

Kontoristinja

privatna moč, večja slo-
v. in neuk. Kor. — J. J. J.
stenočarije, se išče s 1. no-
vembrom 1924. za Zagreb
Ponudbe na: „Tovarna vli-
gale“, Ruše. 22088

Krojaškega učenca

poštenih staršev, sprejme A.
Legiša, Gledališka ul. 3.
22083

Izurjeno likarico

sprejme takoj trdnika E.
Kocbek v Kranju. 22054

Čevljarški mojster

dobro prirojenalec, se takoj
sprejme v službo. — Naslov
pove uprava „Jutra“. 22039

Čevljarške pomočnice

dobro izvečane, sprejme
Jadransko-Posavsko čevljar-
ska družba s o. z. v Kranju.
Slovenija. 21265

Čevljarški pomočnik

za hitra dela, se sprejme.
Franc Starič, Ulica na grad
št. 7. 22185

Brivski pomočnik

mlajša, dobra moč, se sprej-
me takoj. Hrana in stanova-
vanje v hiši. Kreutz, brivce,
Sevalca ob Savi. 22192

Izurjena pletilja

za nogavice, se sprejme. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
22198

Služkinja

se išče k majhni boljši dru-
žini na delu za takoj. —
Plača po dogovoru. Naslov v
upravi „Jutra“. 22150

Kovaškega vajenca

močnega, sprejme s Wester-
mayer, Celje, Kocanova ul. 11
22152

Učenka za trgovino

z mehaniz. blagom, ne izpod
15 let, krepko, zdravo, iz
pošteno hiše, s primerno
šolsko izobrazbo, sprejme
Boris Cerne, Gorje pri Bledu
— Ostalo po dogovoru 22151

Mizarški pomočnik

izvečan za mehko pohištvo,
se sprejme. — Baumgartner,
mizarstvo, Tebarje, p. Store
pri Celju. 22160

Samostojna gospa

zmožna srbohrvaščine, nem-
ščine in nekoliko slovenščine
želi mesto gospodične k sa-
mostojnemu gospodu. — Po-
nude pod „Dobra gospodi-
nja 11218“ na upr. „Jutra“
22116

Več čevljar, pomočnikov

za zbita in tečana dela,
sprejme takoj Peter Gregor,
Maribor, Pod mostom št. 27
22145

Učenca

močnega in pridnega, s do-
brimi sprječali mehanike
šole, sprejme E. Resman,
trg. mehanika blaga, Stojni,
Pij. Hrana in stanovanje v
hiši. 22141

Učenka

iz boljših rodbin, sprejme v
modno trgovino A. Šinkovec
nasl. K. Soes. 22140

Kuharica

dobra, samostojna, vesna in
poštena, dobi dobro mesto.
Plača dobra. Mala družina.
Predprijem dolgotrajne sprič-
vala. Služba na delu. —
Ponudbe za čimprejšnji na-
stop na naslov: Maca Jakli,
Krmelj, št. Janž, Dolenjsko,
21979

Rudniški obratovodja

z nizio rudarsko šolo, dobi
takoj dobro stalno službo.
Ponudbe: a upravo „Jutra“
pod „Obratovodja“. 22064

Boljša deklet

23-30 let staro, zdravo in
močno, ki zna kuhati in vsa
hišna opravila, se išče. —
Ponudbe za fotografijo in ev-
sprječali je poslati na na-
slov: Marija Milosavljevič,
Zemur, Dubrovačka br. 16.
22180

Mesta varuhinje

(vzgojiteljice) otrok, išče
gospodična pri boljši rodbini
za čez dan. — Ponudbe pod
šifro „Nastop takoj 11084“
na upravo „Jutra“. 22181

Plačilna natakarija

starejša in zanesljiva moč,
išče mesto v boljši restavraci-
ji ali kavarni v mestu. —
Dopise na upravo „Jutra“
pod „Zanesljiva 11254“
22193

Kot sobarica

išče mesto pri boljši družini
čisto zdravo, boljša deklet
z dežele, ki razume tudi nekaj
kuhati. Ponudbe pod „Dobro
deklet“ do 4. novembra na
upravo „Jutra“. 22238

Korespondentinja

zmožna slovenščine in nem-
ščine, deloma srbohrvaščine,
stenočarije in strojenjske
delovne prakse, išče službo.
Cenjene ponudbe prosil pod
„Ljubljana“ na upr. „Jutra“
22021

Lesni strokovnjak

vešč manipulacij, računalna
ter izkušen v vodstvu parne
žage, želi mesto. — Ponudbe
pod „Prva moč 11225“ na
upravo „Jutra“. 22166

Prodajalka

pridna in poštena, s triletno
praksco v trgovini, išče mesto,
tudi na delu. Nastopi lahko
takoj. Naslov pove uprava
„Jutra“. 22142

Absolvent trg. šole

s imeseno prakso, vešč vseh
kontorskih poslov, želi mesto
pri kakem večjem podjetju.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod značko „Vesten 11257“
22234

Državni uradnik

išče službo v popoldninskih
urah pri kakem trgovcu —
najraje v lesni stroki. —
Ponudbe na upravo „Jutra“
po „Točen 11205“. 22250

Kmetijski sin

poročen, želi kot oskrbnik
vstopiti v službo. Izvečan je
v poljedelstvu in vino-
gradništvu. Franjo Cehner,
Škole 68, pošta Pragersko.
22118

Kot gospodinja

želi vstopiti v dova srednjih
let k boljši družini, dobro
situlnarnemu starejšemu gos-
podu ali pa na posestvo. —
Gre samo na delo. Ponudbe
pod „Varčna gospodinja“ na
upravo „Jutra“. 22177

Izkušen strojnik

in turbinski paznik izvečan
splošnega ključavničarstva in
elektr. napeljav, vešč sloven-
ščine in nemščine, želi pre-
meniti mesto takoj ali po-
sebeje. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod šifro „Faznik“.
22139

Gospodična

izkušena šivilja, želi službo
pri šivilji ali pa pri boljši
družini kot varuhinja otrok.
Naslov v podružnici „Jutra“
v Mariboru pod „Pošta in
zanesljivost“. 22254

Gospodična z dežele

ki zna tudi šivati, želi pri-
merne službo v boljši hiši.
Ponudbe pod „Zanesljiva“ na
podružnico „Jutra“ v Marib-
oru. 22253

Trgovski potnik

resna in strokovna moč, želi
službo v premenit. Ponudbe
pod „Dobra in stalna služ-
ba“ na upravo lista. 22147

Krojaški pomočnik

boljša moč, vešč nekoliko
damškega dela, išče molstra
pri katerem bi se istega
bolje priučil. — Dopise pod
„Krojaški pomočnik“ na upr.
„Jutra“. 22242

Prodajam

Zaradi opusta trgovine
v manufakturno-modni tr-
govini JOS. BEDRAC, Ljub-
ljana, Aleksandrova cesta 12
prodaja, dokler traja zaloga,
vse blago po vsaki sprej-
mli ceni. 21911

Naznanilo!

Večja množina raznih otrok-
skih in igračnih vseh vrst
(ostankov posameznih vzor-
cev) tovarne „Tribuna“, se
po znani nižji ceni proda
v Ljubljani, Karlovska ul.
št. 4. 1933

Razno pohištvo

dobro ohranjeno, se proda
na Emonske cesti št. 4 (dvo-
rišče). 22045

Perje

kokoške, gosje in gozji puh
ter različne vrste perja, v go-
stinstvo, za kmetijske potre-
be E. Vajda, Čakovce. 1883

Damsko kolo

se po nizki ceni proda. —
Naslov pove uprava „Jutra“
22112

Deže od masti

in železna peč na nanašanje,
se proda. Vprašati je v go-
stinstvo „6“ na Dunajski cesti
st. 11. 22062

Redka prilika!

Proda se 16 m dolga, skoraj
nova, z opako krita baraka,
ki se lahko prestavi in je
porabna za stanovanje. Cena
zelo nizka. — Proda se tudi
dobro ohranjena železna bla-
gajna št. 1. — Naslov pove
uprava „Jutra“. 22013

Ilustrierte Geschichte des Weltkrieges 1914.

novoročeno, 3 dele, se zelo
ugodno prodajo. Naslov pove
uprava „Jutra“. 21948

«Excella»

šivalni stroji, najboljši
in najcenejši za rodbinsko
čevljarstvo in krojaško obrt.
10letno jamstvo, v slučaju
poprave pridev na dom. —
Oglejte si zalogo pri M. R.
Pivsel v Preski pri Medvo-
dah. 22184

Dvoje železnih peči

in velika železna blagajna,
v popolnoma dobrem stanju,
se poceni proda. — Naslov
pove uprava „Jutra“. 22176

Kolo

dobro ohranjeno, se kupi. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
22169

Dva telefonska aparata

in 2 železni peči, poceni na-
prodani na Aleksandrovi cesti
št. 15. 22167

Pohištvo

Dve spalni opravi iz hrasto-
vega lesa, prvotno in so-
dšno izdelani, se po zelo
nizki ceni prodajo. Naroči-
la, popravila in čiščenje vse
vrste pohištva sprejema Jo-
sef Bajda, Sp. šiška, Solska
ulica 1. 22195

Oglje bukovo

dobro izgano, 4 Din 125 pro-
dam. Naslov pove uprava.
22261

Ugodno se proda

še nova ne montirana most-
na tehnika. Kje pove upra-
va lista. 22092

Žaketna obleka

popolnoma nova, iz najbolj-
šega blaga, moderno nare-
jena, za večjo osebo, se zelo
ugodno proda. Naslov v upr.
„Jutra“. 22188

Nova otomana

se po nizki ceni proda. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
22092

Železna peč

dobro ohranjena, se poceni
prodaja. Naslov pove uprava
„Jutra“. 22063

Fotokamera

10 x 15, dvojni anastigmat
(dvojni izveček) s potreb-
ščinami, prodam za 1650 Din
Naslov pove uprava „Jutra“.
22135

Kuhinjska oprava

in kompletna postelja, po-
ceni napreda. Vse še skoro
nova. — Naslov pove uprava
„Jutra“. 22147

Lepa nagrobna svetilka

120 cm visoka, napreda. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
22125

Trboveljski premog

in drva, prodaja Ivana Treč,
Cesta na gorenski kolodvor
št. 6. 22196

Sokolski in orjunaški kroj

oba nova, prodam. Naslov v
upravi „Jutra“. 22255

Otroška postelja

bela in železna zložljiva ter
moško kolo, se proda. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
22258

Odeje

velike 145 x 206, dobro pre-
stite, iz močnega rosnatega
kamnika s fino pavlo po
220 Din, fini flanel porhan
po 14 Din in razne ostanki
po skore polovinski ceni raz-
pošilja po pošti Tekstilbazar
v Ljubljani, Krekov trg.
Zabavajte novi cenik. 22211

Steklenice

kozarce in vrčke za gostilno
ter posode čevlje in obleke,
se proda v Strelški ulici 5,
desno. Vprašati od 10.—12.
ura. 22217

Kolo

skoro popolnoma novo, znam-
ka „Stirya“, prodam za
1500 Din. Istočasno se proda
fotografirani aparat 9 x 12 cm
z dobro optiko in vsemi po-
trebnostmi za 600 Din. —
Ponudbe pod „Dobro blago“
na upravo „Jutra“. 22244

Ameriške in druge inozemske zadeve

ureja dr. Ivan CERNE
Gospodarska pisarna,
Ljubljana, Mlačičeva 6/1
21137

Kupim

Suhe gobe, brinjevo olje
in ribež kupuje po najvišji
ceni ter prosi za po-
vsorjene ponudbe trdnika Fr.
Sirc, Kranj. 1117

Deteljino seme, fižol in gobe kupuje

Sever & Komp.
Ljubljana
Wolfova ul. 12
22218

Polhove

in vse druge kmetijske
kupače skoli celo leto v vsa-
ki množini D. Zdravci, v re-
unjia v Ljubljani, Sv. Flo-
rijana ulica 9. 1903

Suhe gobe (jurčke)

kupim vsako množino. —
Ponudbe z vzorcem in na-
vedbo cene na naslov: L.
Paculji, Gorica, Italija.
22106

Konj (dirkač)
6 let star, za katerega se
jamči, da je brez vsakega
pogreška, uporaben tudi za
težko vožnjo, se z elegantnim
„Buggi“ vozom proda.
— (Slika na razpolago.)
Najbolj pove uprava „Jutra“
21439

Razno

Vsakovrstne vožnje
preseljevanje, kurivo in drugo
prezame in oskrbi naj-
hitreje in po solidnih cenah
Komar Lojze, Krakovska ul.
št. 13. 20821

Damske cilindroblike
moderne, dole v filcu, bar-
vne in druge, raznih barv.
Cena barunastim od 300
Din, file od 160 Din naprej.
Modistka M. Horvat, Ljub-
ljana, Stari trg 21. 1908

Pozor!
Vsem naznanjam, da odpiram
v nedeljo 1. XI. na novo
urejeno gostilno v Medvodah
preje pri Kolenču ter se pri-
poroča F. Tome. 22101

Velika izbira klobukov
kakor vseh vrst potrebščin
za modistinje tudi po naj-
nižjih cenah modni salon
Stučič-Maske v Ljubljani.
Popravila se takoj izvrše.
22099

Trboveljski premog
in drva dobavljajo najceneje
in dostavljajo na dom v vsa-
ki množini Vinko Krže,
Trnovski pristan št. 12.
19814

Največje vrtnarsko
podjetje v Jugoslaviji
„Vrt“, Ljubljana in drugod,
družba s o. z., Maribor.
Največji izbor raznovrstnih
plemenitih sadnih (ce-
rov) v najpogostejših vr-
stah in v vseh oblikah.
— Plemenite vinske trte na
ameriških podlogah, ka-
kor tudi cepe in podloge istih
— Seme zelenjave, cvetja in
gospodarskih rastlin. Cvetje
v loncih in razno ukrašeno
grmovje in drevo imamo
celo leto. Zahtevajte cenik!
21044

Pohišstvo
Kdor si želi nabaviti krasno
in trpežno pohišstvo po zelo
ugodnih cenah, naj se oglasi
pri Matiji Andovici, Vidov-
danska cesta 6 (nasproti bi-
ralnice). 22031

Društva, korporacije
trgovci, obrtniki in zaseb-
niki se opozarjajo na trdiko
„Posredovalec“ v Ljubljani,
Sv. Petra cesta 23, ki pre-
vaja spise in korespondenco
v razne jezike, jih spisuje,
prepisuje in obavlja ekope-
dije; dalje hrani družtve-
ne in privatne arhive, vred-
nostne papirje, dragocenosti,
kavčije in dokumente. Vno-
včuje denarne terjatve ter iz-
vršuje tozadevne opombe.
22174

Vstopnice
k raznovrstnim prireditvam
vam zanesljivo preskrbi
„Posredovalec“ v Ljubljani,
Sv. Petra cesta 23. 22173

Trgovcem
in gospodarskim krogom se
vaje, d. z. o. z. v Ljubljani,
priporoča trdiko „Posre-
do-Sv. Petra cesta 23, ki pod
najsolidnejšimi pogoji oba-
vlja trgovsko agencijo in ko-
misijsko trgovino. 22172

Razne naslove
Preskrbuje in daje „Posre-
dovalec“ v Ljubljani, Sv.
Petra cesta 23. 22170

Stare tanke nogavice
se sprejemajo po zelo nizki
ceni v popravilo. M. Strban,
Poljanska cesta 6, I. nadst.
22124

Delikatesna trgovina
na novo ustanovljena — se
cepljenemu občinstvu pripo-
roča. Cene nizke, postrežba
solidna. Fran Kos, Židovska
ulica. 19120

Preizkušene kroje
najmoderneje, po meri iz-
deluje in razpošilja od mini-
strstva za trgovino in obrt
koče. Krojna šola v Ljub-
ljani, Židovska ulica št. 6.
— Tekstili za prikrivanje
moških in ženskih oblik.
22247

Značaj
Grafotlačna, strogo znan-
stvena ocena rokopisa.
15 vrstic s črtilom pisane,
neprebrljive pisave. — Slika
značaja 30 Din. Strogo di-
skretno. Na upravo „Jutra“
pod „Grafotlač“. 22126

Vsako soboto
in nedeljo se dobe dobre
kravate in jetrne klobase ter
oristna dolčenjska in štajer-
ska vina v znani gostilni
Turkovi, Streliška ulica 22.
Istotam se sprejemajo tudi
abonenti na hrano. 22206

Zahtevajte
v kavarnah, javnih
lokalih, gostilnah in
brivnicah
„JUTRO“

Dr. Matija Ambrožič

ne ordinira
do srede decembra t. l.

TVRDKA Galanterija
LUD. DOLENC

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8
(nasproti hotela „Lloyd“)

toplo priporoča svojo novo zalogo
umivalnih gob, umivač, kolinske vode,
parfumov, modnih lasnih obročkov,
špon, glavnikov, svilenih robčkov in
vseh v galanterijo spadajočih pred-
metov. 5117a II

Igrače - Modni predmeti - Perilo za moške - Nogavice.
Nizke cene Vas presenetijo!

Novosti

za damske plašče in jopice
Sealskin, pliš, astrahan in krimer priporoča
v veliki izbiri tvrdka 5064 a

A. E. SKABERNE

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

Galoše pnevmatike in druge gumi-
jeve predmete sprejema v
popravilo tvrdka
Viktor Bohinec (Continental)
Dunajska cesta 21. 5064a

Perhavec & Valjak

tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov
v Mariboru, Meljska cesta 3
Priporoča za nastopajočo jesensko dobo zlasti svojo
veliko zalogo izbornega vermuta, ki je pripo-
ročljiv zlasti rekonvalescentom in je splošno davno
znano krepijo kakor tudi zdravilno sredstvo proti raz-
ličnim notranjim boleznim.
5292-a

LOYCI!

Prvovrstne lovske puške, municija, lovske
potrebščine, najcenejša strokovna delavnica
za popravila, naprava novih kopit, montaža
daljnogledov, graviranje itd.

Tvrdka „SOLIDUM“, Ciril Jelenc
v KRANJU št. 1. 5028a

VELIKA
RAZSTAVA
IN RAZPRODAJA OLJNATIH SLIK

120 originalnih
umetnikov slovitih poljskih,
madžarskih, čeških, holandskih, fran-
coskih, nemških in drugih mojstrov.

Izjemno ugodne cene!

Ne zamudite prilike! Oglejte si krasno
zbirko slik v trgovini, oziroma na dvo-
rišču tvrdke za mobilije in dekoracije

ERNEST ZELENKA
MARIBOR, Solska ulica št. 5.

Žepne baterije,
baterije
za ročne svetiljke

različnih velikosti 5063a

Radio-baterije

od 15 do 120 voltov, z in brez vmesne razdelilne,
najboljše kakovosti, neprekinljive v gorljivosti,
dolgotrajnem delovanju in branljivosti, izdeluje
in razpošilja

„Hydra“, d. d.

tovarna za galvanične elemente

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 17

Telefon II/714. Zahtevajte cenik!

Zidne novosti d m kih kl bučev

priporoča 5257 a

modni salon **ANGELA PEKOLJ**
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12 (poleg opere)

Klobuki po naročilu od najpreprostejših
do najfinejših fasone. — Popravila in
moderniziranje.

Nizke cene! Postrežba točna!

PAVEL ŠIMENC

pokopališki vrtnar pri Sv. Križu
LJUBLJANA

priporoča cenjenemu občinstvu veliko zalogo,
lepih krizantem v raznih barvah, kakor tudi
velikocvetne krizanteme. Prevzema popravila
in popravilo grobov s cveticami. Se priporoča
za izdelovanje nagrobnih vencev, kakor tudi
prevzema različne aranžmane po zmernih cenah.
Naročila se sprejemajo tudi vsak dan na trgu
(prva stojnica poleg „Impexa“). 5267/a

ZIMSKA SEZONA

v zdravilišču

Rogaška Slatina

Najlepše in najmoderneje urejeno
zdravilišče kraljevine Srbov,
Hrvatov in Slovencev.

Svetovnoznani zdravilni vrelci:
„Tempel“, „Styria“, „Donat“.

Zdravljenje vseh že-
lodčnih in črevesnih bo-
lezni, srca, ledvic in jeter.

Cene zmerne. Največja udobnost.

Prometne zveze ugodne.

Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča **Rogaška Slatina**.

Pozor! Trgovina Ugodno!
z manufakturom in galanterijo
na prometni točki in najbolje vpeljana, v
Ljubljani, se zaradi družinskih razmer z in-
ventarjem vred zelo ugodno proda. — Ponudbe pod
„Ugodna prilika“ na upravo „JUTRA“. 5268a

Stroji za pletenje

malo rabljeni, skoro novi, izključno samo nemški
proizvodi v vseh širinah in finočah, dalje
Links-Links in Jakard stroji, okrogli,
stroji za pletenje kravat

po zelo nizki ceni so dospeli, igle in sestavni
deli vedno v zalogi pri tvrdki 5304a

ALFRED KOZMA
OSIJEK I., Zupanijska ulica 42.

Samozaposlovanje tehnične poslovanje za industrijo
strojev za pletenje **Felix LEDERER, Wien.**

Jesenske

književne novosti

Tiskovne zadruga v Ljubljani:

Dr. Iv. Tavčarja, Zbranih spisov V. zvez.
(Izba kongresa). Zgodovinski roman. Broš.
Din 84 —, v platno vezan Din 100 —, v
pol usnje vezan Din 105 —, post. Din 250,
ozit. Din 3 —.

Keramik Janko, Cyclamen. Roman. Broš.
Din 22 —, vez. Din 27 —, post. Din 125.
Budal And., Križev pot Petra Kaptlenika.
Povest. Broš. Din 17 —, vez. Din 22 —,
post. Din 125.

Anton Melik, Jugoslavija, I. del. Druga
prevelava in p. množica izdaja. — Broš.
Din 60 —, mehko vez. Din 75 —, post.
Din 2 —.

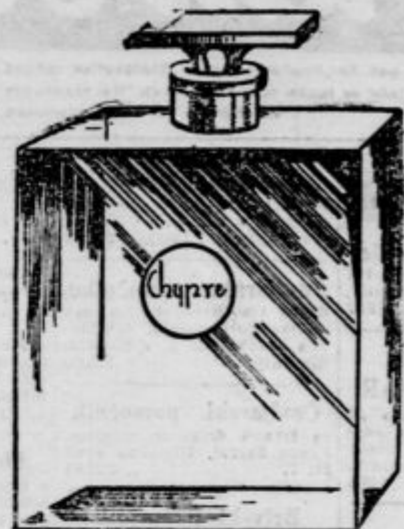
Svoboda-Govekar, Poslednji mož. Veselo-
igra v 3 dejanjih. Broš. Din 14 —, post.
Din — 75.

Pajnič, dr. Edv., Civilnopravni red. Broš.
Din 30 —, post. Din 1 —.

Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

Razpis božičnih nagrad.

300
daril
v
skupni
vrednosti
od
1.000.000
dinarjev

300
daril
v
skupni
vrednosti
od
1.000.000
dinarjev

NAGRADE:

1. 1 nov Torino Fiat-avto za 6 oseb.
2. 1 nov Torino Fiat-avto za 4 osebe.
3. 1 nova kompletna spalna soba s 2 posteljama iz črešnjevga lesa. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
4. 1 nova kompletna jedilna soba iz hrastovine. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
5. 1 nova kompletna pisalna soba iz hrastovine. Izdelek tvornice Bothe i Ehrman, Zagreb.
6. 1 nov Ehrbar klavir (salonski klavir).
7. 1 nova klubska garnitura iz usnja.
8. 1 novo motorno kolo 5 HP.
9. 1 nova velika perzijska preproga (Afganistan).
10. 1 nov pisalni stroj Underwood.
11. 2 nova damska urejena toaletna potna kovčega iz usnja.
12. 2 nova manjša motorna kolesa.
13. 2 nova Singer šivalna stroja.
14. 2 nova pianina.
15. 2 novi kompletni kuhinjski opravi.
16. 5 novih porcelanastih servisov, kompletnih, za 12 oseb.
17. 5 novih gramofonov, vsak z 10 najnovejšimi Shymmy ploščami.
18. 5 novih fotografskih aparatov.
19. 5 novih velikih kovčegov za potno prtljago.
20. 5 novih velikih medenih električnih lestencev.
21. 5 novih manjših perzijskih preprog (Shirvan ali slično).
22. 5 novih ženskih toaletnih garnitur iz kristalnega stekla.
23. 5 novih velikih gardinier iz kristalnega stekla.
24. 5 novih velikih vaz iz kristalnega stekla.
25. 5 novih velikih naslanjačev, z gobelin-blagom preoblečenih.
26. 10 novih velikih usnatih ročnih kovčegov.
27. 10 novih manjših usnatih ročnih kovčegov.
28. 10 novih zlatih zaplestih ženskih ur.
29. 10 novih moških zlatih ur.
30. 10 novih porcelanastih servisov za 6 oseb.
31. 10 novih porcelanastih servisov za črno kavo za 12 oseb.
32. 10 novih biciklov.
33. 10 novih stoječih električnih svetiljk.
34. 10 novih pirotskih preprog.
35. 10 novih porcelanastih servisov za črno kavo za 6 oseb.
36. 20 novih srebrnih doz za cigarete.
37. 20 novih moških zlatih verig za ure.
38. 30 novih ženskih zlatih zaplestih.
39. 30 novih moških usnatih listnic.
40. 30 novih ženskih usnatih ridikulov.

Vpštevajoč današnje težke ekonomske razmere, vsled katerih je
novosnovanim tvrdkam nemogoče s svojimi še tako dobrimi proizvodi
prodati v javnost, borec se z veliko konkurenco, poskušamo na ta
reklamni način spoznati široko publiko z našimi prvovrstnimi par-
fumi, ki so po strokovnjakih ter po najnovejših francoskih metodah
in receptih prirejeni. Saj nam ni treba uvažati parfumerije iz ino-
zemstva, ker moremo v domovini taisto doseči. V to reklamno svrbo
razpisujemo sledeče tekmovalje z gori navedenimi nagradami, ki so
obtemen najljepša božična darila.

I. UGANKA.

Iz sledečih zlogov sestavi 4 besede spodaj navedenega pomena:
A — ta — nav — I — dam — me — Du — ri — li — A — ja — ka —
1. (A — — — — —) Del sveta (kontinent).
2. (I — — — — —) Država ob Jadranskem morju.
3. (D — — — — —) Največja reka v Jugoslaviji.
4. (A — — — — —) Prvi človek na svetu (po bibliji).

II. POGOJI ZA TEKMOVANJE.

1. Tekmuje lahko vsak tu in inozemec.
2. Vsak tekmovalatelj mora rešiti uganko točke I. in rešitev poslati
v zaprti kuverti z rekomandiranim pismom na enega niže navedenih
naslovov; na kuverti mora napisati besedi: „Nagradno tekmovalje“.
3. V tem pismu se mora poleg rešene uganke navesti krstno in
rodniško ime ter točen naslov tekmovalca.
4. Vsak tekmovalatelj je obtemen kupec ene steklenice parfuma
našega proizvoda ter naj v to svrbo priloži v pismu ali pa pošlje po
poštni nakaznici na spodaj označeni naslov 60 Din (nikakor pa ne v
kolik ali znakah).
5. V to reklamno svrbo stavljamo za sedaj v promet 5 vrst prv-
vrednih parfumov, in sicer: Chypre, Jockey-Club, Mon Caprice,
Prince of Wales, Ylang-Ylang. Vsak tekmovalatelj naj pripomni, katera
teh vrst naj se mu pošlje.

III. SPLOŠNA DOLOČILA.

- a) Tekma se prične 20. oktobra t. l. in se zaključuje 23. decembra t. l.
ter morajo pisma z rešenjem in denarne pošiljke najpozneje do tega
termina prispeti na enega spodaj navedenih naslovov. — Rešenja, ki
dospejo po 23. decembru, ne pridejo v poštev.
- b) Vsako pravilno rešenje dobi tekočo številko, ki se tekmo-
valcem pošlje s steklenico parfuma; 24. decembra se vrši žrebanje ob
navzočnosti in v pisarni notarja Milana Mihaljina v Zagrebu. Rezultat
žrebanja se bo v teku 8 dni objavil v časopisih; razen tega se bo vsak
dobitnik pismeno obvestil, a dobitniki prvih 10 nagrad tudi brzojavno.
Oni, katerih rešenje ni pravilno ali od katerih znesek 60 Din ni
prispele, ne sodelujejo pri dobitnikih; vendar v kolikor je znesek 60 Din
vplačan, se bo poslal dobitniku parfum, ne oziroma se na okolnost, ali
je uganika dobro ali slabo rešena. Nagrade se delijo dobitnikom 8. dan
po žrebanju. — Natančnejša določila vsebuje načrt izvedbe tega tekmo-
vanja; ta načrt je deponiran pri notarju in je vsakemu v vpogled.
- c) Naročene steklenice parfuma se pošljejo tekmovalcem poštne
prosto.
- d) Vsak tekmovalatelj se izjavi, da je z zgoraj navedenimi pogoji
spoznaven.
- e) Pisma z rešenjem in denarne pošiljke se imajo poslati na:
Kr. javnega notarja Milana Mihaljina, Zagreb, Ilica 39, ali pa na
naslov firme.
- f) Vse nagrade so novokupljeni prvovredni predmeti, ter bo
en del teh izložen v Zagrebu v izložbi tvrdke Bothe i Ehrman, d. d.,
Zagreb, Ilica št. 38.

V Zagrebu, dne 19. oktobra 1924.

„AIDA“, proizvodnja parfumerije, Zagreb, B-cesta 19-a

5331a

Oglasi v „Jutru“ imajo popoln uspeh!

ČEŠKA INDUSTRIJALNA IN GOSPODARSKA BANKA

Telefon številka 104

Delniška glavnica in rezerve okrog
290.000.000 — Kč.

podružnica v Ljubljani. Marijin trg št. 5.

Centrala v Pragi, na Příkopě 35.

67 podružnic v vseh večjih krajih Čehoslovaške republike

Brzojavni naslov: Indusbanka

Hranilne vloge na knjižice in tekoči
račun 2.170.000.000 — Kč.

Sprejema vloge na knjižice in račune ter provaja vse bančne in borzne transakcije kar najkulantneje.

1966a